

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

KÜRESELLEŞME-KÜLTÜR İLİŞKİSİNİN
EĞİTİM ÖRGÜTLERİNİ ETKİLEME BİÇİMLERİ
(Kayseri İli Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Tamer SEYFİ

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Sabri ÇELİK

ANKARA - 2006

Tamer SEYFİ'nin “Küreselleşme-Kültür İlişkisinin Eğitim Örgütlerini Etkileme Biçimleri(Kayseri Örneği)” başlıklı tezi, 19.10.2006 tarihinde, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Başkan): Doç. Dr. Ayşe DEMİRPOLAT

.....

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Sabri ÇELİK

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. İlhan AKAR

.....

ÖZET

Bu araştırma ile küreselleşme-kültür ilişkisinin eğitim örgütlerini etkileme biçimleri ve bu etkilenmenin sınıf öğretmenleri tarafından algılanma düzeyleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada **Küreselleşme-Kültür İlişkisinin Eğitim Örgütlerine Etkileri**, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli Likert tipi ölçekle incelenmiştir. Ölçme aracı dört bağımsız değişken, otuz beş bağımlı değişkenden oluşmaktadır. Etkiler; öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, mezun olduğu eğitim programı, okulda bulunduğu süre bağımsız değişkenlerine göre incelenmiştir. Ölçme aracının birinci bölümünde öğretmenlerin okullarını temsil yönlerinden hareketle eğitim örgütlerinin durumunu, ikinci bölümde küreselleşmenin kültürel etkileri ve bu bağlamda öğrencilere olan etkilerini, üçüncü bölümde de öğretmenlerin küreselleşmeyi okuyabilme adına sahip olmaları gereken donanımı ölçmeye yönelik maddeler yer almaktadır.

Öğretmenlerin, küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimleri bağlamında; genel olarak kültürel yapımızın, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde, cinsiyet, mezuniyet, kıdem ve okullarında çalıştıkları süre değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Araştırmanın evrenini, Kayseri ili merkez ilçelerinde bulunan 154 ilköğretim okulunda, 2004–2005 öğretim yılında görev yapan 2545 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, araştırma evreninden tesadüfî örnekleme(random) yöntemi ile seçilen 519 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın alt problemleri çözümlenirken, frekanslar, yüzdelere, ortalamalar, standart sapmalar, güvenilirlik analizi, t-Testi ve varyans(ANOVA) analizi kullanılmıştır.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the types of influences of the relationships between globalization-culture on educational organizations and the perceptions of this influence by the primary school teachers.

In this research, **The Effects of Globalisation-Cultural Relations on Educational Organizations** are analyzed by five-likert-type scale improved by the researcher. The measure device consists of four independent variables, thirty five dependent variables. The effects are investigated according to the independent variables of gender, seniority, the graduation department and the time spent at school. The first section of the survey contains items to measure the situation of the educational organizations in the point of the teacher representation of their school, the second section contains items to measure the cultural effects of globalisation on students and the third section contains items to measure the teachers' ability of understanding the globalisation.

Meaningful differences were found according to the independent variables of sex, length of service, the graduated department and the working time at their school in the perceptions of the teachers for the influence of the relationships between globalization and culture in general on our culturel structure, schools, students and on the types of the teachers' being influenced.

For the base of research 2545 full time teachers at the 154 primary schools in the province of Kayseri during the 2004-2005 educational term were used. For the setting of example 519 teachers were selected from the base at random. Data gathered by inquiries were analyzed by SPSS 11 for Windows using frequencies, percentages, means, standard deviations, reliability analysis, t-Test ve variance(ANOVA) analysis.

ÖNSÖZ

Etkisini her an üzerimizde hissettiğimiz, giderek insana ait her alanda bir değişim ve dönüşüme yol açan, karşı konulamaz bir hızda bu alanları kontrolüne alan bir dönemi tarif etmek için son zamanlarda kullanılan en yaygın kavram küreselleşmedir. Farklı akışlarla insana ulaşan küresel etkilerin, bilgi birikimlerimiz üzerinde ciddi tartışmalar doğurduğu ve bu tartışmaların sosyal yapıyı etkilerken eğitim örgütlerine hangi etkileri yaptığı üzerinde önemle düşünülmesi gereken alanlardan biridir. Öyle ki, küreselleşme ya da bir başka söyleyişe göre globalleşme; sosyal yapıda birçok oluşumu ve olayı ortadan kaldırırken yerine de yenilerini ikame etmekte hiç zorlanmamaktadır. Bu durumda, toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek geçerli bilgi ve teknolojinin doğru tayin edilebilmesinin yanında, bunun toplumun ihtiyaçlarına uyarlanması birinci dereceden eğitimin sorumluluk alanına girmektedir.

Eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin; küresel rekabette yer alabilmek için sadece genç nüfus çokluğuna değil, aynı zamanda düşünen, doğru bilgiye ulaşmış ve teknolojiyi kullanabilen orana da dahil edilebilmeleri bağlamında yüklenecek sorumluluğun adresinde öğretmenlerin sahip olduğu payın ortaya konması gerekmektedir. Özellikle öğrencilerin, yerel ve küresel ölçekte birçok tanım ve kavramla karşılaştığı/tanıştığı ilk resmi ortam olan okullarda, sahip olacakları gelecek profilinde öğretmenlerin önemli payı vardır. Öğrencilerin çağdaş ölçülerde bir eğitim alırken özellikle enformasyon teknolojileri yoluyla yayılan epistemik şiddetten korunmaları için güçlü kültürel donanımlarla yüklenmelerini gerekmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin küresel ölçekte gerçekleşen ve sonuçları itibariyle kültürel etkiler uyandıran gelişmelere ve bu gelişmelerin eğitim örgütleri, öğretmenler, öğrenciler bazında oluşturacağı biçimlere ilgi düzeylerinin betimlenmesi giderek önem kazanmaktadır.

Bu anlamda, küreselleşme-kültür ilişkisinin eğitim örgütlerini etkileme biçimlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada danışmanlığını rehberlikle birleştiren tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Sabri ÇELİK'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem Durumu	1
Problem Cümlesi	6
Alt Problemler	7
Araştırmanın Önemi	7
Sınırlılıklar	9
Tanımlar	10

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Küreselleşme	12
Küreselleşmenin Geçmişi.....	15
Farklı Yaklaşımlardan Küreselleşme.....	17
Küreselleşmenin Kültürel Boyutu	18
Eğitim Örgütlerinin Kültürel Kimliği	22
Eğitim Örgütlerinde Kültürün Önemi.....	25

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	30
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	33

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli.....	34
Evren	35
Örneklem.....	35
Veri Toplama Aracı	37
Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması	38
Verilerin Toplanması	38
Verilerin Çözümlemesi(İstatistiksel Analizi).....	39

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	42
--	----

Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	45
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	47
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	51
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında Mezuniyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	53
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	57
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	62
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.....	64
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	67

Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	70
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	74
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	78
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	82
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	84
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	86
Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	91

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar.....	94
Öneriler.....	100
Araştırmacılara Öneriler.....	101
KAYNAKÇA.....	102
EKLER.....	109
Ek –I: Araştırma İzni.....	110
Ek –II: Küreselleşme-Kültür İlişkisinin Eğitim Örgütlerine Etkileri Anketi.....	111

TABLOLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo-1: Anket Uygulanan İlköğretim Okulları, Öğretmen ve Geçerli Anket Sayıları.....	36
Tablo-2: Kişisel Bilgiler Tablosu.....	41
Tablo-3: Cinsiyet.....	42
Tablo-3.1.1: Küreselleşmenin kültürel boyutunun genel olarak kültürel yapımız üzerinde dönüştürücü etkisine ilişkin, cinsiyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	43
Tablo-3.1.2: Kültürümüze yerleşen tüketim çılgınlığının markalarla ilişkisine dair cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu	43
Tablo-3.1.3: Kültürel değişimin ana belirleyicisi olan televizyon ile ilgili olarak cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu	44
Tablo-3.1.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı olamayan maddeler tablosu.....	44
Tablo-3.2.1: Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	46
Tablo-3.3.1: Öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin olarak cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	47
Tablo-3.3.2: Öğrencilerde yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güvenin aldığına ilişkin olarak cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	48

Tablo-3.3.3: Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamların şekillendirdiğine ilişkin olarak cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	48
Tablo-3.3.4: İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamadıklarına dair, cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	49
Tablo-3.3.5: Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	50
Tablo-3.4.1: Kültürel faaliyetleri takip etme düzenlerine ilişkin olarak cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu.....	51
Tablo-3.4.2: Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	52
Tablo-4: Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim programı.....	53
Tablo-4.1.1: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalarla ilgili olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	53
Tablo-4.1.2: Televizyonun olumsuz etkilerine karşı yürütülen eğitim politikalarına ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	54
Tablo-4.1.3: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimelerin etkisine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	55
Tablo-4.1.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	56

Tablo-4.2.1: Okullarında yürütülen kültürel faaliyetlerin eğitimin kültürel amaçlarıyla ilişkisine dair, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	57
Tablo-4.2.2: Enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeylerine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	58
Tablo-4.2.3: Eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri takip etme düzeylerine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	59
Tablo-4.2.4: Eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	60
Tablo-4.2.5: Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	61
Tablo-4.3.1: Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonuçları tablosu	62
Tablo-4.4.1: Yabancı bir dil öğrenme düzenlerine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	64
Tablo-4.4.2: Televizyonda yayınlanan kültürel içerikli yayınları takip etme düzenlerine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	65
Tablo-4.4.3: Mesleki ve kişisel anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak web sitelerini takip etme düzenlerine ilişkin olarak mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi tablosu.....	65
Tablo-4.4.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	66

Tablo-5: Öğretmenlerin Kıdemi.....	66
Tablo-5.1.1: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalarla ilgili olarak kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	67
Tablo-5.1.2: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimelerin etkisine ilişkin olarak kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	68
Tablo-5.1.3: Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	69
Tablo-5.2.1: Okullarında yürütülen kültürel faaliyetlerin eğitimin kültürel amaçlarıyla ilişkisine dair kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	70
Tablo-5.2.2: Eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri takip etme düzeylerine ilişkin olarak kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	71
Tablo-5.2.3: Eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	72
Tablo-5.2.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	73
Tablo-5.3.1: Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihî zenginliğimizle ilişkisine dair kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tablosu.....	74
Tablo-5.3.2: Öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin olarak kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	75

Tablo-5.3.3: Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	76
Tablo-5.4.1: Kültürel faaliyetleri takip etme düzenlerine ilişkin, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu	78
Tablo-5.4.2: Yabancı bir dil öğrenme düzenlerine ilişkin, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	79
Tablo-5.4.3: Mesleki ve kişisel anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak web sitelerini takip etme düzenlerine ilişkin, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu.....	80
Tablo-5.4.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	81
Tablo-6: Öğretmenlerin Çalıştıkları Okulda Bulundukları Süre.....	82
Tablo-6.1.1: Küreselleşmenin kültürel boyutunun genel olarak kültürel yapımız üzerinde dönüştürücü etkisine ilişkin, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları tablosu.....	82
Tablo-6.2.1: Eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) tablosu	84
Tablo-6.2.2: Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(anova) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler tablosu.....	85
Tablo-6.3.1: Batı dünyasının sanal(TV ve internet oyunlarındaki) kahramanlarının öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları tablosu.....	87

Tablo-6.3.2: Öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin olarak okulda bulunduğu süre değişkenine göre görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları tablosu.....	88
Tablo-6.3.3: Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesine ilişkin olarak okulda bulunduğu süre değişkenine göre görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları tablosu.....	89
Tablo-6.3.4: Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler.....	90
Tablo-6.4.1: Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler.....	92

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmaya ilişkin problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Küreselleşmenin entegrasyon, küçülme, birleşme, etkileşim, enformasyon gibi kelimeleri çağrıştırdığını kabul etsek de kültür ve dolayısıyla kimlik bağlamında oluşturduğu etkiler düşünüldüğünde kelimeye daha geniş bir sorumluluk yüklemek gerekir. Kavram, sosyal bilimlerin hemen hemen hepsiyle doğrudan ve dolaylı bir etkileşim içinde olduğu halde ekonomiyle ilişkisi yönünden daha geniş bir literatür sunmaktadır. Bunun yanında siyaset, hukuk, kültür gibi alanları da etkisine almış ve dönüşüme uğratmıştır. İnsana ait pek çok alanda dönüşüme yol açan küreselleşmenin tehditleri ve fırsatları ya da her iki durumun artıları ve eksileri dikkate alındığında birçok tanımı ortaya çıkmıştır. Batı'nın dışında kalan dünyada da Batı'daki yaşam biçiminin yaygınlaştığı, tüketim anlayışının giderek Batı'yla entegre hâle geldiği, iletişimdeki yayılma ve uluslararası şirketlerin ve uluslararası örgütlerin etki alanlarının genişlediği bir dönemi nitelemek için yaygın olarak “küreselleşme” kavramının kullanıldığını görmekteyiz(Altun, 2004: 45).

Küreselleşmeye dair ortaya atılan tanımlara baktığımızda, dünya üzerinde mal, hizmet, bilgi, kültürel değer ve insan hareketliliğinin ülkelerin sınırlarını geçiren ve anlamsız hâle getirmesinin yanında(Çetinkaya, 2002); oldukça karışık, karmaşık, inişli-çıkışlı, çelişkili, etkilediği alanlarda doğacak sonuçlar kadar, doğuracağı sonuçlardan kendisinin nasıl etkileneceğine ilişkin tahminde bulunmanın oldukça zor olduğu bir dönemi akla getirmektedir(Aydın, 2002: 13). Böyle olunca “Küreselleşme, bir anlamda, maddi ve manevi değerlerin ve bu değerler çerçevesinde oluşmuş

birikimlerin ulusal sınırları aşarak dünya çapında yayılması anlamına gelir”(DPT, 1995: 1).

Özellikle sınırların bazı açılardan geçmişteki değerini bir ölçüde kaybetmesi, uzun geçmişte ülkelerin sınırları içerisinde faaliyet göstermiş iktisadi, siyasi ve sosyal faaliyetlerin yanı sıra; çok basit bir tanımla ‘maddi ve manevi değerler toplamı’ olarak niteleyebileceğimiz ‘kültür’ünde ulusal sınırlarını aşarak dünya çapında yayılma imkânı bulduğu, buraya kadar yapılan tanımlardan anlaşılmaktadır. Bu sınır ötesine akışın neredeyse insanı ilgilendiren her alanda gerçekleşmesi, kuşkusuz, söz konusu kavramın kapsayıcılığı ve bu alanlardaki etkileşimin boyutları hakkında oldukça geniş bir araştırma sahası ortaya çıkarmıştır. Ayrıca küreselleşmeyle ilgili yapılan tanım ve açıklamalarda ele alınan serbest piyasa ekonomisi, demokrasi-liberal demokrasi, gelir dağılımı, acımasız rekabet, uluslararası şirketler, bölgesel güçlerin etkinliği, çevre sorunları, ulus-devlet, hukuk gibi konuların her birinin ayrı ve bir o kadar da iç içe girmiş alanlar olması nedeniyle kavrama standart bir izah getirilememiş; bilim çevrelerinin ortak katılımını gerektiren bir değerlendirmeye ihtiyaç oluşmuştur. Bu bağlamda küreselleşmenin; evrenselleşmeyi, yerelleşmeyi, özgürlüğü, demokrasiyi, dinsel inançları, mitleri, vb. savunmayı çağrıştırması kavramın göreceliliğine uygun olarak kavrama farklı açılardan bakılmasına yol açmıştır. Uzun tarihi açısından küreselleşme kavramının bu çağrışımları yapması olağan bir durum olsa da günümüzde etkilediği alanlar açısından düşünüldüğünde kavrama eğitim açısından bakmak son derece önem kazanmıştır. Öyle ki kavrama bir çok açıdan bakılabilir olmasının doğurduğu etkiler, eğitimin üstleneceği görev ve sorumlulukları belirlemede sorumluları oldukça geniş ve kompleks bir durumla karşı karşıya bırakmıştır. En basit şekliyle eğitimin konusu olabilecek birçok gelişmeyi içinde barındıran küreselleşme kavramına tabii bir süreç olarak baktığımızda, yukarıda kastedilen çağrışımların birlikte geliştiğini ve birlikte var olacağını iddia etmek oldukça zorlaşmaktadır. Örneğin, evrenselleşme iddiasının; alt kültürlerin, yerellik ve farklılıkların güçlendirilmesiyle göstereceği uyum, tartışmaya oldukça açıktır (Sönmez, 2002:10). Tıpkı bunun gibi, kapitalizm ve bu düzenden çıkar sağlayanların, bu gün geldikleri aşamayı en başta kapitalizmi şimdiye kadar en iyi anlayıp açıklayan

K. Marx’a borçlu olmaları da yukarıdaki iddiayı oldukça güçlendirmektedir(Gündüz, 2002:38).

Küreselleşmenin, bir süreç olup olmadığını incelerken, kavram olarak geçmişinin çok kısa olmasına karşın tarihi arka planına bakıldığında 16. yüzyıldaki ticari faaliyetlerin bu dönemi başlatan bir dönüm noktası olduğu söylenebilir. İlk olarak deniz yoluyla dolaşıma giren mal, sermaye ve bazı hizmetler, 18.yüzyılda uluslar arası yatırıma ve ticarete dönüşerek kolonileştirmenin ve sömürgeciliğin sistemli bir şekilde büyümesini sağlamıştır. Başlangıçta ticari bir mahiyette gelişen bu durum kapitalizmin doğumuna ev sahipliği yapacak olan coğrafyayı da belirlemeye başlamıştır. Haçlı Seferlerinin arakasından güçlenen deniz ticareti, o dönemki İtalyan cumhuriyetlerinde büyük sermaye birikimi yaratarak kapitalizmin temel kaynağını oluşturmuştur(See, 2001:22). Sermayenin hareket kabiliyeti gereği kapitalizmin coğrafyası; takip eden yüzyıllarda Hollanda, İngiltere ve Fransa gibi ülkelere taşınarak sürekli değişiklik göstermiştir(See, 2001:183). Günümüzde ise birçok metropole yayılan sermaye hareketinin yönünü tayin edenler tarafından kontrollü bir şekilde merkezleştirilerek özde kendini; ekonomik, sosyal ve düşünsel olarak, az gelişmiş ülkelere empoze eden gelişmiş ülkelerin senaryosunu karşılayan “Küreselleşme”, tabii bir süreç olmaktan ziyade küresel bir öznenin/öznelerin şekillendirdiği bir oluşumdur(Erkızan, 2002:58). Batı’nın öznelğinde gerçekleştirilen küreselleşme, tabii bir süreçmiş gibi gösterilmeye çalışılsa da; ABD, AB, Japonya gibi kapitalist ülkelerin yönlendirdiği ve gerektiğinde zorla kabul ettirdiği bir sömürü şeklidir. Teknolojik aletleri ve askeri gücü ellerinde bulunduran güçlü kapitalist devletler, zengin ham madde ve doğal kaynaklara sahip az gelişmiş veya gelişmekte olan devletlere savaş açarak onları kendi pazarları haline getirmişlerdir(Sönmez, 2002:2-3). Postmodern ve neoliberal söylemleri-bu anlamda-kapitalist ekonomiye(küresel düzen) meşruiyet kazandırmak için üretilen ideolojik ve kültürel argümanlar olarak gören Kızılcelik (2001:15), küreselleşmeyi kapitalizmin bir başka versiyonu olarak görmektedir.

İnsanlığın, tarım toplumundan sonra 18. yüzyılın ortasından beri yaşadığı en önemli olay olan Sanayi Devrimi’nin oluşturduğu sanayi toplumunda gerçekleşen dönüşümlerin geldiği noktada, Teknoloji Toplumu ve nihayet Bilgi Toplumu

bulunmaktadır. Bilgi toplumunun şekillendirdiği küresel teknolojik alt yapıya entegrasyonun, teknoloji temelli ekonomiye olabilmesinin anahtar rolünü üstlenen eğitim örgütlerinin kalitesi küresel ekonomik yarışın temelinde yatmaktadır(Kozlu, 2003:68-69)

Günümüzde, artık, bir ülkenin küreselleşmedeki yerini teknolojik gücünün belirlediği kabul edilen bir gerçek olmakla birlikte üretilen teknolojinin dilini kullanma düzeyi de bu yerin belirlenmesinde yadsınamaz bir yere sahiptir. Teknolojiyi gerek kullanabilmek, gerekse üretenlerden alabilmek için de üretenlerin dilinden konuşmak gerekmektedir. Sadece dilin değil, teknolojiyi üretenlerin düşünce sistemlerinin ve yaşam tarzlarının da alınan teknolojiyi daha etkin kullanmada önemli bir payı vardır. Örneğin, içinde bulunduğumuz yüzyılda milyonlarca gencin İngilizceyi öğrenme çabasının ardında farklı kültürel birikimleri bu dil yoluyla tanımaktan ziyade, İngilizceyi bilmenin getireceği iş imkânlarından yararlanmak olduğu ve bu durumunda öğrenilen dile ait kültürle bir etkileşimi kaçınılmaz kıldığı bilinmektedir(Berger, 2003:11).

Vasıflı insan olmanın temel şartlarından biri olan teknolojik okur-yazarlık, öğrenmeye konu olan teknolojinin dilini de öğrenme zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. Bu şekilde dilin aktarılması, arkasından kültüründe teknolojiyle beraber aktarımını sağlamaktadır. Teknoloji aktarımı, kültür değişiminin önemli bir dinamiği olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada kültürler arası etkileşimde teknoloji hem bir kültür aktarım aracı hem de kültürü etkilemede kendisi bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Berger'in (2003:12) tarifine göre; iş dünyasının, eğitim dünyasının ve aydın(intelligentsia) dünyasının yarattığı kültürel taşınmada vazgeçilmez bir unsur olan teknoloji en başta gelen kültür aktarım aracı olmuştur. Bununla birlikte, bir teknolojinin kullanılabilirliği, o teknolojinin; gelişmede en büyük faktör, ilerlemenin en önemli şartı düşüncesini kendisinden önce kullanıcılarına kabul ettirmiş olmasının da büyük bir payı vardır. Böyle bir düşünsel zemin üzerine oturan teknoloji, kendisine ait bilgiyi de tüketime sokmakta ve bilgi satılabilirliği oranında değer kazanmaktadır.

Her şey programlanabilir hale getirilmekle kalmamış, çok ciddi emek isteyen bilgiye, çok hızlı ve çaba harcamadan ulaşılabilir olmuştur. Bu durum eğitimin farklı kademelerinde bilimi tam öğrenemeyen bir nesil meydana getirmiştir. Bunun yanında küreselleşmeyle birlikte özel sektörün ön plana çıkmasıyla ve eğitimin özelleştirilmesinde ortaya çıkan sorunlar nedeniyle yüksek öğrenime ayrılan ödenek dünya genelinde gittikçe azalmıştır. Bu da öğrencilerin bilgi toplumunda yer edinebilmek için bir müşteri konumuna taşınmasını ve aldıkları hizmeti satın alma mecburiyetini doğurmuştur. Dolayısıyla ekonomik imkânlar doğrultusunda eğitim imkânları yaratma süreci hızla gelişmeye başlamıştır. Özel öğretim kurumlarının çoğalmasıyla eğitime erişim eşitsizliği büyümüştür. Buna bir de az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dış borçlarında görülen büyümenin bir sonucu olarak eğitim, sağlık ve kamusal hizmet harcamalarındaki düşüşte eklenince eşitsizlikte büyüme artmıştır. Eğitimde eşitsizliğin bu yolla arttığı ülkelerde, borç veren ülke ve uluslar arası kuruluşların denetimi ve inisiyatifi, eğitimi de içine alacak şekilde genişlemiştir. Bu durumu Tomul (2002:80), küreselleşmenin yayılma alanlarında eğitimin sürekli ‘kritik eşikte’ tutulması olarak tanımlarken gelişmekte olan ülkelerde sürekli ‘yapısal uyum’ ve ‘yeniden yapılanma’ programlarıyla kamu harcamalarının kısıldığını belirtmektedir. Kapitalizmin talep yaratma yeteneğinden bir şekilde payını alan eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin görevlerinin de küreselleşme ortamında yeniden tanımlanması, rolü ve statüsünün belirlenip tarif edilmesi birçok örgüte yeni sorumluluklar yüklediği gibi öğretmenin de görev ve sorumlulukları üzerinde dönüştürücü bir fonksiyon oluşturmaktadır(Aksoy, 2003).

Genel olarak eğitim örgütlerinin, dünyanın herhangi bir yerinde olan bir olayın yine dünyanın herhangi bir yerindeki insana ulaşmasının çok kısa bir zaman diliminde gerçekleşmesini sağlayan enformasyon teknolojilerine hangi düzeyde ilgi duydukları kadar bu teknolojileri kullanma oranları da eğitimin hedefleri açısından önem taşımaktadır. Enformasyon teknolojilerini kullanan herkesin yaşamında, bir takım kavramların geçmişte taşıdığı anlamı artık taşıymıyor oluşu nedeniyle kendileri hakkındaki düşünceleri ve başkalarıyla ilişki kurma biçimleri de dünya çapında bir dönüşüm geçirmektedir(Göka, 2003). Elbette ki bu dönüşümden, eğitimciler ve öğrenciler de azamî derecede etkilenmektedir. Bu etkilenmenin biçimlerine bağlı

olarak eğitimin hedeflerinde de okullaşma düzeyinde, eğitimin niteliğinde, kamusal eğitim hizmetinin bölge, gelir düzeyi, bedensel engel ve cinsiyet gibi değişkenler açısından adil sunulmasında, devletin anayasal sorumluluğu açısından yetersizlikler yaşanmaktadır(Aksoy, 2003).

Günümüzde yaşanan hızlı enformasyon akışının kontrolünü elinde tutan, bu akışın gerçekleştiği teknolojiyi ve bilgiyi üreten ülkelerin gelişmişlik düzeyinde etkili olan temel unsurun eğitim olduğu yadsınamaz. Bilgi toplumlarında ise bilgiye erişimde ve bilgiyi işlemede temel görev eğitim örgütlerine düşmektedir. Küresel etkilerin, örgün ve yaygın yollardan her insana daha küçük yaşlardan itibaren ulaştığı, televizyonun her eve girdiği, internet kullanımının giderek arttığı, insanın kendi ile ilgili sürekli yeni bilgilere ulaştığı günümüz koşullarında kontrolsüz bırakılan her alan sorunlarıyla beraber büyümektedir. Bu büyümenin, küresel entegrasyonda, ülkelerin lehine dönüştürülmesi yönünde etkili eğitim politikaları üretmek kadar, eğitim örgütlerindeki çalışanların mesleki ve kişisel olarak bu sürece kapı açmaları da zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda eğitimin temel sorunlarını görmek kadar, eğitimin hedeflerini küresel gelişmelerin paralelinde tayin edebilmek için küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimlerinin tespit ve teşhis edilmesi oldukça önem taşımaktadır. Bu araştırmada, küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin hangi biçimlerde etkilendiğinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Küreselleşmenin kültürel boyutundan eğitim örgütlerinin etkilenme biçimlerini sınıf öğretmenlerinin algılama düzeylerinde, sınıf öğretmenlerinin bireysel özelliklerine göre, anlamlı farklılıklar var mıdır?

Alt Problemler

Küreselleşmenin kültürel boyutundan;

- a. Genel anlamda ulusal kültürümüzün,
- b. Kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların,
- c. Okulların varlık nedeni olan öğrencilerin,
- d. Eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme düzeyleri hakkında sınıf öğretmenlerinin; cinsiyet, kıdem, mezun oldukları eğitim programları ve çalıştıkları okulda bulundukları süre değişkenlerine göre algıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Örgütsel kültürde iletişimi artırıcı informal mesajlar, iş görenler arasında anlatılan hikâyeler, dedikodular, formal iletişim yoluyla işleyen mesajlar, sloganlar, örgütsel dökümanlar, grup toplantıları ve halka yönelik toplantılar ‘toplam kalite yönetimi’ kapsamında değerlendirildiğinde kaliteye ve okulun varoluş nedenlerine götüren özellikleri bakımından işlenebilen alanlar olarak kabul edilebilir. Bu alanları besleyen küresel kültürel akış alanlarının tespit edilmesi ve kontrolünün sağlanması eğitim örgütlerinin kültürel niteliğini doğrudan etkilemektedir. Okullarda kalite artırmaya yönelik çabaların istenen kaliteyi sağlayacak örgüt üyelerinden ayrı düşünülmemeyeceği bir gerçektir. Bu noktada, sorumluluk, eğitim sisteminin planlayıcılarına olduğu kadar uygulayıcıları olan öğretmenlere de düşmektedir. Bu açıdan bakıldığında okul personelinin yönetim süreçlerini içselleştirecek kişisel talepler oluşturması, istenen kaliteye dönük önemli bir adım oluşturacaktır. Sosyalleşme, liderlik, örgüte ait hikâyeler, masallar, normlar, kurum kültürünü ve daha önemlisi kurum kimliğini oluşturmada altyapıyı oluştururken ‘toplam kalite yönetiminde’ de kurum için çerçeve oluşturmada temel nitelik taşımaktadır. Çevre kültüründen bağımsız olamayacak örgüt kültürü, çevreden etkilenme durumunda olduğu kadar çevreyi de etkileyebilecek bir özelliktedir. Küresel bazda yaşanan ekonomik, siyasi ve kültürel gelişmelerin informal yollardan kurum içinde kısa sürede

yankı bularak her türlü gelişmenin kısa sürede içselleştirildiği ve giderek her şeyin olağan görüldüğü bir bilgilenme sürecine maruz kalan eğitim örgütlerinin paydaşları, mevcut kültürün alt öğelerine dönük bir değişim yaşamaktadırlar. Yaşanan değişimin yönü ve sonuçları konusunda ise yönlendirici bir etkiyi oluşturacak olan örgüt kültürüne kolektif bir katılımın sağlanması da çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Bunun sağlanabilmesi için örgüt kültürünün formal ve informal öğelerinin iyi tahlil edilmesiyle hem yönetim süreçlerini güçlendirmek hem de iş görenlerin bu süreçlere katılımını artırmak kolaylaşacaktır.

Okuldan beklentilerin karşılanma oranını doğrudan etkileyen kurum kültürünün, okul üyelerinin etkili olabileceği bir öğretim süreciyle mümkün olduğu dikkate alındığında okul kültürünün beslendiği değerlerin olumsuz etkilerine karşı alınması gereken koruyucu tedbirlerin mahalli nitelik taşıması gerektiği kadar eğitimin genel amaçları çerçevesinde düşünüldüğünde evrensel nitelikler taşıması gerektiği de kültür işçilerine önemle bildirilmelidir. Örgüt kültüründe etkili olan her bir üyenin bu sürece katılımı okulda yürütülecek sanat faaliyetleriyle güçlendirildikçe örgüt kültürü çevre üzerinde sürükleyici bir etkiye bürünmeye başlayacaktır. Bu nedenle küreselleşme-kültür ilişkisinin kurum kültüründe, hem yasal düzeyde hem çevre insan ilişkisi bağlamında doğurduğu sonuçları değerlendirip yüksek kültüre kapı olabilecek açılımları mükâfatlandıran bir mekanizmanın varlığı bu sürece katkı sağlama açısından oldukça önemlidir. Eğitimin milli hedeflerine ulaşılabilmesi için eğitim örgütlerindeki iş görenlerden olan sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluklar yüklendiği ortadadır. Sınıf öğretmenlerinin rehberliğinde sistemli bir şekilde eğitim faaliyetlerine katılan birinci kademe öğrencilerinin, küresel ölçekte etki uyandıran ve kültürel sonuçlar doğuran birçok olaya karşı etkili bir bilgiyle donatılması gerekmektedir. Her öğrencinin, uygun düşünsel ve fiziki ortam bulduğunda sanata dönüştüreceği yeteneği bulunabilir. Bu yeteneğin bulunması kadar geliştirilmesine yönelik düşünme süreçleri, iyi hazırlanmış bir eğitim ortamıyla gelişebilir. Gerek okul içerisinde, gerekse okul dışı çevrede öğrencinin düşünme gücünü tetikleyecek ortamları hazırlamada anne baba kadar öğretmenler de etkilidir. Öğrenciyi doğru enformasyonla buluşturmak için ihtiyaç duyulan rehberlik faaliyetleri öğrenci-öğretmen-veli işbirliğinde belirlenirken, takip edilecek programlarda öğretmenin

belirleyici bir rolü ve artan bir sorumluluğu vardır. Özellikle televizyon-kültür ilişkisi bağlamında öğrencinin karşı karşıya kaldığı riskleri görme ve bu riskler karşısında okuma kültürünün getireceği kazanımları verme noktasında öğretmenin rolü oldukça büyüktür. Dizilerde, reklâmlarda, internet ortamında ve sinema yoluyla yaratılmış olan sanal kahramanların öğrencilerin gelecek profiline yaptığı etkiler kültürel sonuçları açısından oldukça kaygı verici durumdadır.

Bilgi-eylem kopukluğunun en bariz örnekleri arasında sayabileceğimiz günlük hayatın her anının birçok kaza, katliam, cinayet, savaş, işkence, pornografi, vb. türden görüntüleri sunan televizyon aracılığıyla seyirlik birer olgu haline dönüşmesi kültürel bir tehdit oluşturmuştur. Kültürün duyarlılık işlevi kaybolmuştur(Özkök, 1985:132). Birçok farklı yollardan öğrencinin algı dünyasına ulaşan zararlı enformasyon eğlence içeren formatlarla süslenerek kültürel kalkınmada etkisi tartışılmaz olan okuma eylemini yok etme noktasına getirmiştir. Bunun televizyonda karşılığı ise işlenen temaların eğlendirici olmasından ziyade bütün temaların eğlence olarak sunulması şeklindedir(Postman, 2004:101). Öğrenciye yapılacak hizmetin sadece dört işlem yeteneği kazandırmakla olmayacağı, bunun bilgi toplumuna giden yolda öğrenciyi güçlü bir konuma taşımayacağı gerçeğine açık ve ayrıca değişen enformasyonu öğrenciden önce fark edebilecek sınıf öğretmenleri; öğrenciler için ufuk açıcı bir öneme sahiptir. Öğretmenlerin kişisel olarak, mesleki ve entelektüel kimlik bağlamında içinde bulundukları faaliyetler bu önemi doğrudan etkilemektedir. Bu önemden hareketle küreselleşmenin kültürel etkilerinin, özellikle eğitime etkilerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin algılarının ortaya konması gerek öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerine, gerekse öğretmen eğitiminde müfredat belirlemede yol gösterici sonuçlar doğurması açısından oldukça önemli görülmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın kapsamına, 2004–2005 öğretim yılında, Kayseri ili belediye sınırları içindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri alınmış, belediye sınırları dışında ve merkez ilçe dışındaki ilçelerde kalan

öğretmenler kapsam dışı bırakılmıştır. Araştırma kapsamına sadece sınıf öğretmenleri alınmış; diğer branş öğretmenleri, idareciler, öğrenciler ve personel araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Araştırmanın kapsamına küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların, okulların varlık nedeni olan öğrencilerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme boyutlarının değerlendirilmesi; cinsiyet, kıdem, öğretmenlerin çalıştıkları okulda bulundukları süre ve mezun oldukları eğitim programı bağımsız değişkenleri ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bu araştırmada sıkça kullanılan terimler, aşağıda tanımlandığı anlamlarda kullanılmıştır.

Küreselleşme: Maddi ve manevi değerlerin ve bu değerler çerçevesinde oluşmuş birikimlerin ulusal sınırları aşarak dünya çapında yayılmasına verilen adı karşılar(DPT, 1995: 1).

Örgüt: Belli amaçlara ulaşmak için insanların fiziksel araçlarının bu amaçları gerçekleştirmek için bir araya getirilmesi ve bu araçların ihtiyaç duyulan şekilde düzenlenmesine ve işletilmesine verilen addır(Yozgat, 1992:204).

Örgüt Kültürü: Örgütsel kültür, örgüt üyelerinin paylaştığı duygular, normlar, etkileşimler, etkinlikler, beklentiler, varsayımlar, inançlar, tutumlar ve değerlerden oluşmaktadır.

Batı: Modern kültürün hâkim kılınması ve güçlenmesi adına işletilen sürece katkı sağlayan devletlerin teşekkülüne verilen addır.

Batı Kùltürü: Gelişmiş devletlerin yaygın hâle gelen kùltürüne verilen adı ifade eder.

Sanat: Özne ile nesne arasındaki ilişkiyi uygun duyuya kanallize etme etkinliğine verilen addır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Küreselleşme

Küreselleşmenin tanımına/tanımlarına başlamadan önce, merkez-çevre bağlamında geliştirilen kavramları algılamakta kullandığımız zihinsel çerçevemizin; şu an, dünyayı genel anlamda kategorilere ayırırken bizi de içine alan fakat bizim dışımızda gerçekleşirken hiçbir katkı ve onayımız olmaksızın tasnifimize imkân veren anlayışın, nasıl teşekkül ettiğine bakıldığında Batılı paradigmanın baskın rolüyle karşı karşıya kalırız. Karşımıza çıkan, yapılan her tanımlamanın merkezinde Batı'nın olduğudur. Oysa; Avrupalılar ve diğerlerinin, gelişme derecelerine göre tanımlanmış toplumların, ten rengine göre ayrıma tabi tutulan insanların, dini ve kültürel çeşitliliğe ve tekliğe sahip toplumların- kullandığımız kavramsal harita ne olursa olsun- karşılaştıkları yerler (merkez/metropol Batı olarak kabul edildiğinde) merkezin dışında olmuştur. 1950 yılından itibaren çok-kültürlü, çok-ırklı, çok-kıtalı kent kültürleri Avrupa'da görülmeye başlamışken Birinci/ İkinci /Üçüncü Dünya, Kuzey/ Güney, Gelişmemiş/Gelişmekte Olan/Gelişmiş, Merkez/ Çevre/Yarı Çevre ve benzeri terimlerin neredeyse tamamı 'Batı' tarafından türetilmiştir. King (1998:25) ise bu tasnife farklı bir açıdan bakmış ve Batılı ekonomik ve toplumsal göstergelerden hareketle yapılan bu ölçeklendirmeyi; kültürel çeşitlilik, ırk, etnik köken, toplum ve kültür bakımından kutuplaşmış günümüzün batılı kentlerini dünyanın dört bir yanındaki benzerleriyle tarihsel açıdan bakarak yorumladığımızda Üçüncü Dünya'yla Birinci Dünya'nın yer değiştireceğini belirtmiştir.

Böyle bir açıdan bakıldığında, üzerinde durduğumuz konuya dair oluşturulan literatürün- aynı zamanda küreselleşmeye vücut veren anlayışın da- Batı kaynaklı olduğu ortaya çıkmaktadır. Bize de sadece mevcut durumu tahlil etmek gibi edilgen bir görev düşmektedir. Dünyanın uzun geçmişte(özellikle 20. yüzyılda) içine girdiği

ekonomik, sosyal, siyasi dönemlerde ve savaş-barış dönemlerinde kaydedilen gelişmeler sonucunda aldığı şeklin gereği olarak içinde bulunduğumuz kültürel yapının aşağıdan yukarıya ya da yukarıdan aşağıya incelemesi yapıldığında birçok farklı kavramla karşılaşırız. Bu anlamda, yapılan tahlillerin üzerine çıkan ve elimizde kalan asıl kavram olan ‘küreselleşme’, sosyal bilimlerin son zamanlarda üzerinde sıkça durduğu bir konudur. Toplum yapısını doğrudan ilgilendiren bilimlerle /alanlarla ilişkisi bakımından farklı tanımlar getirilse de konumuzla ilgisi bakımından genelden özele doğru yapılmış olan tanımlara baktığımızda, küreselleşmeyle ilgili bu güne kadar elimize ulaşan mevcut bilgilerin, kavram olarak, çok fazla geçmişi olmayışıyla birlikte standart bir çizgide geliştiğini de söylemek oldukça zordur. Küreselleşmenin tanımı, biraz da mizahî bir bakışla şöyle yapılabilir:

“Bir İngiliz presnes, Mısırlı sevgilisiyle beraber, Belçika yapımı İskoç viskisi ile sarhoş olmuş bir Alman şoförün kullandığı; Hollanda yapımı motoru olan bir Alman arabasında; Japon motosikleti kullanan İtalyan paparazziler tarafından takip edilirken; Cezayirli, Faslı ve Senegalli işçilerin inşa ettikleri bir Fransız köprüsünün altında kaza geçiriyor. Kazadan sonra Amerikalı bir doktor, Brezilya yapımı ilaçlarla yaralıları tedavi ediyor. Ve bu mesaj, Amerikalı Bill Gates’in kurduğu Microsoft firmasının Tayvan’da ürettiği yazılım ile bütün dünyaya aktarılıyor.” Aynı metodolojiyi kullanarak bir başka açıdan bakarsanız, küreselleşmeyi şöyle tanımlamak da mümkün: “Merkezi ABD’de olan bir yatırım fonunun Hintli dealeri; Brezilya’da üretilen şeker üzerine yazılan opsiyon sözleşmelerini Melbourne’de satarak elde ettiği geliri, Frankfurt’ta İngiliz Sterlini-Euro spekülasyonunda değerlendirmek isterken zarar edince; marjlarını korumak için Tokyo Borsası’nda almış olduğu bir Güney Kore firmasının hisseleri ile Londra’da almış olduğu Rus Hazinesi’nin tahvillerini satar. Bunun sonucunda Arjantin borsası değer kaybettiği için, bir İtalyan bankası, satın almayı planladığı Türk bankası ile anlaşmaktan vazgeçer ve böylece İstanbul’da doların fiyatı artar. Sonuç olarak biz de fakirleşiriz”(Çalışkan, 2004:66).

Morin (2003:42-43) ise başka bir örnekte; dünyanın bütün haline gelmesiyle parçaların daha çok bütünde temsil edilmesi, aynı zamanda dünyanın da, bütün olarak, parçalarda daha çok var olması şeklinde dile getirdiği küreselleşmeyi farklı ve çarpıcı bir biçimde şöyle açıklar:

“Avrupalı her sabah Japon malı radyosunu çalarak uyanıyor ve dünyadaki gelişmeleri buradan alıyor: Yanardağ patlamaları, depremler, darbeler, uluslar arası konferanslar, Seylan, Hint ya da Çin çayını, belki de bir Etiyopya moka veya Latin Amerika arabicasını yudumlarken kendine ulaşıyor; Mısır ya da Hindistan pamuğundan dokunmuş kazağını, donunu ve gömleğini giyiyor; Manchester sonra Roubaix-Tourcoing’da işlenmiş Avustralya yününden yapılmış ceket ve pantolonunu ya da ABD stili bir kot üstüne Çin’den gelmiş bir deri montunu geçiriyor. Saati, İsviçre ya da Japon malı. Gözlük çerçevesi ekvator kaplumbağasından. Kışın masasında Arjantin ya da Şili’nin çilek ve kirazlarını, Senegal’in taze yeşil fasulyesi, Afrika’nın avokado ya da ananaslarını, Guedeloupe’un kavunlarını bulabilir. Martinik romu, Rus votkası, Meksika tekilas, Amerikan burbonu şişeleri elinin altında. Evinden Koreli bir şefin yönettiği Alman senfonisini dinleyebilir, olmadı video ekranından siyahi Barbara Hendricks’i, İspanyol Placido Domingo’yu izleyebilir.”

Yukarıdaki örneklerde, dünyanın çeşitli yerlerinde yürütülen ekonomik, kültürel ve politik faaliyetlerin nasıl bir bileşke oluşturdukları çarpıcı bir şekilde anlatılmıştır. Bu örneklerden hareketle sosyal ilişkilerin dünya düzeyinde nasıl yoğunlaştığını, zamanın ve mekânın nasıl sıkıştığını görmek, doğal olarak bu yoğunluğu ve sıkışmayı yaratan etkenler üzerinde düşünmek gerekmektedir. Örneklerdeki olayların bileşkesinde ulusötesi şirketler, alacaklılar, dünya bankası, uluslararası para fonu, ulusal seçkinler ve uluslar arası finans kuruluşları gibi etkenlerin olduğu ortaya çıkmaktadır(George, 1997:21). Tüm bu etkenlerin dünya düzeyinde yarattığı etkilerin, günlük yaşamı dönüştürme gücü karşımıza karışık bir görüntü çıkarmaktadır. Bu görüntüde, toplumun temel taşı olan bireylerin yaşadığı değişimi/dönüşümü belirleyen çok sayıda kurumsallaşmış yapıdan oluşan alt sistemler yer almaktadır. Ekonomik sistem, politik sistem, eğitim sistemi, sağlık sistemi, aile yapısı, finansal yapılar, medya sektörü gibi alt sistemler bireyi şekillendirmede insan üstü bir işlevi yerine getirirken kendisi de yukarıda bahsedilen güçlerden doğrudan etkilenmektedir(Kömeçoğlu, 2002:12). Bu etkilenme süreci her sorunun altında eğitimin yattığı yanılgısını ortadan kaldırmakla birlikte, eğitiminde tıpkı kültür gibi etkileyen ve etkilenen özelliğini ortaya koymaktadır. Ulaşılmak istenen yeni bir dengeye karşı, toplumsal sistemi oluşturan tüm alt sistemlerin entegrasyonunun

alabileceği tehdit ve tehlikelerin kontrolü, her bir alt sistem tarafından belli ölçülerde karşılanırsa bile eğitimin işlevi toplumsal vizyon açısından tüm alt sistemlerden önde gelmektedir. Millî eğitim teşkilatının, eğitimin temel hedefleri doğrultusunda her türlü planlama ve uygulama çalışmalarını eğitimin küreselleşme-kültür ilişkisinden etkilenme biçimlerini tespit ederek geliştirmesi; eğitim örgütlerinin sosyal, kültürel, ekonomik ihtiyaçlarına daha isabetli cevaplar verilmesine ve toplumsal vizyonu gerçekleştirilmeye katkı sağlayacaktır.

Küreselleşmenin Geçmişi

Küreselleşmenin, kavram olarak, geçmişinin çok eski olmamasına karşın çağrıştırdığı anlamlar ve etkilediği alanlar açısından bakıldığında daha uzun bir geçmişinin olduğundan bahsetmek gerekir. Küresel(global) kelimesinin kökeni günümüzden 400 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Ancak kavram olarak 1960’larda ortaya çıkarak 1980’li yıllarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır(Lubber, 1998). Bu noktada; günümüzde giderek yaygınlaşan dünyanın küçüldüğü söylemiyle, küreselleşmenin eş zamanlı başladığını kabul eden anlayışın bu konuya eğilenlerle mutabık oldukları bir başlangıç tarihi bulunmamaktadır. Kavrama yükledikleri anlama göre antik dönemlere kadar uzanan bir başlangıçtan söz edenler olsa da 16.yüzyılın bu dönemi başlatan bir dönüm noktası(bizde İnebahtı Deniz Savaşı’yla) olduğu söylenebilir. Morin’e (2003:41) göre de 1989’da küreselleşme adıyla şekillenen ‘gezegenleşme süreci’ bu tarihlere denk düşmektedir. 16.yüzyılda deniz yoluyla dolaşıma giren mal, sermaye ve bazı hizmetler 18. yüzyılda uluslar arası yatırım ve ticarete dönüşerek kolonileştirme ve sömürgeciliğin sistemli olarak teşekkülünü hızlandırmıştır.

Üretimin uluslar arası ölçeklere taşınması, şirket evlilikleri olarak tarif edilen uluslar arası şirket birleşmeleri, ticaretin hukuki ve fiziki olarak rahatlaması, sermayenin milli devlet sınırlarından bağımsız bir şekilde büyümesi ve merkezileşmesi gibi nedenler küreselleşme sürecine çeşitli boyutları da ekleyerek hızlandırmıştır(Koçdemir, 2004:347). Bu süreci etkileyen konumda olan Batı, Sanayi

Devrimi ve Aydınlanma Çağı'nın da etkisiyle sürecin sonuçlarını lehine işletme ayrıcalığını Doğu'ya(Asya ve Afrika'ya) bırakmamıştır. Asya ve Afrika, insan ve hammadde potansiyelini, Batı'nın düalist felsefesiyle şekillenen sanayisine rezerv olma çaresizliğinden kurtarmak için genelde iktisadi, özelde kültürel atılım gerçekleştirememiştir. Ulusötesi şirketler aracılığıyla şekillenen bu süreç ulusal ve uluslar arası ekonomilerin kurallarını belirleme gücünü ellerinde tutma noktasına kadar büyümüşlerdir. Öyle ki Morgan (1998:370), bu şirketlerin dünya çapında edindikleri hammaddeleri; mal ve hizmet olarak dünyanın bir dizi kilit bölgesinde güçlü ve eşzamanlı bir varlık yaratarak en kârlı pazarlara satmak suretiyle küresel hâkimiyet kurma yönünde geliştiklerini söylemektedir.

Gelen bu son noktanın adına karşılık gelen küreselleşme, bilginin topluma mal edilmesi yönünde elini çabuk tutan devletler aracılığıyla ivmelenmiştir. Bilgi toplumuna alt yapıyı oluşturan bilim ve teknoloji alanında gerçekleşen baş döndürücü gelişmeler, Batı Avrupa ülkelerinin birlik oluşturma çalışmalarında yol almaları, geçtiğimiz yüzyılda savaş ve ekonomi kaynaklı bunalım dönemlerini takip eden uluslar arası örgütlerin etkinliğinin artması, soğuk savaş döneminin iki süper gücün birinin lehine sonuçlanması gibi gelişmelerin ardından ortaya atılan 'yeni dünya düzeni'yle hayatımızın ayrılmaz bir parçası hâline gelen küreselleşme; artık her alanda kullanılan bir kavram olmuştur(Aydın, 2002:12). 1970'li yıllara doğru toplumsal ilişkilerin tahlilinde kullanılmaya başlaması bazı yazarların küreselleşmeyi doğrudan ya da atıfta bulunarak ele almalarıyla gerçekleşmiştir. Başlangıçta daha çok ekonomik anlamda kullanılmış ve 1980'lerin sonuna doğru literatüre yerleşmiştir. Küreselleşme; emek, sermaye, üretim, ticaret ve teknolojiye daha sonra iletişim, siyaset ve kültürün de eklenmesinin ardından bunların dünya üzerindeki dolaşım biçimlerini konu edinmiş eserlerin ortaya konmasıyla 1990'lı yılların içerisinde giderek popüler hale gelmiştir(Altun, 2004: 45). Ekonomik, ideolojik ve siyasal anlamda ve bu alandaki uygulamalarla giderek homojen bir yapıya dönüşen dünyanın artık tek bir mekan ve dünya bilincine işaret ettiğini belirten Robertson(1992:112), gelen bu duruma bakarak küreselleşmeden söz etmenin mümkün olduğunu belirtmektedir. Bazıları tarafından 'globalleşme' olarak da tarif edilen içinde bulunduğumuz yeni dönemin adı 'Küreselleşme'dir.

Farklı Yaklaşımlardan Küreselleşme

Bu çalışmanın kapsamında, küreselleşmenin pek çok alanda olduğu gibi kültürel alanlarda yol açtığı değişim ve dönüşümlerden, kültürün bir anlamda fabrikası olan eğitim örgütlerinin kültürel niteliklerine ve bu örgütlerdeki çevre-örgüt ilişkilerinin nasıl etkilendiğine yer verilmiştir. Dolayısıyla küreselleşmenin kültürel boyutunun eğitim örgütlerine etkilerini ortaya koymak amacıyla küreselleşme (globalization) kavramının değerlendirilmesinde, elde edilen farklı boyutlar ve çok geniş bir literatür uygun bağlantılar ve daraltmalarla çalışmanın içeriğine dahil edilmiştir. Söz konusu kavramla ilgili ortaya konan yaklaşımların “fırsatlar”, “tehditler” ve her iki bakışında karşılaştırmasını yaparak üçüncü bir bakış açısı ortaya koyan söylemler olarak toplandığını belirtmek mümkündür. Bu durumda ortaya aşırı küreselciler, kuşkucular ve dönüşümcüler olmak üzere üç farklı yaklaşım ortaya çıkmaktadır(Akçay, 2003).

1. Aşırı küreselciler: Bu görüşün en belirgin özelliği, toplumların ortak çıkarlarının, güçlenen iletişim teknolojilerinin de etkisiyle, küresel bir uygarlığa dönüşeceği noktasında belirmektedir. Küreselleşmeyi fırsatlar bütünü olarak görenlerin ekonomik ve siyasal bakımdan, ayrıca uluslar arası düzen bakımından herkese olumlu getirileri olduğu yönünde iddiaları vardır. Çağdaşlık ve gelişme getiren küreselleşme sürecinin, iletişimdeki gelişmelerde göz önüne alındığında, dünya sermayesini artırdığı ve kaynakları akıllıca kullanma imkânları sağladığı görüşünde birleşen küreselciler, bunun daha da hızlanacağını düşünmektedirler. Siyasal bakımdan demokrasi ve insan haklarının, iletişim imkânlarından da yararlanarak, küreselleşme aracılığıyla bu alanlarda gelişimini tamamlayamamış dünyanın diğer bölgelerine ulaşacağı ve bu bağlamda giderek dünya barışı(Batı Barışı)nı sağlayacağı ve tarihin sonunu getireceği söylemi küreselcilerin ana fikrini oluşturmaktadır(Oran, 2001:1–2).

2. Kuşkucular: Küreselleşmeyi kapitalizmin silahsız egemenliği olarak görmek ve küreselleşme karşıtı bir söylemle öne çıkmaktadırlar. Küreselleşmeyi daha çok tehdit olarak algılayan ve adına kuşkucular denen yaklaşımın temeli,

küreselleşmeyi vahşi kapitalizmin yeni şartlara uyarlanmış ve makyajlanmış bir versiyonu olduğu kabulüne dayanır. Kuşkucular, dünya ekonomisi içerisindeki eşitsizliğin, farklı kültür ve bölgeler arasında çatışmaya doğru yol alacağını savunmaktadırlar(Giddens, 2000:59). Bu gelişmede en büyük etken Batı'nın yaşam tarzı olmaktadır. Kuşkucular, Fukuyama'nın "tarihin sonu" ile Huntington'un "medeniyetler çatışması" tezlerini; bu süreç içerisinde 'yeni dünya düzeni'ni yaygınlaştırma, yukarıda kastedilen döneme meşruiyet katma çabasının bir ürünü ve bir tür manipülasyon olarak görürler(Fırat, 2002:64). Kuşkucular; kapitalist Batı sisteminin teknik alanlarda, ulaşım ve haberleşme alanlarındaki gelişmesine bağlı olarak; Modernite, Postmodernite ve Yeni Dünya Düzeni gibi kavramların devamı ve en son modeli olarak 'küreselleşme'yi piyasaya sürdüklerini düşünmektedirler (Bayramoğlu, 2000:48-49).

3. Dönüşümcüler: Dünya düzenini ve modern toplumları yeniden şekillendiren ana güç olarak küreselleşmeyi gören dönüşümcülerin; sosyal, siyasi ve ekonomik alanda iletişim imkânlarının da etkisiyle zorunlu bir değişim yaşandığı düşüncesiyle birleştikleri görülmektedir. Dönüşümcülere göre, eski alışkanlıkların kısa sürede yıkılarak yerine yenilerinin konduğu; özellikle sosyal, siyasi ve ekonomik alanlarda değişmelerin yaşanmasında en büyük etken olan küreselleşme, kültürel temaslara da imkân vermesi nedeniyle etkileşimi artıran bir özellikte görülmektedir. İletişimde yaşanan büyük gelişmelere bağlı olarak ekonominin hizmet sektörüne daha fazla bağlı hâle gelmesiyle de bilgi, eğlence ve iletişimin ekonomini ana sektörleri olduğunu vurgulamaktadırlar(Bozkurt, 2004).

Küreselleşmenin Kültürel Boyutu

Küreselleşmenin ekonomik ve siyasi boyutunun yanında belkide etkisini daha fazla hissettiğimiz kültürel boyutu ve bunun eğitim örgütlerine etkileri, en temelde günlük yaşam biçimimize etkisi bakımından ve bu etkiyi açıklama gereğinden hareketle çalışmanın eksenini oluşturmaktadır. Küreselleşmeye kültürel açıdan baktığımızda antropologların "kabul görme" noktasında açıkladıkları ve dünyayı tek

bir mekâna dönüştüren ekonomik, sosyal, politik ve kültürel ilişkilerin gerçekleştiği uluslar, uluslar arası örgütler, gruplar ve bireyler arasında kültürün oldukça önemli bir yeri vardır(Sarıbay, 2002: 47). Kültürün, özellikle kabul görme noktasında öne çıkan rolüyle birlikte, küresel kültürel etkileşimlerin en temel problemi olan kültürel homojenleşme ile kültürel heterojenleşme arasındaki gerilime de kaynak teşkil ettiği bilinmektedir (Özcan, 2004: 59). Bu durum küreselleşmenin aynı anda iki kültür görüntüsü sunmasını sağlamaktadır. Tikel kültürün üst sınır olan küreye ulaşmasını sağlayan ilk kültür görüntüsü küresel mekânını fethedilmesini içermektedir. Diğer taraftan iletişim imkânlarındaki gelişmelere bağlı olarak kültürler karşılaşmakta ve yan yana akmaktadır. Bu da kültürün küreselleşmesinin ikinci görüntüsüne karşılık gelmektedir(Aslanoğlu, 1997: 260).

Her iki görüntüyü de doğuran kültürel akışların Arjun Appadurai'nin (Aktaran: Sarıbay, 2002:51) beş kategoride topladığı alanlarda gerçekleştiğini söylemek mümkündür. İçinde yaşadığımız dünyayı değiştiren hareket halindeki insan gruplarının oluşturduğu etkileşim alanı olan etno-mekân, teknoloji akışlarının çeşitli düzeylerde buluşmasını sağlayan ve sınırları hızlı bir şekilde aşarak oluşmuş diğer bir alan olan tekno-mekân, uluslar arası para akışı ve piyasa işlemlerinin gerçekleştiği finans-mekân, kitle haberleşme vasıtaları yoluyla kültürel temasların sıklaşmasını sağlayan medya-mekân, Aydınlanma kökenli ideolojilerin ve fikirlerin dayandığı kavramların etkili olduğu bir diğer alan ise fikri-mekân'dır.

Küresel kültür akış alanları olarak kabul edilen bu beş alan, yerelin-millî kültürün üzerinde oldukça önemli dönüşümler gerçekleştirmiştir. Kültür, doğası gereği hayatın içindendir ve insanın yaşam deneyimlerinin toplamı olarak ifade edilebilir. Kültürün bu özelliği geçmiş dönemlerde belli bir bölgede gerçekleşen ilişkileri düşündürse de artık yukarıda kastedilen akışlar nedeniyle bölgeler içindeki yaşam deneyimleri sınırları aşarak bölgeler arası güçlü etkileşimler oluşturmaya başlamıştır. Artık başkalarının yaşam deneyimleri yine başkalarının hayatına kolayca girmeye başlamıştır. Dışarıdan ve uzaktan gelen, dünyaya egemen bir pazarın yaşam koşullarının belirlediği planlı yaşam deneyimleri, dünya üzerinde bölgesel yaşam biçimlerini ciddi şekillerde etkilemeye başlamıştır. Popüler hale getirilen planlanmış

yaşam deneyimleri ‘çabuk kullanım ve hızlı tüketim’ anlayışını, kitle üretiminin gereği olarak bu etkileşime kapı açan toplumlara yerleştirmiştir. Spor, sanat, fikir, ideoloji, televizyon programları, cinsel ilişkiler, politikalar popüler kültürde tüketime dönük biçimleriyle var olabilmış ve her birinin popüler biçimleri diğerlerinin de güçlenmesine yardımcı olmuştur(Erdoğan, 2004:8–9). Hayata ilişkin bu alanların popülerleri yaratıldıkça yeni tüketim biçimleri ortaya çıkmış ve bu tüketim biçimlerinin pazarlamasında ise başrolü televizyon oynamıştır.

İnsanın geçmişten beri enformasyonda takip ettiği yolu bütünüyle değiştiren ve kendisiyle ilgili düşünceleri de kendisi şekillendiren televizyon; sözlü dönemden ve yazılı dönemden daha baskın olarak kültür üzerinde şekillendirici bir etkiye sahip olmuştur. En büyük etkiyi de bağlamından koparılmış enformasyon sunarak göstermiştir. Günümüzde politika, haber, eğitim, din, bilim, spor gibi alanların hepsi televizyonun ilgi alanına girmiştir(Postman, 2004:90–91)

Sayılan bu alanların popülerleri, taşıyıcılığını televizyonun yaptığı bir kültürde etkilerini tüm insanlara ulaştırmakta hiç zorlanmamaktadır. Öyle ki ülkemizin en ücra köşelerinde bile uydu aracılığıyla televizyonun yarattığı kültüre her insan rahatlıkla ulaşmaktadır. Taşıyıcılığını televizyonun yaptığı popüler kültüre elbetteki eşlik eden daha bir çok iletişim aracı mevcuttur. Poster ve çıkartma gibi promosyonlarıyla dergiler; marka, vücut dili, imaj gibi tanımlarla reklamlar; ‘surf etme özgürlüğü’ ile internet; farklılık, eşsizlik, yenilik gibi anlayışlarla moda; baskılardan kurtulma, özgürlük aracı olarak kozmetik gibi daha bir çok araçla/etki alanıyla popüler olanın taşıyıcılığını televizyona eşlik ederek yapmaktadırlar(Erdoğan, 2004:13-14). Tüm bu taşıyıcıların yarattığı pazar ortamında iştahı doymak bilmeyen bir kültür endüstrisi yatmaktadır. Bu endüstrinin oluşturduğu pazar belli bazı kültürleri ön plana çıkarmaktadır.

Örneğin, dünya pazarının oluşum ve dönüşüm içinde olduğu dönemde güçlü ulus-devletlerin ekonomilerinin bu dönemle arasındaki ilişkiden İngiliz kültürünün şekillendiği söylenebilir. Bu şekillenme sonucunda, emperyalizm ve emperyal oluşumlar arasındaki dünya rekabetinin oluşmasıyla inşası hızlanan ve İngiliz kimliği

diye adlandırılan ulusal bir kültür dünya kimliğine doğru ilerlemeye ve güçlenmeye başlamıştır. Bunda, dünyanın önde gelen ticari gücü konumu taşıması, küresel yükümlülükler ağının merkezinde olması etkili olmuştur. Ancak daha sonra küresel üretimin modern araçlarının egemenliğinde gerçekleşen küresel kitle kültürü Amerikan kültürel kimliğiyle ortaya çıkarak İngiliz kültürünün küreselleşmesinin yerini almıştır. (Hall, 1998: 40).

Gerek İngiliz kimliği bağlamında gelişen, gerekse daha sonra Amerika kültürüne eşlenerek kitle kültürüne dönüşen küresel kültür; modern dünyanın kapitalist bir dünya ekonomisine sahip olmasıyla ivmelenmiştir. Bu çerçevede gelişen küresel kültür gerek köken olarak ve gerekse içerik olarak Berger'e (2003:10) göre Amerika ağırlıklıdır. Görünür biçimi popüler kültür yoluyla gerçekleşen küresel kültür, çok çeşitli şirketler tarafından yayılmaktadır. Örneğin, McDonalds günde 20 milyon insana hizmet vermektedir. Coca-Cola ise bütün dünyada her gün 1 milyar insana ulaşmaktadır. Yine dünyada en fazla izlenen filmlerin yüzde 85'ini Hollywood yapmaktadır(Hunter ve Yates, 2003:328). Bu bağlamda ekonomi gibi kültürel pratiklere dair bilgi ve kültürel imgelerin akışını teşvik eden, hatta kolaylaştıran küreselleşme; çoğunluğu batıdan, özellikle de ABD'den gelen yiyecek ve eğlence endüstrisinin isimleriyle kültürel boyutunu güçlendirmektedir. Mc Donaldslaşma ve Disneyleştirme olarak da isimlendirilen bu sürece geleneksel, etnik ve yerel kültürlerin güçlendirilmesi yönünde tepkiler verilmektedir(McBurnie, 2002:174).

Her ne kadar yerelin güçlendirilmesi yönünde yeni oluşumlar ortaya çıksa da fazla etkili olamamaktadır. Hatta bazı yerel gruplar, küresel güçlerin işlerini kolaylaştıracak birçok eylemi farklı akışlarla etkisine maruz kaldıkları kapitalizmin hizmetine sunmaktadırlar. Bu tür tepkilerin sonunda giderek kültürel farklılıkların kaybolduğunu ve güvenilir olanın küresel olan anlayışının güçlendiğini görmekteyiz. Bununla birlikte, her gün milyonlarca insanı etkileyen iş bölümünün meta, sermaye ve emek akışlarını geçiren devlet sınırları sayesinde hızlandıran kapitalizm; birbirinden farklı ulusal kültürlerin farklılıklarını ortadan kaldırmaktadır(Wallerstein, 1998: 129). Bu farklılıkların erimesiyle oluşan küresel kültür, sponsorlar yardımıyla popüler kültürü yaymaktadır. Sponsorluk gücünü elinde tutan uluslararası sermaye, tabii olarak

tüketimin artırılmasına ve Batı kültürünün yayılmasına yönelik faaliyetleri destekleyerek bilim ve kültür alanında çalışanları kendilerine bağımlı hâle getirmektedir. Bu bağımlılığın, yaygın bir kanaate göre, içe kapanıp yalnızlaşma, kervana katılma ya da Batılılaşmadan modernleşmeye çalışmak gibi argümanları ileri sürenler içinden ikincilerde odaklandığını söylemek mümkündür. Hangi şekilde olursa olsun küreselleşme adı verilen dönemin dışında kalmanın imkânsızlığı ortadayken bu dönemin neresinde olacağımıza dair üretilen projelerde neyin bulunması gerektiği önemli bir tartışma konusudur. Millet olma vasıflarının öncüllendiği projelerle küresel yelpazede yer almak şu an eğitim örgütlerinde etkisini kültürel erozyon şeklinde hissettiğimiz küresel kültüre yaklaşımında ön şartı olmalıdır. Üretimin ve tüketimin birbirini dengelediği, kültürel yapılanmanın bu dengeye hizmet ettiği bir süreci inşa ederken okulların kültüre kazandırdıkları anlam şüphesiz tartışılmaz. Teşebbüsün ve yaratıcılığın besleyeni olan sanatın ve yeteneğin öncül hâle getirildiği eğitim kurumları, küreselleşme döneminden etkilenen ve dolayısıyla edilgen bir yapıya bürünen özelliğinden uzaklaşarak yüksek kültürün güçlenmesiyle, küreselleşme-kültür ilişkisinde hak ettiği yeri bulabilecektir(Adam, 2004).

Eğitim Örgütlerinin Kültürel Kimliği

Kültürün hayata geçirilişinde birey ya da toplumun varlığına duyulan ihtiyaç kadar, her insanın kültürden pay almasında da eğitimin varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Kültürü insanın olumlu yönde yapıp etmelerinin damıtılmış ve billurlaştırılmış bir sunumu, içselleştirilmesi istenen başarılar bütünü olarak tanımlayan Çotuksöken (2002:168); kültürü aktarma rolünü eğitime yüklemektedir. Kültürü işlemek, kültüre fabrikalık etmek eğitimin en başta gelen görevleri arasındadır. Eğitim sistemimizin yasal çerçevesinde de bu öneme dikkat çekilmiş, Türk Millî Eğitiminin amaç ve görevlerini belirleyen Milli Eğitim Temel Kanunu'nun kültüre vurgu yapan 2. maddesi, aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir(Kanun No: 1739).

“ Madde 2- Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. **(Değişik: 16.6.1983–2841/1 md.)** Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan... ”

Millî Eğitim Temel Kanununda da eğitimin çerçevesinin bireyleri güçlü bir kültürel donanımla hayata hazırlamak olduğu vurgulanmaktadır. Bu donanımı sağlayacak olanın ise eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenler olduğunu unutmamak gerekmektedir. Öğretmenlerin söz konusu niteliği taşımalarının gerekliliği 1982 MEB şurasında; “ Bir eğitim sisteminin en önemli unsurlarını öğretmen ve eğitim uzmanları teşkil eder. Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemi işletecek öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır.” şeklinde vurgulanmıştır(XI. Millî Eğitim Şura Raporu, 1982).

Bu güne kadar yaşanan gelişme ve değişimlerden tüm bilim dallarının etkilendiği ve bundan eğitim bilimlerinin de payını aldığını kabul etmek gerekirse özellikle yönetim biliminde kaydedilen gelişmelere paralel olarak örgüt içinde iş görenlerin taşıdığı önemde değişmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin eğitim örgütlerinin niteliğini belirlemede etkin bir rolü vardır. Bir eğitim kurumunun öğretmen, çevre ve öğrenci ayakları üzerinde yükselen niteliği kültürel anlamda da bu ayaklara dayanmaktadır. Buradan da eğitimin kültürle olan ilişkisinde çevre faktörünün etkisiyle karşı karşıya olduğu açıktır. Bu konuyla ilgili bilimsel değerlendirmelerde de çevrenin etkisine dair açıklamalara daha çok yer verilmeye başlanmıştır. Üç bölümde ele alınabilecek yönetim yaklaşımları klasik, neoklasik ve çağdaş yönetim kuramlarından oluşmuş ve çevre-örgüt ilişkisi anlamında kapalılıktan açıklığa doğru gelişim kaydetmiştir. Önceki kuramların bir sentezi olan çağdaş örgüt kuramlarında örgütün kendi alt sistemleri arasındaki ilişkilerinin yanında çevreyle olan ilişkilerine de önem verilmiştir(Çelik, 2002: 7).

Günümüzde ise çağdaş anlayışı yakalamaya çalışan eğitim örgütlerinin çevreyle sürekli uyum içinde olmaya çalıştığını düşündüğümüzde; okulların çevreyi etkilemesi ve çevreden etkilenmesi biçiminde ortaya çıkan değişikliklerin varlığını

kabul etmek gerekmektedir. Örgüt kültürü bağlamında ele alınabilecek olan her okulun sembolik dünyası yönetici, öğretmen ve öğrencilerin davranışlarını etkilemektedir. Okulun örgütsel kültürü ile sembolik dünyası arasındaki ilişkinin görülebilmesi için küreselleşmenin mikro ölçekte etkilerine ilişkin seçici bir bakışa ihtiyaç vardır(Çelik, 2000: 6).

Konuşma dilinden, davranış biçimlerine, sanat tercihlerinden, dünya görüşlerine kadar her alanda küresel etkilerle karşılaşan eğitim örgütlerinin paydaşları sürekli bir değişim içinde varlıklarını sürdürmektedirler. Bu değişimden yönetim, yapı, kullanılan araç-gereçler ve yöntemlere kadar etkilenen eğitim kurumlarının; kendi içinde geçerli olan ilkeleri, değerleri ve amaçları da söz konusu etki alanının içindedir. Görülen ve görülmeyen kuralların birleşiminden oluşan kurum kültürü de bu değişimden etkilenerek şekillenmektedir. Bu anlamda kurum kültürü, bir kurumda çalışanların davranışlarını yönlendiren normlar, davranışlar, değerler, inançlar, alışkanlıklar gibi öğelerden etkilenmekte; bir dizi tören, mit ve sembolden oluşmaktadır. Böylece kurumda çalışanların yaşam biçimleri üzerinde doğrudan etkili olan bu süreç kalite anlayışıyla da birleşerek örgütün vizyonuna ve örgütsel kimliğine katkı sağlamaktadır.

Eğitim örgütleri açısından örgüt kültürünün oluşumunu etkileyen birlikte ve aşamalı olarak gerçekleşen kültürel öğelerin ve çevrenin oldukça önemli bir yeri vardır. Çevrede ise aktif olarak yaşanan her türlü sorun kısa zamanda kültürel karşılık bulmaktadır. Öyle ki, içinde yer almadığımız dünyanın farklı bir bölgesinde ortaya çıkan sorunlar kısa sürede yerelleşmektedir. Buna karşılık küreselleşmeyle birlikte ortadan kalkan sınırlar/yıkılan duvarlar sonucunda ulusal ekonomilerin birbirleriyle bütünleşmelerine paralel olarak toplumsal sorunlarda küreselleşmiştir. Aynı zamanda küreselleşmenin sonuçlarından da etkilenmiştir(Bozkurt, 2000: 164). Küresel ölçekte yaşanan etkileşimlerin oldukça hızlı bir şekilde yayıldığı ve kısa sürede karşılık bulduğu dikkate alındığında kültürel etkilenmenin eğitim örgütlerinde nasıl bir çerçeveye oturduğu bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Söz konusu etkilenmeyle doğrudan ilişkili olan kurum kültürünün her şeyden önce vizyon sahibi yöneticilerin çalışanlarla birlikte belirledikleri amaç ve hedefler ile görev ve sorumlulukların çok iyi belirlendiği(iş tanımlarının yapıldığı) çalışma prensipleri çerçevesinde oluştuğu kabul edildiğinde örgüt çalışanlarının bu sürece hangi düzeyde katıldıkları daha bir önem taşımaktadır. Bu katılımdan doğan işyeri kimliği, çalışanların o işyerine bağlılıklarını ve bir aidiyet duygusu ile kuruma sahip çıkmalarını sağlamaktadır(Çetin, 2002).

Eğitim Örgütlerinde Kültürün Önemi

Kültürün en geniş ve sade tanımının anlam inşa etme amacıyla sürdürülen yaşam düzeni olduğu söylenebilir. Örneğin; siyasi, ekonomik, vb. alanlardan söz edildiğinde ana başlıklarıyla bu alanları konuşmak gerekir. Ancak kültürden bahsediliyorsa kısaca insanların bireysel ve kolektif bir şekilde birbirleriyle kurdukları iletişim neticesinde yaşamlarının anlam kazandığı dilimizin çerçevesini oluşturur (Tomlinson, 2004:33).

İnsanın evrenden günlük ilişkilerini sürdürdüğü mahallesine kadar toplumu, olayları, hareket ve davranışları manalandırma; onlara canlılık kazandırma, onları yorumlama demek olan kültüre tek kelimeyle ‘anlam verme’ şeklinde bir açıklama getirilebilir. İnsan, anlam verme işini inançlarına, bağlandığı değerlere, yaşadığı mekâna yani çevreye göre yapmaktadır(Bolay, 2002: 60). Manalandırma/anlam verme olarak kabul edilen kültür; dışardan gözlenebilen, dışa yansıyan öğeler, semboller(simgeler) ve davranışlardır. İçeride doğru ilerlediğimizde inançlar ve değerlerin kişilerin belirli oluşum kişi ve nesneler karşısındaki düşünsel eğilimlerini yansıttığı görülmektedir. Kültürün en derindeki ögesi ise varsayımlardır. Anlam verme çabasında çıkış noktasını oluşturan varsayımlar inançlar ve değerler şeklinde bireyin eğilimini, semboller ve davranışlar olarak da bireyin yaşam şeklini yansıtmaları bağlamında soyuttan somuta bir görüntü sunmaktadır. (Eren, 2004).

Kültürün tıpkı, küreselleşme tanımında olduğu gibi, birçok sürecin eşliğinde değişen ve değiştiren özellikte olması; kültürün fabrikası olarak düşünebileceğimiz eğitim örgütlerinde temel anlayışların ve buna bağlı olarak örgüt vizyonunun bu değişkenler karşısında güçlü bir gelecek öngörüsüne sahip olmasını zorunlu kılmaktadır. İster ülkemizde eğitimin yasal temelini oluşturan ve eğitimin amacını tarif eden hukuk metinlerinin kültüre atıfta bulunarak ortaya koyduğu kurallar açısından, ister kültürün özellikleri dikkate alınarak küreselleşmenin mikro ölçekte okulların kültürüne etkileri açısından düşünelim; ‘durup düşünmemiz’ gereken en temel konu insan olmaktadır. Bu insanın da, çevresindeki verili dünyaya içinde bulunduğu milli kültür ve kurum kültürünün penceresinden bakacak ve nasıl gördüğüne göre değil nasıl gösterildiğine göre dünyayı tanıyacak olan “çocuk” olması, eğitim örgütlerinde çalışanların sorumluluğunu bir kez daha artırmakta/hatırlatmaktadır.

Kültürü bir toplumda seçkinlerin ya da yığınların ideolojisi olarak gören Althusser(1990: 49), seçkinler olarak tarif ettiği egemen sınıfın yığınlara eğitim ya da başka yollarla kabul ettirdiği ideoloji olarak tanımlar. Kültürü, bireyin dış dünyadan aldığı mesajların üzerine yansıttığı bilgiler ekranı olduğunu belirten Moles’e (1983: 270) göre, düşünceyle kültür arasındaki sıkı bir ilişki vardır. Kültürü hangi tanımlamanın ışığında ele alırsak alalım, eğitimin kültüre köprü olma vasfıyla karşılaşırız. Bir başka ifadeyle kültür hangi biçimlenmeyle canlılık kazanacaksa bunu ancak eğitimin taşıyıcılığıyla yapacaktır. Kültürün bir kuşaktan öbürüne aktarılması eğitimin en başta gelen görevidir(Başgöz, 1999:38). Bu durumda kültürün taşıyıcılığını yapacak olan eğitimin; kültürün donmasına, medeniyet olmasına, karşı etkili olabilmesinin yolu eğitim faaliyetlerinde düşünceyi güçlendiren süreçlere yer vermekle açılacaktır. Düşünceyi güçlendirmek için ‘sanat’ ve sanata ulaşmada ön şart olarak kabul edebileceğimiz ‘yeteneğin’ önünün mutlaka açılması gerekmektedir.

Amaca ulaşmak için yapılan işi sanata dönüştürme gücüne ‘yetenek’ dediğimizde, işi yapanın içinde bulunduğu verili dünyada yeteneklerine yaşam şansı bulmasıyla sanat anlayışı arasındaki uyumun koşut olduğunu da sözümüze eklememiz gerekir. Yaşadığımız yüz yılın baş döndüren gelişmeleri karşısında tanımlanan

konumda olan ülkelerin insanlarına tanınan fırsatların değerlendirilmesi kendi başına bir problem oluştururken tanıma yetisiyle yaşama gücünü birleştirmek isteyen insanlar, aştıkça önlerine yenilerinin eklendiği engelli bir koşuyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Sosyal örgüsü bu cümleye göre şekillenmiş toplumlar, başta sanatı tanımsız kılan bir sürece kapı açtıkları için arkasından gelen yolların sonunda, ellerinde kalanın cari düzende geçer akçe olmasını koşul kabul edip kültürel değişime yaptıkları etkiyi, yaşamın kendisi olarak görmeye başlamaktadır. Toplu yaşamın sevinç ve üzüntü aralığının her türlü ritmi kendisini doğuran kaynaktan nitel olarak koparılırken nicel anlamda devamına ise toplu yaşamın gereği noktasında yer bulmaktadır.

Özne ile nesne arasındaki ilişkiyi uygun duyuya kanalize etme etkinliğini, ‘sanat’ olarak tanımladığımızda ise yeteneğin hem değeri hem de yeri belirginlik kazanır. İnsanın içinde yer aldığı kozmik düzene vakıf olma derecesi, onun; işini yetenekle, yeteneğini ise sanatla buluşturma gayesine de zemin oluşturmaktadır. Böyle bir zeminde insanla sanat arasında köprü oluşturan yetenek; yetisini kullanan insana keşfettikçe tanımak, tanıdıkça keşfetmek isteyen ayırıcı bir vasıf ekleyerek toplumsal yapıda yer açmaktadır. Bu vasfa sahip olmak isteyen insan; hangi işi yapıyor olursa olsun, insanlar arsındaki ilişkiye getirdiği açıklamalar ve kurduğu ilişkilerde ortaya koyduğu açılımlara kattığı denge bakımından; tuttuğu yeri en azından kendine tanımlarken herhangi bir sanat dalından çıkış yapıyorsa verdiği uğraş artık sadece bir iş değil yaşam düzeninin ahengine katılan, çevresine yaptığı katkıyla yokluğu kesintiler, varlığı ise yaşama dair esintiler getiren bir rüzgâr olmaya başlamaktadır. Özlenenler arasında hiç eksilmeyen bu ‘rüzgârın’, tarihi çizgideki temsilcilerini iki koldan günümüze ulaştıran esintinin birinin adını ‘yazılı kaynaklar’ oluştururken diğerini ise birincisinin somutlaştırılmış şekli yada can katılmış hâli olan ‘kültür’ oluşturmaktadır. Kültürün yaşama yön veren, etkin bir yönü olmasına karşın, edilgin olan bir diğer yönü daha var ki bu da bir yönüyle kültürün yumuşak karnını oluşturmaktadır. Bu edilgin yön, aynı zamanda girdileri içine alan özelliğiyle kültürün çıktı oluşturan diğer yönünden daha fazla önem taşıırken günümüzde en çok ihmal edilen yönüne dönüşmüştür. Sosyal dizgede içinden geçtikleri zamanın kendilerine sunduğu imkân ve fırsatları dönemlik endişelere feda edenler bir önceki cümlede

kastedilen kültürün edilgin özelliğinin kendilerine sunduğu fırsatları oldukça pragmatist bir yolla değerlendirip, bir yarış hâline getirilen yaşamda, üst katmanlara ulaşmanın yollarını aramaya başlamaktadır. Geriye çeviremedikleri zamanın karşısında kaybettikleri yeteneklerini, onları; kozmik düzende bir 'rüzgâr' yapacak olan sanatı yakalayamadıkları için mevcut düzenin çıkışlarını kullanmaktan başka seçenekleri olmadığını küreselleşmenin de getirdiği etkiyle anlamakta gecikmemektedirler. Bu çıkışın en geçerli yöntemlerinin sanatla olan monistik ilişkisinden doğan neticeler; insanların, 'hemen ve hazır'a olan zayıflığı sebebiyle çoğunlukla sanatın aleyhine dönüşmektedir. Böyle olunca mekanik düşünce biçimiyle çıkışında ivmelenmiş elit ve bürokrat çevre(nin bir kısmı), kültürün edilgen olan ve yumuşak karnını oluşturan alanlara yetkilerini aktarırken yetkisizlik yaşamasalar da yeteneksizlik yaşadıkları gerçeğini göz ardı edememektedirler. Ve giderek sosyal yapıda tabanla tavan arasında önce saygı ve saygının besleyeni olan güven, erimeye başlamaktadır. Bu çözülüş/eriyiş, kişisel tecrübelerin yorumunda yapılan eksik bilgiden dolayı, kaynağı bilinmeyen ve insanların tasavvurunu doğrudan etkileyen sözlerle kitle kültürünü yaygın duruma sokmaktadır. Artık insanlar için söz, gücünü kaybederek yerini gücün sözüne devrederken sözün karargâhı olan düşüncede bu devirden dolayı değerini kaybetmekten kendini kurtaramamaktadır. Söz ile sözün karargâhını oluşturan düşünce; yerinden ve gücünden edilince her şey yerinden kaymaya mahkûm olmuştur. Anlam erozyonuna dönüşen bu süreçte iş hayatının merkezi olan kurumlar baskın bir küresel kültürle karşı karşıya kalmaktadırlar.

Kültürel yapımızda, gerçeğinde olduğu gibi afetlere hazırlıksız yakalanırken en büyük zararı erozyondan yaşamaktayız. Anlam kayması bir kayba dönüşmeye başlayınca oluşan her boşluğu makine doldurmaya başlamaktadır. Makinenin varlık sahasında insana ait her şey küçülürken yeteneğe ait her şeyde giderek makineye teslim olmaktadır. İnsanlar; gücünü, makineyle ve ona sahip olma imkânlarıyla ispat etmekle meşgul oldukları bir ömrü sürerken kaybettikleri değerlerin ikâmesini ortalama bir ömrün ortalarından epey uzaklaştıktan sonra düşünmeye başladıklarında büyüme için çok geç kaldıklarını hatırlayınca pişmanlık duymaya başlamaktadırlar. Yığınlara dönüşen bu kesretin içinde farklı olmanın ölçüsü sanatta ulaşılan nokta olmaktan çıktığı gibi sanatın teğet bile geçmediği bir zihin çerçevesi, takdir edilmenin

ön şartı haline gelmektedir. Tüm bu yerinden edilmişlik karşısında yaşanan yabancılaşmanın merkezinde kendini bulan insan, iş hayatında ‘güvenli alan’ tarifinin en başına üç maymunu oynamayı koyarken aksini düşünerek kimliğini insana ait değerlerin toplamıyla özdeş hale getirmeye çalışanlara ise maymunlar adasındaki tek maymunu oynamak düşmektedir. Artık insan ya kabul görmenin yoluna girecek ya da kabul etmenin getirdiği sorumluluğu seçecektir.

Bu durum, küreselleşmenin kültürel boyutta kontrol edilebilir yönlerinin yanında kendiliğinden doğan bir sonuç gibi görünse de kültürün küreselleşmesinde en büyük etkenin ‘kabul görme’ olduğu varsayılınca eğitim örgütlerinin ‘kabul etme’ konusunda bir ülkedeki diğer kurumların hepsinden daha çok titizlik göstermesi gerekir. Bu titizlik sanat aktivitelerinin doğal bir sonucu olmasına karşın sivil toplum anlayışındaki her bir gediğin telafisi, eğitim örgütlerinin çıktılarında kusursuzluk ve temelde insan kalitesi gibi yukarıdan aşağıya yansımaları; bu yansımanın paralelinde örgüt kültüründe yapılacak olan kültürel yükselmeye bağlı olarak da aşağıdan yukarıya toparlanma anlamında özel bir irade gerektirmektedir. Bu iradenin en baştaki temsilcisi şüphesiz kültürün fabrikasını ayakta tutan işçiler olan öğretmenlerdir. Giyimden, sanat anlayışına; yemek alışkanlıklarından, kullanılan dile kadar birçok alan eğitim örgütlerinin sorumlulukları içine girdiği için bu alanların yakın-uzak çevreden nasıl ve ne oranda etkilendiği de öncelikle öğretmenlerin görevleriyle örtüşmektedir. Öyle ki küreselleşmenin tek kutuplu dünya profilinde nerde olduğumuzu ve nasıl olduğumuzu kaygı ettiğinde, bu kaygının giderilmesi anlamında en kalıcı çözümlerin eğitim örgütlerinin paydaşları içinde öğretmenlerden doğacağı göz ardı edilmemelidir. Hem yeteneğin insanı farklı kılan özelliğinin işlenmesi hem de sanat anlayışının kültüre sağladığı katkı bağlamında anahtar rolün sahibi olan öğretmenlerin küreselleşme-kültür ilişkisine açık bir düşünce yapısına kavuşmalarının, öğrenciler için sağlayacağı faydayı en azından aynı oranda kendilerine sağlayacağını unutmamak gerekir. Sonuçta öğretmenlerin küreselleşmenin kültürel etkilerine karşı bilgilenmeleri ve bilinçlenmeleri öncelikli ihtiyaçlarımız arasındadır.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, küreselleşme-eğitim ilişkisi kapsamında yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Yapılan alan incelemesi sonucunda çok sayıda yerli ve yabancı araştırmanın varlığına rastlanmıştır. Küreselleşme üzerinde çok sayıda çalışma olmakla birlikte –özellikle yurt içinde- küreselleşmenin eğitime ilişkin boyutuna sınırlı sayıda çalışmayla katkı sağlandığı görülmüştür. Özellikle sınıf öğretmenlerinin genel olarak küreselleşmeye ve bu bağlamda küreselleşmenin önemli bir boyutu olan kültürel etkileşim ve bu etkileşimin eğitime yansımalarına ilişkin algılarına yer veren betimsel tarama modelinde bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Durmuş (2002) tarafından yapılan “Küreselleşmenin Eğitime Yansımaları” adlı araştırmada; insandan ve insan ilişkilerinden bağımsız hiçbir gelişmenin düşünülemeyeceği, iletişim olanaklarındaki hızlı gelişmeye bağlı olarak ‘her şeyin her şeyi etkilemesi’ artık herkesin kabul ettiği bir olgu olduğu dile getirilmiştir. Bu olgudan hareketle küresel boyutta yaşanan ekonomik, siyasal ve toplumsal değişim ve dönüşümlerin yerel eğitim sistemlerini etkileyeceği varsayımlarından yola çıkılarak küreselleşmenin doğurduğu fırsatlar ve tehlikelerden eğitimimize etkilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Literatür taramasına dayalı kuramsal-analitik bir çalışma olan araştırmanın sonucunda; küreselleşmenin çok yönlü bir kuşatma oluşturduğu, eğitimle ilişkisi olan herkesin bu alanla ilgili gözlem ve çözüm yönünde çaba harcamaları gerektiği sonucuna varılmıştır. 109 referans kullanılan araştırma yüksek lisans tezi olup 106 sayfadan ibarettir.

Altın (1998) tarafından yapılan “Küreselleşme ve Bölgeselleşme: Eğitim Açısından Türkiye’nin Olanakları” adlı araştırma; küreselleşmenin kaçınılmaz olarak teknolojik ve bilimsel gelişmelerden ayrı düşünülemeyeceği varsayımından hareketle bu alanlardaki gelişmelerin -küresel ölçekteki gelişme sürecinin- Türkiye açısından önemine değinilmiş bir literatür taramasıdır. Adı geçen araştırma, 133 referans kullanılarak yapılmış, 147 sayfa tutmuş ve Türkiye’nin bilim-teknik-sanayi alanlarında hızlı bir gelişme göstermesi gerekliliği sonucuna varılmıştır.

Durgun (2002) tarafından yapılan “Küreselleşen Dünyada kalkınma Süreci Bağlamında Eğitim Harcamaları ve Türkiye” adlı araştırma, iktisadi uygulamaların eğitimi etkilediği, özellikle ülkemizde sermaye ve zenginlik yaratması gereken bilginin eğitimden uzaklaştırıldığı varsayımlarından yola çıkılarak yapılmış bir literatür taramasıdır. Küreselleşme sürecinde eğitimin aldığı rolü açıklayan araştırmacı, eğitimin kalkınmaya etkilerini çeşitli boyutlarda ortaya koymuştur. Çalışma yaşamının gereksinim duyduğu nitelikli insan kaynaklarının mesleki ve teknik eğitimden sağlanabileceğini öneren araştırmacı, liselerin geniş tabanlı bir eğitimle dört ya da beş bölümden oluşması gerektiğini öne sürmektedir. Ayrıca araştırmacı, öğrencilerin tamamen test tekniğine yönelmeleri nedeniyle araştırma, kendini geliştirme, sosyal olma, tartışma yapma gibi yeteneklerden mahrum kaldıklarını ve bu durumdan özel ders veren kişilerin/kurumların karlı çıktıklarını belirtmektedir. Bunu önlemek içinde eğitim yatırımlarının dengeli ve kaliteli olarak artırılması gerektiğini öne sürmektedir. Doktora çalışması olarak yapılan araştırmada, 154 referansa yer verilmiş ve araştırma 141 sayfa tutmuştur.

Atila (2003) tarafından yapılan “Örgütsel Değişim ve Küreselleşme: Yönetim Süreçlerine Etkisi Üzerine Bir Uygulama” adlı araştırmada, küreselleşmenin örgütsel değişime etkisi bağlamında değişimi konu alan 10 boyut ve bu boyutların içinde değişik sorulardan oluşan alt boyutları içeren bir mülakat formu kullanılmıştır. Tanımlayıcı ve keşfedici bir yaklaşımla özellikle işletmelerin yönetim süreçlerinde küreselleşmeye bağlı değişimlerin ortaya konması ve buna bağlı olarak işletmelerin geleceğiyle ilgili yeni yaklaşımlar kazanmaları amaçlanmıştır. Araştırmanın kapsamına eğitim örgütleri alınmamışsa da örgütsel bağlamda varılan sonuçlar eğitim

örgütleri açısından da dikkate değer niteliktedir. Örgüt tanımıyla ele alınan okullarında diğer ticari işletmelerle yönetim süreçleri yönünden benzerlik gösterdiği dikkate alınırsa sonuçların eğitim örgütleri açısından toplam kalite yönetimi bağlamında çarpıcı olduğu söylenebilir. Atila, bu araştırmasında, yatay ve esnek bir örgüt yapısının oluşturulması, örgütlerde yöneticilerin sürekli gelişmelerine imkan sağlayan eğitimlerin düzenlenmesi, Ar-Ge çalışmalarına ve bilgi teknolojilerine ağırlık verilmesi, örgütün kendi sektörü içinde sürekli karşılaştırma yapması, karar verme esnasında istatistiksel ve kantitatif karar süreçlerine ve problem çözümüne çalışanların sürekli katılması ve güven ortamının sağlanması gibi bir dizi teklifte bulunmuştur. 236 sayfadan oluşan araştırma bir doktora tezi olup 197 referans kullanılmıştır.

İşçi (1995) tarafından “Kültür Sömürgeciliği ve Eğitim” başlıklı çalışmada, kültürü ve onun hayata geçirilmesi demek olan eğitimi gelişmiş ülkelerin özellikle teknoloji yoluyla gerçekleştirme biçimleri sekiz ayrı bölümde ele alınmıştır. Sömürgeciliği, dünya ölçeğinde ve geniş bir tarihi arkaplandan ele alarak özelde Türkiye’ye ait etkiler üzerinde durmuştur. Araştırmacının doktora çalışması olarak yürüttüğü çalışmada, toplam 2500 kişiye, 12 soruluk bir anket uygulamıştır. Araştırmacı, kültürel sömürgeye maruz ülkelerin öncelikle eğitim kurumlarının, sonra da kitle haberleşme vasıtalarının ele geçirildiğini belirtmektedir. Milletlerin mücadelesini aslında kültürlerin mücadelesi olarak tanımlayan araştırmacı, tarihte kültürel asimilasyona uğrayarak yok olan birçok devleti örnek olarak göstermektedir. Türkiye açısından görülen kültürel tablodaki olumsuzlukları açıklayan araştırmacı, kültürü besleyen manevi değerlere önem verilmesi, dili korumaya yönelik tedbirler alınması, örnek Türkçeyle sanat yapıtları oluşturulması, her derecedeki okullara mezuniyet sınavları konularak disiplin uygulamalarının daha ciddi olarak uygulanması, yabancı dille eğitim veren okulların kapatılması, sınıf geçmelerin zorlaştırılması gibi önerilerde bulunmuştur. Kitap olarak da yayınlanan çalışmada 230 referans kullanılmış, araştırma 353 sayfa tutmuştur.

Acer (2003) tarafından yapılan “Küreselleşme ve Kimlik” adlı çalışmada, kültürlerin daha önceleri zayıf olan tanışma/karışma sürecinin hızlanması demek olan

küreselleşmeyi kültürel boyutuyla inceleyerek kimlik ekseninde birey incelenmiştir. Küreselleşme-kültür etkileşiminden milli kimliğin durumunu anlamaya çalışan araştırmacı, literatür taramasına dayalı olarak yürüttüğü araştırmada önce küreselleşme olgusunu, daha sonrada küreselleşmenin ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda doğurduğu karşılaşmadan ulusal-yerel yapıların etkilenme durumunu anlamaya çalışmıştır. Küreselleşme sürecinin iyi ve kötü yönleri olduğunu açıklayan araştırmacı, küreselleşme sürecinden kimliğimize ve kültürel yapımıza uygun yönde bir etkileşimi gerçekleştirmenin doğru olacağını belirtmektedir. Araştırmada 86 referans kullanılmış ve araştırma 80 sayfadan oluşmuştur.

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Vatandaş (1998) tarafından “Küreselleşme Sürecinde Toplumsal Kimlikler ve Çok Kültürlülük” adı altında, Kanada’da dokuz ayrı etnik geçmişe mensup bireyler üzerinde tanımlayıcı/betimleyici, kısmen de açıklayıcı bir araştırma yapılmıştır. Küreselleşmenin yol açtığı nüfus hareketliliğinin yöneldiği bir ülke olması, toplumsal kimliklerde gerçekleşen dönüşümü/değişimi yansıtabilecek çok kültürlü bir yapının bu ülkede mevcut olması, ‘farklılıklar zemininde birlik’ ilkesinin bu ülkede gözlenebilir olması gibi sayıtlılarla yapılan araştırmada veri toplamak amacıyla altı ayrı dilde hazırlanan anketten yararlanılmıştır. Küreselleşme-kültür ilişkisi bağlamında ele alınabilecek ilginç sonuçların yer aldığı çalışmada çokkültürlülüğün aile hayatlarında ve gönüllü kuruluşlarda temsiline imkân sağlandığı ortaya konmaktadır. Araştırmacının referans aldığı başka araştırmalar farklı ülkelerde de bu durumun doğrulandığını göstermektedir. Göçmen ülkeleri olarak kabul edilen Kanada, Avusturya, Amerika gibi ülkelerde giderek asimilasyona dönüşen çokkültürlülüğün en önemli kültürel unsuru olan dil üzerinde politikalar üretildiğini belirtmektedir. Araştırmacı çokkültürlülüğü, Batı’nın asimilasyona giden yoldaki kırmızı halısı olarak tanımlamaktadır. Kitap olarak da yayınlanan 96 referansın kullanıldığı araştırma 270 sayfadan ibarettir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma için belirlenen evren ve örneklem, veri toplanması ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli

İlk ve temel araştırma modeli olan, bilginin araştırılması ve artırılmasında büyük önem taşıyan betimsel araştırma modeli; eğitim sorunlarının niteliğine en uygun olanıdır(Balcı, 2004:18). Belli bir zaman içinde çok sayıda denek ve objeden elde edilen verilerin analizi ile araştırma problemlerine cevap aranıldığında uygulanacak yöntem olan ‘betimsel tarama’ modeli(Arseven, 1993:92); aynı zamanda araştırmaya konu olan olay ya da bir durumu aynen resmetme özelliği taşıdığından birey ya da nesneleri herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası göstermez (Karasar, 1998:34). Soruşturma, anket, gözlem gibi tekniklerin geniş ölçüde yer bulduğu tarama(survey) yöntemi; sosyal bilimlerde en çok rastlanan araştırma tipidir(Kaptan, 1973:9).Bu özelliği nedeniyle, bu araştırmanın modeli de “betimsel tarama modeli” olmuştur.

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin; küreselleşme- kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın, kültürün fabrikası olan eğitim örgütlerinin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin ve okulların varlık öğrencilerin, hangi biçimlerde etkilendiklerine ilişkin algılarının ortaya konması amacıyla belirlenmiş yargılara katılımları ölçüleceği için betimsel tarama modeli uygun görülmüştür. Küreselleşmenin kültürel boyutundan genel olarak eğitim örgütlerinin hangi biçimlerde etkilendiklerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin algılarının belirlenmesinin yanısıra bu etkilenmeye karşı tutumlarının da belirlenmesi yönünde araştırmacının

beklenti düzeyine verecekleri karşılığın belirlenmesi için belli bir zaman içinde belli sayıda elemanlardan veriler elde edilmesi gerektiğinden betimsel tarama modelinin kullanılması yoluna gidilmiştir.

Evren

Bu araştırmada, Kayseri ili; Hacılar, İncesu, Melikgazi, Kocasinan, Talas merkez ilçelerindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin, küreselleşme-kültür ilişkisinin eğitim örgütlerini etkileme biçimlerine ilişkin algıları araştırılmıştır.

Bu araştırmanın evrenini, Kayseri ili merkez ilçelerinde bulunan 154 ilköğretim okulunda, 2004-2005 öğretim yılında görev yapan 2545 sınıf öğretmeni oluşturmuştur.

Örneklem

Araştırmanın örneklemine, araştırma evreninden tesadüfî örnekleme(random) yöntemi ile seçilen 35 ilköğretim okulunda görev yapan 519 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Kayseri ili, beş merkez ilçede bulunan okullardan, ilçelerin büyüklüğü dikkate alınarak okul belirleme yoluna gidilmiştir. Bu nedenle eski ve büyük olan iki ilçeden 10'ar, daha sonra merkez ilçe olan diğer üç ilçeden 5'er okul seçimi yapılarak toplam 35 ilköğretim okulu belirlenmiştir. Anketin, anlaşılır olup olmadığını, sadece istenilen bilgiyi verip vermediğini, verilerin sağlıklı bir şekilde derlenmeye uygun olup olmadığını belirlemek ve anketi doğru ve amaca hizmet edecek bir şekilde hazırlamak için uzman görüşleri ve önerileri dikkate alınmıştır. Söz konusu 35 ilköğretim okulunda görevli 519 öğretmenin okullara göre dağılımları, geri dönen(geçerli anket) anket sayıları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Anket Uygulanan İlköğretim Okulları, Öğretmen Sayıları ve Değerlendirilen Anket Sayıları

İlçeler		Okulun adı	Norm kadro	Geri dönen (geçerli) anket
HACILAR	1	Gürdoğanlar İlköğretim Okulu	5	4
	2	Alı İhsan Kalmaz İlköğretim Okulu	5	5
	3	Muhıttın Tatar İlköğretim Okulu	5	5
	4	Boydak İlköğretim Okulu	7	6
	5	Yunus Cepken İlköğretim Okulu	5	3
İNCESU	1	Vali Sabahattin Çakmakoglu İlk. Okulu	9	9
	2	Karamustafapaşa İlköğretim Okulu	5	5
	3	Atatürk İlköğretim Okulu	8	7
	4	Karakoyunlu İlköğretim Okulu	5	5
	5	Ayfer İsmail Şahbaz İlköğretim Okulu	6	6
KOCASINAN	1	Sancaktepe ilköğretim Okulu	11	11
	2	Dadaloğlu ilköğretim Okulu	10	10
	3	Mithatpaşa İlköğretim Okulu	10	10
	4	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	18	17
	5	Kadir Has İlköğretim Okulu	16	14
	6	60.Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu	30	17
	7	Sabit Bozahmetoğlu İlköğretim Okulu	20	14
	8	Osman Düşünel İlköğretim Okulu	24	14
	9	Sabahat Hıfzı Gözübüyük İlk. Okulu	10	7
	10	Alpaslan İlköğretim Okulu	22	18
MELİKGAZİ	1	Mustafa Yazar İlköğretim Okulu	11	10
	2	Birlik Mensucat İlköğretim Okulu	15	14
	3	Besime Özderici İlköğretim Okulu	28	15
	4	Burhan Dinçbal İlköğretim Okulu	28	19
	5	Hacı Mustafa Gazioğlu İlköğretim Okulu	26	18
	6	Ahmet Kirazlar ilköğretim Okulu	10	10
	7	Hayriye Dabanoğlu İlköğretim Okulu	30	20
	8	Mehmet Soysarac İlköğretim Okulu	26	20
	9	Şehit Aziz Özkan İlköğretim Okulu	24	20
	10	Esentepe Mumcular İlköğretim	13	13
TALAS	1	Bilge Kağan İlköğretim Okulu	10	10
	2	Rauf Denktaş İlköğretim Okulu	11	9
	3	Fatma Zehra Dülgeroğlu İlk. Okulu	16	13
	4	Derviş Güneş İlköğretim Okulu	10	10
	5	75.Yıl M.Germirli İlköğretim Okulu	20	19
TOPLAM			519	407

Veri Toplama Aracı

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin, küreselleşme-kültür ilişkisinin eğitim örgütlerini etkileme biçimlerine ilişkin algılarını belirlemeye yönelik hazırlanan ölçeğin geliştirilmesinin ilk aşamasında küreselleşme-kültür ilişkisi alanındaki yerli ve yabancı literatür taraması yapılmış ve eğitim örgütlerinin bu ilişkiden etkilenme biçimleri ile ilgili olarak 45 maddelik bir anket taslağı oluşturulmuştur. Anketin içerik geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş ve alınan görüşler doğrultusunda taslaktan bazı maddeler çıkartılarak 35 maddelik bir taslak form hazırlanmıştır.

Ölçek üç bölümden oluşmuştur. Ölçeğin ilk beş maddesi, sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin kültürel boyutundan çalıştıkları okulların etkilenme biçimlerine ilişkin algılarını belirlemek üzere oluşturulmuştur. 6–30 arası maddeler ise küreselleşmenin kültürel anlamda doğurduğu etkiler ve bunun öğrenciler ve okullardaki güncel karşılıklarına ilişkin öğretmen algılarına yönelik olarak hazırlanmıştır. Son beş madde ise öğretmenlerin küreselleşmenin giderek artan etkileri bağlamında kişisel donanımlarını ölçmeye dönük ifadelerden oluşmuştur. Veri toplama aracının boyutları ve madde dağılımları ise şöyledir: Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme boyutu 11 madde, küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların etkilenme boyutu 8 madde, küreselleşme-kültür ilişkisinden öğrencilerin etkilenme boyutu 11 madde ve küreselleşme-kültür ilişkisinden, öğretmenlerin etkilenme boyutu 5 maddeden oluşmuştur.

Öğretmenlerin anketin bölümlerinde yer alan maddelere ait cevaplarını Likert tipi beş basamaklı bir derecelendirme ölçeğinde işaretlemeleri istenmiştir. Toplam 35 maddeden oluşan anketin 5 maddeden oluşan birinci bölümünde; Çok İyi, İyi, Orta, Kötü, Çok Kötü şeklinde derecelenmiş seçenekler sunulmuştur. Anketin 25 sorudan oluşan ikinci bölümünde ise; Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Fikrim Yok, Katılmıyorum, Tamamen Katılmıyorum şeklinde derecelenmiş seçenekler sunulmuştur. Anketin 5 maddelik son bölümünde ise; Düzenli, Bazen, Çok Nadir, Hiç, Gerekli Bulmuyorum, şeklinde derecelenmiş seçenekler sunulmuştur.

Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışmasının Yapılması

Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan 35 maddelik taslak form, bir grup sınıf öğretmenin eleştirisine sunulmuş ve alınan geri bildirimlerden formun anlaşılabilirliğinde sorun olan maddelerinin üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak ifade yönünden daha anlaşılır duruma getirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik düzeyinin analizi için, öğretmenlerin ankete verdikleri cevaplar doğrultusunda Cronbach alfa değerine bakılmıştır. Küreselleşme-Kültür İlişkisinin Eğitime Etkileri ölçeğinin Alfa güvenilirlik katsayısı .76 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Anketin sınıf öğretmenlerine uygulanabilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı APK Daire Başkanlığından ve valilikten onay alınmıştır. Anketin uygulanması ise bizzat araştırmacı tarafından araştırma kapsamına alınan 35 okula gidilerek gerçekleştirilmiştir.

Anketler sınıf öğretmenlerine dağıtılıp doldurulmaya başlanmadan önce araştırmanın amacı ve anketlerin nasıl doldurulacağı ile ilgili olarak araştırmacı tarafından açıklama yapılmıştır. Anketler, istekli sınıf öğretmenleri tarafından doldurulduktan sonra yine bizzat araştırmacı tarafından toplanmış ve bu uygulama sonucunda 407 öğretmenin anketi değerlendirmesi sağlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Anketin uygulanmasında sonra toplanan veriler veri toplama tablolarına işlenmiştir. Anketlere verilen cevapların değerlendirilmesi ve çözümlemesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama kullanılmıştır. Verilerin analizinde alt problemlere uygun olarak çözümlemeler yapılmıştır. Bu amaçla, öncelikle, anketin alt boyutlarında yer alan maddelere ilişkin olarak aritmetik ortalama, standart sapma

değerleri verilerek, hangi boyutta hangi özelliğin daha ağır bastığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenini oluşturan küreselleşme-kültür ilişkisinin eğitime etkilerine algıların, öğretmenlerin cinsiyet, hizmet süresi, öğrenim durumu, okulda bulunduğu süre değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesinde, t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve LSD Testi kullanılmıştır. Cinsiyet ve mezuniyet gibi iki alt kategorili bağımsız değişkenlerde t-Testi; kıdem ve okulda bulunduğu süre gibi ikiden fazla alt kategorisi olan bağımsız değişkenlerde ise, Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. ANOVA sonucunda, gruplar arasında anlamlı farkların bulunması durumunda ise, bu farkların hangi gruplar arasında olduğunu görmek için LSD Testi kullanılmıştır. Analizlerin sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında, aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (S) ve anlamlılık değerleri (p) dikkate alınmıştır.

Maddelerin her biri üzerindeki farkların anlamlı olup olmadığını ortaya çıkarmak için t- testi kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Cinsiyet ve mezuniyet değişkenlerinde iki kategoride yer aldığı için t testi kullanımına gidilmiştir. Alt problemler doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek içinde tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Ankette yer alan maddelerde beşli Likert tipi bir ölçek kullanılmış olup birinci bölümdeki seçeneklerin “Çok Kötü” seçeneği için 1, “Kötü” seçeneği için 2, “Orta” seçeneği için 3, “İyi” seçeneği için 4, “Çok İyi” seçeneği için 5 puan verilmiştir. Anketin ikinci bölümündeki maddeler için “Tamamen Katılmıyorum” seçeneği için 1, “Katılmıyorum” seçeneği için 2, “Fikrim Yok” seçeneği için 3, “Katılıyorum” seçeneği için 4, “Tamamen Katılıyorum” seçeneği için 5 puan verilmiştir. Anketin son bölümünde ise “Gerekli Bulmuyorum” seçeneği için 1, “Hiç” seçeneği için 2, “Çok Nadir” seçeneği için 3, “Bazen” seçeneği için 4, “Düzenli” seçeneği için 5 puan verilerek olumsuzdan olumlu seçeneğe doğru artan bir biçimde puanlanmıştır. Bu puanlamada en olumsuz ifade 1, en olumlu ifade ise 5 olarak kabul edilmiş ve yorumlanmıştır. Belirtilen durum dikkate alınarak öğretmenlerin veri toplama aracındaki yargılara katılma derecelerine verilen ağırlıkların sınırları aşağıdaki gibi belirlenmiş ve aritmetik ortalamaların

yorumlanmasında puan aralıkları eşit tutulmuştur. Anketin 1. bölümü için aşağıda belirtilen:

1. 1.00-1.80 Çok kötü
2. 1.81-2.60 Kötü
3. 2.61-3.40 Orta
4. 3.41-4.20 İyi
5. 4.21-5.00 Çok iyi, aralıkları esas alınmıştır.

Anketin 2. bölümü için aşağıda belirtilen:

1. 1.00-1.80 Tamamen Katılmıyorum
2. 1.81-2.60 Katılmıyorum
3. 2.61-3.40 Fikrim Yok
4. 3.41-4.20 Katılıyorum
5. 4.21-5.00 Tamamen Katılıyorum, aralıkları esas alınmıştır.

Anketin 3. bölümü için aşağıda belirtilen:

1. 1.00-1.80 Gerekli Bulmuyorum
2. 1.81-2.60 Hiç
3. 2.61-3.40 Çok Nadir
4. 3.41-4.20 Bazen
5. 4.21-5.00 Düzenli şeklinde sınırlar ve seçenekler esas alınmıştır

Verilerin çözümlenmesi için SPSS 11.5 For Windows programı kullanılmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmada ele alınan ana problem ve alt problemlerin çözümü için toplanan verilerin istatistiksel çözümlemesi sonucunda elde edilen bulgular ve bunların yorumları yer almaktadır. Öğretmenlerin; cinsiyet, mezuniyet, kıdem ve okulda bulundukları süre bağımsız değişkenleri alt problemlerle anlamlılık ilişkisine göre tablolastırılmıştır. Küreselleşmenin kültürel boyutunun ulusal kültürümüze, okullara, öğrenci ve öğretmenlere etkilerini sınıf öğretmenlerinin algılama düzeylerinde bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Anlamlı fark bulunan maddeler her bir bağımsız değişkenin içinde yukarıdaki sıraya uygun olarak alt problemlere göre gruplandırılarak verilmiştir. Tablo-3'te öğretmenlerin cinsiyet bilgileri yer almıştır. Tablo-3'ten sonra birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü alt problemler ve her bir alt probleme ilişkin anket maddelerine ait çözümlemeler sırası ile verilmiştir. Aynı şekilde tablo-4'te yer alan mezuniyet bağımsız değişkeni, tablo-5'te yer alan kıdem bağımsız değişkeni, tablo-6'da yer alan okulda bulunduğu süre bağımsız değişkeni alt problemlere göre gruplandırılmış anket maddeleriyle anlamlılık ilişkisine sokulmuş ve sonuçlar tablolastırılırken bağımsız değişkenlerin tablo sayıları içinde numaralandırılarak verilmiştir.

Tablo-2. Kişisel Bilgiler Tablosu

Cinsiyet	N	%	Mezuniyet	N	%
Kadın	175	43,0	Önlisans ve Altı	222	54,5
Erkek	232	57,0	Lisans ve Üstü	185	45,5
TOPLAM	407	100	TOPLAM	407	100
Kıdem	N	%	Okulda Bulunduğu Süre	N	%
1-10 Yıl	68	16,7	1-5 Yıl	239	58,7
11-20 Yıl	111	27,3	6-10 Yıl	104	25,6
21 Yıl ve Üstü	228	56,0	11 Yıl ve Üstü	64	15,7
TOPLAM	407	100	TOPLAM	407	100

Tablo-2 incelendiğinde:

Veri toplama aracındaki bağımsız değişkenlerden cinsiyet dışındaki diğer tüm değişkenlerin alt boyutlarındaki eleman sayısı otuzun altına düştüğü için parametrik tekniklerin kullanılabilmesi amacıyla alt değişkenlerin birleştirilmesi yoluna gidilmiştir. Buna göre, frekans tablosundaki cinsiyet değişkeninde anket uygulanan sınıf öğretmenlerinin 175 kişiyle, % 43'ü kadınlardan; 232 kişiyle % 57'si erkeklerden oluşmuştur. Mezuniyet değişkeninde ise anket uygulanan sınıf öğretmenleri için belirlenen beş ayrı mezuniyet düzeyi ikiye çekilmiş ve Önlisans ve Altı mezuniyete sahip olanlar 222 kişiyle %54,5'i oluştururken, 185 kişiyle %45,5'i Lisans ve Üstü mezuniyete sahip olanlar oluşturmuştur. Kıdem değişkeninde ise, %16,7 ile 68 kişiyi oluşturan 1-10 yıl arasındaki öğretmenler; %27,3 ile 111 kişiyi oluşturan 11-20 yıl arasındaki öğretmenler; %56 ile 228 kişiyi oluşturan 21 yıl ve üstü öğretmenler yer almıştır. Bağımsız değişkenlerden okulda bulundukları süre dikkate alınarak oluşturulan tabloda, anket uygulanan öğretmenlerin %58,7 ile 239 kişiyi oluşturan 1-5 yıl arası öğretmenler; %25,6 ile 104 kişiyi oluşturan 6-10 yıl arası öğretmenler; %15,7 ile 64 kişiyi oluşturan 11 yıl ve üstü öğretmenler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet

Cinsiyet	N	%
Kadın	175	43,0
Erkek	232	57,0
TOPLAM	407	100

“Tablo 3’den de görülebileceği gibi anketi dolduran öğretmenlerin %43,0’ı kadın, %57.0’ı erkektir.

3.1. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-3.1.1. Öğretmenlerin, küreselleşmenin kültürel boyutunun genel olarak kültürel yapımız üzerinde dönüştürücü etkisine ilişkin düşünceleri:

6: Kültürel değerlerimiz üzerinde küreselleşmenin kültürel boyutunun dönüştürücü etkisi vardır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	3,94	0,76	405	0.05	-2,40	p<.05
ERKEK	232	4,13	0,78				

Tablo-3.1.1’de belirtilen 6.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; genel olarak ulusal kültürümüzün etkilenme biçimlerini ölçen bu maddeye ilişkin olarak erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması($\bar{X}$ = 4.13), kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ise($\bar{X}$ =3.94) olduğu görülmüştür. Bu fark istatistikî açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur[$t_{(405)} = -2.40$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, öğretmenlerin verdikleri cevapların ağırlık değerinin ‘Katılıyorum’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu durumda erkeklerin kültürel dönüşüme kadınlardan daha fazla ilgi duydukları düşünülebilir.

Tablo-3.1.2. Öğretmenlerin kültürümüze yerleşen tüketim çılgınlığının markalarla ilişkisine dair görüşleri:

12: Kültürümüze yerleşen tüketim çılgınlığı markaların yarattığı bir olgudur							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	4,10	0,99	405	0.07	2,46	p<.05
ERKEK	232	3,82	1,19				

Tablo-3.1.2’de belirtilen 12.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması($\bar{X}$ = 4.10), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise($\bar{X}$ = 3.82) olduğu görülmüştür. Bu fark istatistikî açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur[$t_{(405)} = 2.46$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, öğretmenlerin verdikleri cevapların ağırlık değerinin ‘Katılıyorum’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu farklılığın

oluşmasında kadınların alışverişte erkeklere nazaran daha fazla ilgili oldukları düşünülebilir. Ayrıca içeriğinde tüketim ürünleri yer alan yayınların daha çok kadınlara yönelik hazırlanması bu ilginin kaynağını oluşturmuş olabilir.

Tablo-3.1.3. Öğretmenlerin kültürel değişimin ana belirleyicisi olan televizyon ile ilgili görüşleri:

13: Kültürel değişimin ana belirleyicisi televizyondur.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,97	1,01	405	0.07	2,60	p<.05
ERKEK	232	3,67	1,24				

Tablo 3.1.3.'de belirtilen 13.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 3.97$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.67$) olduğu görülmüştür. Bu fark fark istatistikî açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.60$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların 'Katılıyorum' derecesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu farklılığın oluşmasında, televizyondaki programların çoğunlukla kadınlara yönelik olmasının etkisinden sözedilebilir. Bununla birlikte kadınların evde daha fazla zaman geçirmeleri, onların televizyona ve onun kültürel sonuçlarına doğrudan gözlemde bulunmalarında etkili olabilir.

Tablo-3.1.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek üzere yapılan ilişkisiz grup t Testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı olamayan maddeler

7: Kültürler arası etkileşimde kültürel kodlarımız(giyim tarzı, dili konuşma, günlük davranışlar gibi) hızlı bir değişim yaşamaktadır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,24	0,69	405	0.05	0,76	p>.05
ERKEK	232	4,18	0,84				
8: Müzik, futbol gibi kanallarla farklı kültürlerden aldığımız kültürel kodlar(giyim tarzı, konuşma dili, günlük davranışlar gibi) kültür endüstrisince işlenmektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,95	0,83	405	0.06	-0,20	p>.05
ERKEK	232	3,97	0,90				

10: Kültürümüz üzerinde belirleyici olan alanlar (sanat, edebiyat, din gibi.) etkisini kaybetmektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,49	1,19	405	0.09	-0,37	p>.05
ERKEK	232	3,53	1,19				
11: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalar(sevgililer günü, yılbaşı kutl. gibi) kültürel zenginliktir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	2,43	1,06	405	0.08	-1,27	p>.05
ERKEK	232	2,58	1,25				
14: TV'nin yarattığı en büyük sorunlardan biri bilgi-eylem kopukluğudur							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,03	0,90	405	0.06	0,92	p>.05
ERKEK	232	3,94	0,94				
17: TV'nin olumsuz etkilerine karşı tedbir almada etkili eğitim politikası üretilememektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,36	0,80	405	0.06	0,57	p>.05
ERKEK	232	4,31	0,91				
18: Medya dünyasında yer alan kültür programları, millî kültür kahramanlarımızı yeterince işleyememektedir							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,28	0,86	405	0.06	-0,49	p>.05
ERKEK	232	4,32	0,90				
19: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimeler anlatım zenginliği sağlamamaktadır							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,66	1,03	405	0.07	0,65	p>.05
ERKEK	232	3,59	1,13				

Tablo-3.1.4'te yer alan maddelere verilen cevapların t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşmeden ulusal kültürümüzün etkilenme biçimlerine ilişkin öğretmen algılarını ölçen bu maddeler üzerinde kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin algıları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

3.2. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-3.2.1. Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek üzere yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı olmayan maddeler

1: Okulunuzda yürütülen kültürel faaliyetler, eğitimin kültürel amaçlarını hangi düzeyde karşılıyor?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	p
KADIN	175	3,43	0,78	405	0.06	-0,34	p>.05
ERKEK	232	3,46	0,80				
2: Küresel ölçekte gerçekleşen ve kültürel sonuçlar doğuran olaylara karşı örgüt üyelerinizin ilgisini nasıl buluyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	p
KADIN	175	3,20	0,75	405	0.05	1,12	p>.05
ERKEK	232	3,11	0,87				
3: Okulunuzun(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeyi nedir?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	p
KADIN	175	3,41	0,79	405	0.05	0,74	p>.05
ERKEK	232	3,35	0,79				
4: Öğretmenlerin(okulunuzun) eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri hangi düzeyde takip ettiklerini düşünüyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,37	0,78	405	0.05	1,29	p>.05
ERKEK	232	3,26	0,86				
5: Bir öğretmen olarak(okulunuzun) kültürel temsil yeterliliğini nasıl derecelendi-rebilirsiniz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,64	0,71	405	0.05	-1,18	p>.05
ERKEK	232	3,72	0,71				
20: Kültürel değerlerimizi işleyen eğitim örgütleri, çevre kültürü üzerinde edilgen bir konumdadır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,41	0,97	405	0.07	-0,64	p>.05
ERKEK	232	3,47	0,99				
21: Öğrencilerin kültürel kimliklerini şekillendiren aile-çevre-okul üçgeni eş güdüm sergileyememektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,90	0,97	405	0.07	0,60	p>.05
ERKEK	232	3,84	1,06				
29: Eğitim ve kültür faaliyetleri ekonomik değerleri ölçüsünde yaşama şansı bulmaktadır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,05	0,87	405	0.06	0,80	p>.05
ERKEK	232	3,97	1,00				

Tablo-3.2.1’de yer alan maddelere verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen

okulların etkilenme biçimlerini ölçen bu maddeler üzerinde kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin algıları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

3.3. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-3.3.1. Öğretmenlerin, öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin görüşleri:

23: Öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde şekillendirici etkiyi baskın olarak moda yerine getirmektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,03	0,83	405	0.06	4,80	p<.05
ERKEK	232	3,55	1,10				

Tablo 3.3.1.'de belirtilen 23.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde modanın etkisine dair öğretmen algılarını ölçen bu maddeye ilişkin olarak kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.03$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.55$) olduğu görülmüştür. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 4.80$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların ağırlık değerininin 'Katılıyorum' derecesine denk geldiği görülmektedir. Bu durumda, kadınların modaya erkeklere nazaran daha fazla ilgi duydukları düşünülebilir. Ayrıca içeriğinde moda olan yayınların kadınlara yönelik hazırlanması bu ilginin kaynağını oluşturmuş olabilir. Modayı yaratan endüstrinin kadınları ön plana çıkarması, farklılık temeline oturan modanın daha çok kadınlara yönelik ürünler tasarlayıp pazara sunması gibi nedenlerin kadın öğretmenlerde daha fazla bir ilgi doğurmuş olabilir. Bu ilgiden dolayı moda-kültür ilişkisinin öğrenciler üzerindeki yansımalarını erkek öğretmenlere nazaran daha yakından takip ettikleri düşünülebilir.

Tablo-3.3.2. Öğretmenlerin, öğrencilerde yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güvenin aldığına ilişkin görüşleri:

24: Bireyde(öğrencilerde) yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güven doldurmaktadır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	3,45	1,06	405	0.08	2,10	p<.05
ERKEK	232	3,23	1,06				

Tablo 3.3.2.'de belirtilen 24.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması($\bar{X} = 3.45$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.23$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.10$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların ağırlık derecesinin 'Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. Kültürümüze ait birikimlerde yer alan bireyin kendini kontrol etmesine(özdenetim) yönelik anlayışın küresel kültürel etkilerle giderek bireyin özgürleşmesi anlayışına paralel olarak, iletişim araçlarının da etkisiyle, öğrencilerde her şeyin öznesi olma anlayışıyla yer değiştirmeye başlamasına kadınların daha yüksek puanla ilgi duymaları değişik ortamlarda çocuklarla daha yakından ilgilenmeleriyle açıklanabilir. Öğrencilerin kültürel anlamda etkiye açık olmaları nedeniyle küresel kültürel akış alanlarından ulaşan farklı kültürel kodların farklılık duygusunun da oluşturduğu etkiyle anında uygulamaya geçirilmesi bazen yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır. Bu sonuçlara en yakın olan da, ailedeki konumu nedeniyle annelerdir. Annelik özellikleri, kadın öğretmenlerin, öğrencilerde yüksek özgüvenin verdiği yıkıcı cesareti görmelerinde etkili olduğu düşünülebilir.

Tablo-3.3.3. Öğretmenlerin, öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamların şekillendirdiğine ilişkin görüşleri:

25: Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamlar şekillendirmektedir							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	4,34	0,76	405	0.05	4,01	p<.05
ERKEK	232	3,97	1,03				

Tablo-3.3.3'te belirtilen 25.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.34$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.97$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 4.01$, $p < .05$]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, kadınların verdiği cevapların ağırlık değerinin 'Tamamen Katlıyorum', erkeklerin verdiği cevapların ağırlık değerinin ise 'Katlıyorum' seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Kadın öğretmenlerin öğrencilerin aynı zamanda kendi çocuklarının da beslenme ihtiyaçlarıyla daha yakından ilgilenmiş olmaları nedeniyle öğrencilerin beslenme alışkanlıkları üzerinde etkili olan faktörleri daha yakından tanımaları mümkündür. Öğrencilerin, özellikle televizyon ve görüntülü medyanın diğer araçlarıyla nasıl bir etkiye maruz kaldıklarını ve bu etkinin öğrencilerin beslenme alışkanlıkları üzerinde hangi sonuçlar doğurduğunu kadın öğretmenlerin daha yakından gözlemelerinde; televizyonda kadınlara yönelik programların daha fazla olmasının ve öğrencilerin beslenme alışkanlıklarına annelik özelliklerinden dolayı kadın öğretmenlerin daha yakın ilgi göstermelerinin etkisinden söz edilebilir.

Tablo-3.3.4. Öğretmenlerin; ilköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamadıklarına dair görüşleri:

27: İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamamaktadır							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,28	0,75	405	0.05	2,01	p<.05
ERKEK	232	4,11	0,90				

Tablo-3.3.4'de belirtilen 27.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.28$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 4.11$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.01$, $p < .05$]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, kadınların verdiği cevapların ağırlık değerinin 'Tamamen Katlıyorum', erkeklerin verdiği cevapların

ağırlık değerinin ise ‘Katılıyorum’ seçeneğinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu durumun nedeni ise;

öğrencilerin okullarda farklı sanat, spor ve müzik aktivitelerine katılabilecekleri ortamlardan uzak olmaları, ayrıca öğrencilerin başarılı olmalarındaki temel etkenin daha çok test çözen öğrenci olarak kabul edilmesi düşünülebilir. Kadın öğretmenlerin, diğer maddelerin analizinde de görüldüğü gibi, kültürel faaliyetlere erkek öğretmenlerden daha fazla ilgili olmaları, öğrencilerin bu yöndeki yetersizliklerini daha çok fark etmelerini sağlamış olabilir. Özellikle sanal yollardan yayılan kültürel mitlerin öğrenciler üzerinde yarattığı değişimi annelik özelliklerinden dolayı kadınların daha yakından gözlemlemiş olmaları bu ilginin sebebi olarak görülebilir.

Tablo-3.3.5. Küreselleşme-kültür ilişkisinden, okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

9: Müzik, futbol gibi alanlardan yayılan kültür; öğrenciler üzerinde, eğitim örgütlerinin kültürel aktivitelerinden daha etkilidir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,97	1,03	405	0.07	-0,32	p>.05
ERKEK	232	4,00	1,04				
15: Öğrencileri etkileme bakımından, ‘Batı’ dünyasının sanal(TV ve internet oyunlarındaki) kahramanları kültürel birikimimizi geride bırakmaktadır							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,99	1,00	405	0.07	0,34	p>.05
ERKEK	232	3,95	1,11				
16: Öğrencilerde küçük yaşlarda görülen zararlı alışkanlıklar ve suça eğilimde TV’nin etkisi vardır							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,23	0,84	405	0.06	0,25	p>.05
ERKEK	232	4,21	0,91				
22: Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihî zenginliğimizden beslenmemektedir							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,90	0,96	405	0.07	1,27	p>.05
ERKEK	232	3,78	1,03				

26: Eğitim sistemimizin değişen politikaları öğrencilerin sanat ve yetenek anlamında sistematik olarak yeterince gelişmesini sağlayamamaktadır.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	3,93	0,98	405	0.07	0,38	p>.05
ERKEK	232	3,89	1,02				
28: Öğrencilerin sanat, spor ve müzik alanlarında başarı gösterebilmeleri için ülkemizdeki örgün eğitim yapısı yeterince imkan vermemektedir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	4,10	0,83	405	0.06	0,84	p>.05
ERKEK	232	4,02	0,95				
30: Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesidir.							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	4,25	1,01	405	0.07	0,28	p>.05
ERKEK	232	4,22	1,11				

Tablo-3.3.5’de yer alan maddelere verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşmenin kültürel boyutundan okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimlerine ilişkin bu maddeler üzerinde kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin algıları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

3.4. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden, Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-3.4.1. Öğretmenlerin; kültürel faaliyetleri takip etme düzenlerine ilişkin görüşleri:

32: Sinema, tiyatro, müzikal etkinlik gibi kültürel faaliyetlere ne sıklıkla katılırsınız?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _X	t	P
KADIN	175	3,70	0,75	405	0.05	2,22	p<.05
ERKEK	232	3,53	0,71				

Tabloda belirtilen 32.maddeye verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; kadın öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması($\bar{X} = 3.70$), erkek öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise($\bar{X} = 3.53$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.22$, $p < .05$]. Her iki grubunda verdiği cevapların ağırlık değerinin ise ‘Bazen’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu durum, küresel-kültürel akış alanlarından medyanın kadınları konu alan programlara daha çok yer vermesi; popüler hale getirilmiş sinema, tiyatro ve müzik alanındaki isimlere kadın programlarında daha çok yer verilmesi ve bu alanlardaki popüler isimlerin içinde bulundukları kültürel organizasyonların medyanın güdümünde gerçekleşmesinin bir sonucu olabilir. Ayrıca diğer maddelerin analizinde de görüldüğü gibi kadın öğretmenlerin kültürel değişim kanallarına daha fazla ilgili olmalarındaki etkenlerin varlığından burda da söz edilebilir.

Tablo-3.4.2. Küreselleşme-kültür ilişkisinden, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

31: Kültürel içerikli kitap, dergi, gazete, vb. yayınları hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,22	0,59	405	0.04	0,19	p>.05
ERKEK	232	4,21	0,61				
33: Yabancı bir dil öğrenme düşüncesiyle katıldığınız faaliyetleri hangi sıklıkla yürütüyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	2,57	0,91	405	0.06	0,55	p>.05
ERKEK	232	2,52	0,85				
34: TV’de yayınlanan eğitim-kültür içerikli programları hangi zaman aralıklarıyla takip ediyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	4,27	0,68	405	0.05	-0,94	p>.05
ERKEK	232	4,33	0,66				
35: Meslekî ve kişisel anlamda gelişmenize katkı sağlayacak Web sitelerini ne sıklıkla takip ediyorsunuz?							
Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	Sd	SH _x	t	P
KADIN	175	3,50	1,01	405	0.07	0,35	p>.05
ERKEK	232	3,47	1,09				

Tablo-3.4.2’de yer alan maddelere verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilene biçimlerine ilişkin bu maddeler üzerinde kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin algıları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

Tablo-4. Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim programı

Mezuniyet	N	%
Önlisans ve Altı	222	54,5
Lisans ve Üstü	185	45,5
TOPLAM	407	100

Tablo-4’ten de görülebileceği gibi anketi dolduran öğretmenlerin %54,5’i önlisans ve altı, %45,5’i ise lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahiptir.

4.1. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında Mezuniyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-4.1.1. Öğretmenlerin, küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalarla ilgili görüşleri:

11: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalar(sevgililer günü, yılbaşı kutl. gibi) kültürel zenginliktir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	2,65	1,23	0,08	405	2,66	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	2,35	1,07				

Tablo-4.1.1.’de belirtilen 11.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip

öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 2.65$), lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 2.35$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.66$, $p < .05$]. Ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ağırlık değerinin ‘Fikrim Yok’ seçeneğine, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların verdikleri cevapların ağırlık değerinin ise ‘Katılmıyorum’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu farklılığın oluşmasında lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların kültürel değişimin aktörü sayılabilecek olan kültür endüstrisinin etkinlikleriyle ve ortaya koyduğu enformasyonla eğitim süreçlerinin daha uzun olması nedeniyle daha sık karşılaşmış olmalarının etkisinden söz edilebilir. Önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin ise bu maddeye ilişkin herhangi bir fikir içinde olmayışlarında küresel kültürel faaliyetlerin gerçekleşme biçimine ilgisiz kalmalarının ve bu alanla ilgili literatüre yabancı olmalarının etkisinden söz edilebilir.

Tablo-4.1.2. Öğretmenlerin, televizyonun olumsuz etkilerine karşı yürütülen eğitim politikalarına ilişkin görüşleri:

17: TV'nin olumsuz etkilerine karşı tedbir almada etkili eğitim politikası üretilmemektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	P
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,26	0,90	0,06	405	-1,93	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,42	0,81				

Tablo-4.1.2’de belirtilen 17.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.42$), ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 4.26$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -1.93$, $p < .05$]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların ‘Tamamen Katılıyorum’ derecesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu anlamlı farkın oluşmasında, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların uygulanan eğitim politikalarını beklentilerinin altında bulmalarının ve bir anlamda da eğitim

politikalarından memnun olmadıklarının etkisinden söz edilebilir. Ayrıca eğitimin bilimsel anlamda değerlendirildiği akademik ortamlarda daha fazla bulunmaları, daha fazla akademik çalışmalarla karşılaşmış olmaları eğitim politikalarından daha fazla beklenti içerisine girmelerine yol açmış olabilir.

Tablo-4.1.3. Öğretmenlerin, konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimelerin etkisine ilişkin görüşleri:

19: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimeler anlatım zenginliği sağlamamaktadır							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,43	1,18	0,08	405	-3,81	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,84	0,92				

Tablo-4.1.3.'de belirtilen 19.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 3.84$), ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.43$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -3.81$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ağırlık değerinin 'Katılıyorum' seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu anlamlı farkın oluşmasında lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların akademik eğitimleri süresince daha fazla yabancı dil dersi görmeleri ve dil-kültür ilişkisi alanındaki literatüre daha yakın olmaları gösterilebilir. Bununla birlikte lisans ve üstü eğitim derecesine sahip olanların yabancı dillerden gelen ve sosyal hayatta bir çok alanda karşımıza çıkan kelimelerin güçlü ve yıkıcı bir etki yarattığını kabul etmiş olmalarında hem daha fazla dil eğitimine katılmış olmaları hem de daha uzun süre eğitim çevrelerinde bulunmuş olmalarının verdiği bilgiyle bu maddeye daha yüksek katılım gösterdikleri düşünülebilir.

Tablo-4.1.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında mezuniyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

6: Kültürel değerlerimiz üzerinde küreselleşmenin -kültürel boyutunun- dönüştürücü etkisi vardır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,01	0,79	0,05	405	-1,01	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,09	0,77				
7: Kùltürler arası etkileşimde kültürel kodlarımız(giyim tarzı, dili konuşma, günlük davranışlar gibi) hızlı bir değişim yaşamaktadır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,20	0,75	0,05	405	-0,23	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,22	0,81				
8: Müzik, futbol gibi kanallarla farklı kùltürlerden aldığımız kültürel kodlar(giyim tarzı,konuşma dili,günlük davranışlar gibi) kùltür endüstrisince işlenmektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,94	0,85	0,06	405	-0,54	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,98	0,89				
10: Kùltürümüz üzerinde belirleyici olan alanlar (sanat, edebiyat, din gibi.) etkisini kaybetmektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,55	1,14	0,08	405	0,80	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,46	1,25				
12: Kùltürümüze yerleşen tüketim çılgınlığı markaların yarattığı bir olgudur							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,93	1,15	0,08	405	-0,17	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,95	1,08				
13: Kültürel değişimin ana belirleyicisi televizyondur.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,74	1,22	0,08	405	-1,19	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,88	1,07				
14: TV'nin yarattığı en büyük sorunlardan biri bilgi-eylem kopukluğudur							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,97	0,92	0,06	405	-0,28	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,99	0,92				

18: Medya dünyasında yer alan kültür programları, millî kültür kahramanlarımızı yeterince işleyememektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,24	0,92	0,06	405	-1,54	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,38	0,83				

Tablo-4.1.4.'te yer alan maddelere verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimlerine ilişkin olarak lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanlar ile önlisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin görüşleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

4.2. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-4.2.1. Öğretmenlerin, okullarında yürütülen kültürel faaliyetlerin eğitimin kültürel amaçlarıyla ilişkisine dair görüşleri:

1: Okulunuzda yürütülen kültürel faaliyetler, eğitimin, kültürel amaçlarını hangi düzeyde karşılıyor?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,55	0,75	0,05	405	2,82	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,33	0,82				

Tabloda 4.2.1'de belirtilen 1.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 3.55$), lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.33$) olduğu görülmektedir. Bu aradaki fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı

bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.82$, $p < .05$]. Ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların ağırlık derecesinin ‘İyi’ seçeneğine, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların cevaplarının ise ‘Orta’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu farklılığın oluşmasında önlisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların kültürel beklentilerinin, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanlara kıyasla daha düşük olmasının etkisinden söz edilebilir.

Tablo-4.2.2. Öğretmenlerin, enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri:

3: Okulunuzun(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeyi nedir?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,45	0,77	0,05	405	2,16	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,29	0,80				

Tablo-4.2.2’de belirtilen 3.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 3.45$), lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.29$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 2.16$, $p < .05$]. Ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ağırlık değerinin ‘İyi’ seçeneğine, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin verdikleri cevapların ağırlık derecesinin ise ‘Orta’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu farklılığın oluşmasında, ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların okullarda kullanılan iletişim teknolojilerinin geçmişteki kullanım düzeylerine göre daha çok geliştiğini görmelerinin, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların ise iletişim teknolojilerini tanıma ve kullanma düzeylerinin okullardaki kullanım düzeyine yakın veya daha üst düzeyde olmasının etkili olduğu sonucuna varılabilir. Lisans ve üstü mezuniyete sahip olanların küresel ölçekte gerçekleşen teknolojik gelişmeleri,

çalıştıkları kurumlarda kullanılan teknolojik düzeyle karşılaştırmaları sonucunda önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip olanlara nazaran okullarındaki öğretmenlerin teknoloji kullanımını yeterli bulmadıkları düşünülebilir.

Tablo-4.2.3. Öğretmenlerin, eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri takip etme düzeylerine ilişkin görüşleri:

4: Öğretmenlerin eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri hangi düzeyde takip ettiklerini düşünüyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,43	0,79	0,05	405	3,46	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,15	0,85				

Tablo-4.2.3.'te belirtilen 4.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması($\bar{X} = 3.43$), lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.15$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = 3.46$, **p<.05**]. Ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların aritmetik ortalamasına bakıldığında, cevapların 'İyi' derecesinde yoğunlaştığı, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların ise 'Orta' derecesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin görev sürelerinin daha uzun olması nedeniyle eğitimdeki teknolojik gelişmelerin kurum içi yansımalarını görevlerindeki ilk yıllara göre kıyaslama yapmalarının mevcut durumu yeterli görmelerine yol açtığı söylenebilir. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların ise akademik ortamlara daha yakın olmaları nedeniyle beklenti düzeylerinin yükseldiği, ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların bilimsel gelişmelere kurum içi düzeyde takipçi oldukları ve bu nedenle de mevcut durumu daha yeterli buldukları söylenebilir. Önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip olanların zamanla-çoğunlukla ekonomik sebeplerden-kitap, dergi, vb. yayınlardan uzak kalmalarının eğitimde yaşanan bilimsel gelişmelerden uzaklaşmalarına ve bu

nedenle de mevcut durumun yeterli olduğunu düşünmelerine yol açtığından söz edilebilir.

Tablo-4.2.4. Öğretmenlerin, eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair görüşleri:

29: Eğitim ve kültür faaliyetleri ekonomik değerleri ölçüsünde yaşama şansı bulunmaktadır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,92	0,99	0,07	405	-1,96	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,10	0,88				

Tablo-4.2.4.'de belirtilen 29.maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.10$), ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.92$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -1.96$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ağırlık değerinin 'Katılıyorum' seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu anlamlı farkın oluşmasında lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların akademik eğitimleri süresince eğitim ve kültür faaliyetlerinde etkili olan ticari kaygılara daha yakından gözlemde bulunmalarının etkisinden bahsedilebilir. Uygulanan sınav sisteminin de öğrencileri belli derslerden başarılı olmaya itmesi ve bu derslerin resmi eğitim kurumlarında yeterli düzeyde verilmeyişi özel eğitim kurumlarının ve dershanelerin ortaya çıkmasına ve ekonomik yönden imkanı olanların bu yerlerden yararlanma şansı bulamamalarına neden olmuştur. Bu durumda öğrencilerin katıldıkları eğitim ve kültür faaliyetlerinin seçiminde gelecekteki ekonomik karşılıklarının etkili olduğu söylenebilir. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların ise yakın zamanda bu durumun içinden çıkmış olmalarının bu maddeye daha yüksek bir katılım göstermelerinde etkili olduğundan bahsedilebilir.

Tablo-4.2.5. Küreselleşme-kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

2: Küresel ölçekte gerçekleşen ve kültürel sonuçlar doğuran olaylara karşı örgüt üyelerinizin ilgisini nasıl buluyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,20	0,81	0,05	405	1,49	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,08	0,83				
5: Bir öğretmen olarak kültürel temsil yeterliliğinizi nasıl derecelendirebilirsiniz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,69	0,70	0,05	405	0,04	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,69	0,72				
20: Kültürel değerlerimizi işleyen eğitim örgütleri, çevre kültürü üzerinde edilgen bir konumdadır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,45	1,01	0,07	405	-0,03	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,45	0,94				
21: Öğrencilerin kültürel kimliklerini şekillendiren aile-çevre-okul üçgeni eş güdüm sergileyememektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,88	1,02	0,07	405	0,35	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,84	1,02				

Tablo-4.2.5.'te yer alan maddelere verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimlerine ilişkin olarak lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanlar ile ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin görüşleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

4.3. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-4.3.1. Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilene biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı olamayan maddeler

9: Müzik, futbol gibi alanlardan yayılan kültür; öğrenciler üzerinde, eğitim örgütlerinin kültürel aktivitelerinden daha etkilidir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,95	1,02	0,07	405	-0,75	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,03	1,05				
15: Öğrencileri etkileme bakımından, ‘Batı’ dünyasının sanal(TV ve internet oyunlarındaki) kahramanları kültürel birikimimizi geride bırakmaktadır							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,89	1,10	0,07	405	-1,59	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,06	1,01				
16: Öğrencilerde küçük yaşlarda görülen zararlı alışkanlıklar ve suça eğilimde TV’nin etkisi vardır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,20	0,87	0,06	405	-0,34	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,23	0,89				
22: Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihi zenginliğimizden beslenmemektedir							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,75	1,06	0,07	405	-1,73	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,92	0,92				
23: Öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde şekillendirici etkiyi baskın olarak moda yerine getirmektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,69	1,08	0,07	405	-1,37	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,83	0,93				

24: Bireyde(öğrencilerde) yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güven doldurmaktadır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,36	1,07	0,07	405	0,75	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,28	1,05				
25: Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamlar şekillendirmektedir							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,08	1,00	0,07	405	-1,14	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,18	0,87				
26: Eğitim sistemimizin değişen politikaları öğrencilerin sanat ve yetenek anlamında sistematik olarak yeterince gelişmesini sağlayamamaktadır.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,86	1,06	0,07	405	-1,07	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,96	0,92				
27: İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamamaktadır							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,13	0,89	0,06	405	-1,42	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,25	0,77				
28: Öğrencilerin sanat, spor ve müzik alanlarında başarı gösterebilmeleri için ülkemizdeki örgün eğitim yapısı yeterince imkan vermemektedir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,01	0,93	0,06	405	-1,00	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,10	0,86				
30: Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesidir.							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,23	1,09	0,07	405	-0,07	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,23	1,03				

Tablo-4.3.1.'de yer alan maddelere verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilene biçimlerine ilişkin olarak lisans ve üstü mezuniyet derecesine

sahip olanlar ile ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin görüşleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

4.4. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Mezuniyet Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren İlişkisz Grup T Testi Sonuçları

Tablo-4.4.1. Öğretmenlerin, yabancı bir dil öğrenme düzenlerine ilişkin görüşleri:

33: Yabancı bir dil öğrenme düşüncesiyle katıldığınız faaliyetleri hangi sıklıkla yürütüyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _X	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	2,46	0,83	0,06	405	-1,99	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	2,63	0,92				

Tablo-4.4.1’de belirtilen 33. maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 2.63$), ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 2.46$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -1.99$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların verdikleri cevapların ağırlık derecesinin ‘Çok Nadir’ seçeneğine, ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanların ise verdikleri cevapların ağırlık derecesinin ‘Hiç’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların gerek kültürel akış alanlarına daha yakın olmalarının, gerekse eğitimleri boyunca daha çok yabancı dil derslerine katılmalarının oluşan bu farkta etkili olduğundan bahsedilebilir. Önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip olanların dil öğrenme yolunda ise herhangi çalışmalarının olmayışı mesleki yönden böyle bir ihtiyaç içinde olmadıklarından kaynaklanabilir.

Tablo-4.4.2. Öğretmenlerin, televizyonda yayınlanan kültürel içerikli yayınları takip etme düzenlerine ilişkin görüşleri:

34: TV’de yayınlanan eğitim-kültür içerikli programları hangi zaman aralıklarıyla takip ediyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,22	0,69	0,05	405	-2,79	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,41	0,64				

Tabloda belirtilen 34. maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 4.41$), önlisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 4.22$) olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -2.76$, **p<.05**]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ağırlık derecesinin ‘Düzenli’ seçeneğine denk geldiği görülmektedir. Bu anlamlı fark, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların televizyondaki kültürel içerikli programlara daha çok ilgi duydukları düşüncesini doğrurabilir.

Tablo-4.4.3. Öğretmenlerin, mesleki ve kişisel anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak web sitelerini takip etme düzenlerine ilişkin görüşleri:

35: Meslekî ve kişisel anlamda gelişmenize katkı sağlayacak Web sitelerini ne sıklıkla takip ediyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,26	1,02	0,07	405	-4,74	p<.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,75	1,04				

Tablo 4.4.3’te belirtilen 35. maddeye verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalaması ($\bar{X} = 3.75$), ön lisans ve altında mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamasının ise ($\bar{X} = 3.26$) olduğu

görülmektedir. Bu fark istatistiki açıdan .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur [$t_{(405)} = -4.74$, $p < .05$]. Her iki grubunda aritmetik ortalamasına bakıldığında, verdikleri cevapların ‘Bazen’ derecesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların daha yüksek puan almalarında iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişime uygun yaş ve eğitim durumuna sahip olmaları gösterilebilir.

Tablo-4.4.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında, mezuniyet değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren ilişkisiz grup t testi sonucu aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

31: Kültürel içerikli kitap, dergi, gazete, vb. yayınları hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	4,18	0,63	0,04	405	-1,50	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	4,26	0,55				
32: Sinema, tiyatro, müzikal etkinlik gibi kültürel faaliyetlere ne sıklıkla katılırsınız?							
Mezuniyet	N	$\bar{X}$	ss	SH _x	Sd	t	p
ÖNLİSANS VE ALTI	222	3,56	0,78	0,05	405	-1,38	p>.05
LİSANS VE ÜSTÜ	185	3,66	0,68				

Tablo-4.4.4.’te yer alan maddelere verilen cevapların mezuniyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında; küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin olarak lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenler ile önlisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin görüşleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklar bulunmamıştır.

Tablo-5. Öğretmenlerin Kıdemi

Kıdem	N	%
1-10 Yıl	68	16,7
11-20 Yıl	111	27,3
21 Yıl ve Üstü	228	56,0
TOPLAM	407	100

Tablo 5’den de görülebileceği gibi anketi dolduran öğretmenlerin %16,7’si 1-10 yıl arası, %27,3’ü 11-20 yıl arası, %56,0’ı 21yıl ve üzeri kıdeme sahiptir.

5.1. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-5.1.1. Öğretmenlerin, küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalarla ilgili görüşleri:

11: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalar (sevgililer günü, yılbaşı kutl. gibi) kültürel zenginliktir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	25,72	2	12,86	9,80	0,00
G.İçi	529,96	404	1,31		
Toplam	555,68	406			
POSTHOC (LSD)					
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p	
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,14	0,18	0,42	
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,41*	0,16	0,01	
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,14	0,18	0,42	
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,55*	0,13	0,00	
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	0,41*	0,16	0,01	
	11 – 20 YIL	0,55*	0,13	0,00	
*p<.05					

Tablo-5.1.1’de görüldüğü gibi, belirtilen 11.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur[F₍₂₋₄₀₄₎=9.80, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri arasında 21 yıl ve üzeri grubu lehine p<.05 düzeyinde, 11-20 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında yine 21 yıl ve üzeri grubu lehine p<.05 düzeyinde olduğu

belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Bu bulgu, 21 yıl ve üzeri öğretmenlerin diğer gruplara nazaran küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftaları kültürel açıdan olumlu buldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.1.2. Öğretmenlerin, konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimelerin etkisine ilişkin görüşleri:

19: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimeler anlatım zenginliği sağlamamaktadır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	22,70	2	11,35	10,07	0,00
G.İçi	455,51	404	1,13		
Toplam	478,21	406			
POSTHOC (LSD)					
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p	
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,05	0,16	0,77	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,50*	0,15	0,00	
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,05	0,16	0,77	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,46*	0,12	0,00	
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,50*	0,15	0,00	
	11 – 20 YIL	-0,46*	0,12	0,00	
*p<.05					

Tablo-5.1.2’de görüldüğü gibi, belirtilen 19.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 10.07$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri arasında 1-10 yıl grubu lehine $p<.05$ düzeyinde, 11-20 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 11-20 yıl grubu lehine $p<.05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu ve 11-20 yıl grubu öğretmenlerin 21 yıl ve üzeri gruba göre dilimize yerleşen yabancı kelimelerin dilimiz üzerindeki etkilerini olumsuz bulmaları, kültürel açıdan zararlı görmeleri, kıdem açısından görev süresi fazla olan öğretmenlerin dil-kültür ilişkisine diğer gruplara nazaran ilgisiz kaldıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.1.3. Küreselleşme-kültür ilişkisinden; genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

7: Kùltürler arası etkileşimde kültürel kodlarımız(giyim tarzı, dili konuşma, günlük davranışlar gibi) hızlı bir değişim yaşamaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,80	2	0,90	1,48	0,23
G.İçi	244,87	404	0,61		
Toplam	246,66	406			
8: Müzik, futbol gibi kanallarla farklı kültürlerden aldığımız kültürel kodlar(giyim tarzı,konuşma dili,günlük davranışlar gibi) kültür endüstrisince işlenmektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,85	2	0,93	1,24	0,29
G.İçi	302,44	404	0,75		
Toplam	304,29	406			
10: Kùltürümüz üzerinde belirleyici olan alanlar (sanat, edebiyat, din gibi.) etkisini kaybetmektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,41	2	0,20	0,14	0,87
G.İçi	577,29	404	1,43		
Toplam	577,70	406			
12: Kùltürümüze yerleşen tüketim çılgınlığı markaların yarattığı bir olgudur					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,45	2	0,72	0,58	0,56
G.İçi	505,14	404	1,25		
Toplam	506,58	406			
13: Kùltürel değişimin ana belirleyicisi televizyondur.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,08	2	0,54	0,40	0,67
G.İçi	541,80	404	1,34		
Toplam	542,88	406			

14: TV'nin yarattığı en büyük sorunlardan biri bilgi-eylem kopukluğudur					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,10	2	1,55	1,84	0,16
G.İçi	340,74	404	0,84		
Toplam	343,84	406			
17: TV'nin olumsuz etkilerine karşı tedbir almada etkili eğitim politikası üretilmemektedir					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,11	2	1,56	2,10	0,12
G.İçi	299,11	404	0,74		
Toplam	302,22	406			
18: Medya dünyasında yer alan kültür programları, millî kültür kahramanlarımızı yeterince işleyememektedir					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,43	2	1,21	1,55	0,21
G.İçi	315,79	404	0,78		
Toplam	318,22	406			

Tablo-5.1.3'te yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

5.2. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-5.2.1. Öğretmenlerin, okullarında yürütülen kültürel faaliyetlerin eğitimin kültürel amaçlarıyla ilişkisine dair görüşleri:

1: Okulunuzda yürütülen kültürel faaliyetler, eğitimin, kültürel amaçlarını hangi düzeyde karşılıyor?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	5,39	2	2,69	4,40	0,01
G.İçi	247,33	404	0,61		
Toplam	252,72	406			

POSTHOC (LSD)				
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	-0,24	0,12	0,05
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,32*	0,11	0,00
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	0,24	0,12	0,05
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,08	0,09	0,35
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	0,32*	0,11	0,00
	11 – 20 YIL	-0,08	0,09	0,35
*p<.05				

Tablo-5.2.1.'de belirtilen 1.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 4.40$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 21 yıl ve üzeri grubu lehine $p<.05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Bu durumda, 21 yıl ve üzeri öğretmenlerin, diğer kıdem gruplarındaki öğretmenlere göre, küreselleşme kültür ilişkisinden kültürün fabrikası olarak kabul edilen okullarda yürütülen kültürel faaliyetlere daha yüksek puan alarak yaklaşımları kültürel değişime eğitim örgütlerinin gösterdiği entegrasyonu yeterli bulmaları şeklinde açıklanabilir.

Tablo-5.2.2. Öğretmenlerin, eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri takip etme düzeylerine ilişkin görüşleri:

4: Öğretmenlerin eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri hangi düzeyde takip ettiklerini düşünüyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	6,71	2	3,36	5,00	0,01
G.İçi	271,51	404	0,67		
Toplam	278,22	406			

POSTHOC (LSD)				
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,07	0,13	0,58
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,21	0,11	0,06
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,07	0,13	0,58
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,28*	0,09	0,00
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	0,21	0,11	0,06
	11 – 20 YIL	0,28*	0,09	0,00
*p<.05				

Tablo-5.2.2.'de belirtilen 4.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 5.00$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 11-20 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 21 yıl ve üzeri grubu lehine $p<.05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Bu durumda, 21 yıl ve üzeri öğretmenlerin, diğer kıdem gruplarındaki öğretmenlere göre, küreselleşme kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenmelerine ilişkin olarak tabloda belirtilen ifadeye gösterdikleri yaklaşımda, öğretmenlerin eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri yeterli düzeyde takip ettikleri yönünde görüş bildirmeleri, beklentilerinin diğer gruplara göre daha yüksek karşılandığı anlamına gelebilir.

Tablo-5.2.3. Öğretmenlerin, eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair görüşleri:

29: Eğitim ve kültür faaliyetleri ekonomik değerleri ölçüsünde yaşama şansı bulunmaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	6,66	2	3,33	3,80	0,02
G.İçi	354,34	404	0,88		
Toplam	361,00	406			

POSTHOC (LSD)				
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,16	0,14	0,26
	21 YIL VE ÜZERİ	0,34*	0,13	0,01
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,16	0,14	0,26
	21 YIL VE ÜZERİ	0,17	0,11	0,11
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,34*	0,13	0,01
	11 – 20 YIL	-0,17	0,11	0,11
*p<.05				

Tablo-5.2.3.'te belirtilen maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 3.80$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu öğretmenlerin diğer gruplara nazaran küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenmesi bağlamında ekonomik karşılığı olan eğitim ve kültür faaliyetlerinin yaşama şansı bulduğu, bu faaliyetlerin ekonomik karşılıkları yoksa eğitim sisteminde yeterince değer bulmadığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo-5.2.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden; kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

2: Küresel ölçekte gerçekleşen ve kültürel sonuçlar doğuran olaylara karşı örgüt üyelerinizin ilgisini nasıl buluyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,35	2	0,68	1,00	0,37
G.İçi	273,80	404	0,68		
Toplam	275,15	406			

3: Okulunuzun(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeyi nedir?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,23	2	1,62	2,63	0,07
G.İçi	248,50	404	0,62		
Toplam	251,73	406			
5: Bir öğretmen olarak kültürel temsil yeterliliğinizi nasıl derecelendirebilirsiniz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,52	2	0,26	0,51	0,60
G.İçi	204,85	404	0,51		
Toplam	205,37	406			
20: Kültürel değerlerimizi işleyen eğitim örgütleri, çevre kültürü üzerinde edilgen bir konumdadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,68	2	0,84	0,88	0,42
G.İçi	386,94	404	0,96		
Toplam	388,61	406			
21: Öğrencilerin kültürel kimliklerini şekillendiren aile-çevre-okul üçgeni eş güdüm sergileyememektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,06	2	1,03	0,99	0,37
G.İçi	420,23	404	1,04		
Toplam	422,29	406			

Tablo-5.2.3'te yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

5.3. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-5.3.1. Öğretmenlerin, öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihî zenginliğimizle ilişkisine bakış açıları:

22: Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihî zenginliğimizden beslenmemektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	9,21	2	4,60	4,67	0,01
G.İçi	398,09	404	0,99		
Toplam	407,30	406			

POSTHOC (LSD)				
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,02	0,15	0,88
	21 YIL VE ÜZERİ	0,32*	0,14	0,02
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,02	0,15	0,88
	21 YIL VE ÜZERİ	0,29*	0,11	0,01
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,32*	0,14	0,02
	11 – 20 YIL	-0,29*	0,11	0,01
*p<.05				

Tablo-5.3.1’de belirtilen 22.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 4.67$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde, 11-20 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 11-20 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu ve 11-20 yıl grubu öğretmenlerin 21 yıl ve üzeri gruba göre; küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenmeleri bağlamında kültürel temsil alanlarından seçtikleri ve özdeşim kurdukları isimlerin tarihi zenginliğimize ait olmadıklarını düşünmelerinde hem tarihi birikimimize daha fazla ilgi duydukları ve bu yönde araştırma yaptıkları, hem de öğrencileri etkileyen kültürel temsil alanındaki isimlerin birer ürün oldukları yaklaşımına daha yakın oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.3.2. Öğretmenlerin, öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin görüşleri:

23: Öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde şekillendirici etkiyi baskın olarak moda yerine getirmektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	9,00	2	4,50	4,41	0,01
G.İçi	411,92	404	1,02		
Toplam	420,92	406			

POSTHOC (LSD)				
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,39*	0,16	0,01
	21 YIL VE ÜZERİ	0,40*	0,14	0,00
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,39*	0,16	0,01
	21 YIL VE ÜZERİ	0,02	0,12	0,87
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,40*	0,14	0,00
	11 – 20 YIL	-0,02	0,12	0,87
*p<.05				

Tablo-5.3.2’de görüldüğü gibi görüldüğü gibi, 23.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 4.41$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 11-20 yıl grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde, 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu öğretmenlerin küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenmeleri bağlamında modanın oluşturduğu etkilere diğer gruplardan daha fazla tepki gösterdikleri ve bir tüketim endüstrisi tarafından yaratılan markalaşmanın öğrencileri de içine aldığı düşüncesine katıldıkları sonucuna varılabilir.

Tablo-5.3.3. Küreselleşme-kültür ilişkisinden okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

9: Müzik, futbol gibi alanlardan yayılan kültür; öğrenciler üzerinde, eğitim örgütlerinin kültürel aktivitelerinden daha etkilidir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,97	2	0,98	0,92	0,40
G.İçi	431,99	404	1,07		
Toplam	433,96	406			

15: Öğrencileri etkileme bakımından, ‘Batı’ dünyasının sanal (TV ve internet oyunlarındaki) kahramanları kültürel birikimimizi geride bırakmaktadır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,80	2	0,90	0,80	0,45
G.İçi	454,78	404	1,13		
Toplam	456,58	406			
16: Öğrencilerde küçük yaşlarda görülen zararlı alışkanlıklar ve suça eğilimde TV’nin etkisi vardır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,04	2	0,52	0,68	0,51
G.İçi	311,93	404	0,77		
Toplam	312,97	406			
24: Bireyde(öğrencilerde) yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güven doldurmaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,71	2	0,36	0,31	0,73
G.İçi	458,48	404	1,13		
Toplam	459,19	406			
25: Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamlar şekillendirmektedir					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,56	2	1,28	1,44	0,24
G.İçi	358,05	404	0,89		
Toplam	360,61	406			
26: Eğitim sistemimizin değişen politikaları öğrencilerin sanat ve yetenek anlamında sistematik olarak yeterince gelişmesini sağlayamamaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,32	2	1,16	1,16	0,32
G.İçi	404,94	404	1,00		
Toplam	407,26	406			
27: İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamamaktadır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,19	2	0,09	0,13	0,88
G.İçi	284,99	404	0,71		
Toplam	285,18	406			
28: Öğrencilerin sanat, spor ve müzik alanlarında başarı gösterebil- meri için ülkemizdeki örgün eğitim yapısı yeterince imkan vermemektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,28	2	1,14	1,42	0,24
G.İçi	324,53	404	0,80		
Toplam	326,81	406			

30: Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesidir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,50	2	0,25	0,22	0,80
G.İçi	461,25	404	1,14		
Toplam	461,75	406			

Tablo-5.3.3'te yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

5.4. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Kıdem Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-5.4.1. Öğretmenlerin, kültürel faaliyetleri takip etme düzenlerine ilişkin görüşleri:

32: Sinema, tiyatro, müzikal etkinlik gibi kültürel faaliyetlere ne sıklıkla katılırsınız?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,17	2	1,58	2,96	0,05
G.İçi	216,15	404	0,54		
Toplam	219,31	406			
POSTHOC (LSD)					
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p	
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,19	0,11	0,09	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,25*	0,10	0,02	
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,19	0,11	0,09	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,06	0,08	0,51	
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,25*	0,10	0,02	
	11 – 20 YIL	-0,06	0,08	0,51	
*p<.05					

Tablo-5.4.1.'de görüldüğü gibi, belirtilen maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 2.96$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu öğretmenlerin 21 ve üzeri grubu öğretmenlere nazaran kültürel etkinliklere daha fazla ilgi duydukları, yeteneklerin geliştirilerek sanata dönüştürülmesinin sağlayacağı katkıyı mesleki başarılarına eklemeye çalıştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.4.2. Öğretmenlerin, yabancı bir dil öğrenme düzenlerine ilişkin görüşleri:

33: Yabancı bir dil öğrenme düşüncesiyle katıldığınız faaliyetleri hangi sıklıkla yürütüyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	7,00	2	3,50	4,65	0,01
G.İçi	304,16	404	0,75		
Toplam	311,16	406			
POSTHOC (LSD)					
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p	
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,40*	0,13	0,00	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,29*	0,12	0,02	
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,40*	0,13	0,00	
	21 YIL VE ÜZERİ	-0,12	0,10	0,25	
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,29*	0,12	0,02	
	11 – 20 YIL	0,12	0,10	0,25	
*p<.05					

Tablo-5.4.2.'de belirtilen 33.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 4.65$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 11-20 yıl grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde, 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu, 1-10 yıl grubu öğretmenlerin diğer gruptaki öğretmenlere nazaran ikinci bir dil öğrenmenin sağlayacağı kültürel zenginliğe önem verdikleri, dil öğrenmenin getireceği imkanları mesleki ve akademik kariyerlerini artırma yönünde kullanabilecekleri yönünde bir yaklaşım içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.4.3. Öğretmenlerin, mesleki ve kişisel anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak web sitelerini takip etme düzenlerine ilişkin görüşleri:

35: Meslekî ve kişisel anlamda gelişmenize katkı sağlayacak Web sitelerini ne sıklıkla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	26,82	2	13,41	12,76	0,00
G.İçi	424,79	404	1,05		
Toplam	451,61	406			
POSTHOC (LSD)					
KIDEM (i)	KIDEM (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p	
1 – 10 YIL	11 – 20 YIL	0,45*	0,16	0,00	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,71*	0,14	0,00	
11 – 20 YIL	1 – 10 YIL	-0,45*	0,16	0,00	
	21 YIL VE ÜZERİ	0,26*	0,12	0,03	
21 YIL VE ÜZERİ	1 – 10 YIL	-0,71*	0,14	0,00	
	11 – 20 YIL	-0,26*	0,12	0,03	
*p<.05					

Tablo-5.4.3.'te belirtilen 35.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 12.76$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı Post-Hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-10 yıl grubu ile 11-20 yıl grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde, 1-10 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 1-10 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde ve 11-20 yıl grubu ile 21 yıl ve üzeri grubu arasında 11-20 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, 1-10 yıl grubu öğretmenlerin diğer gruptaki öğretmenlere nazaran enformasyon teknolojilerini daha fazla kullandıkları, internet kullanmanın gerektirdiği teknolojik bilgiye diğer gruplardan daha yakın oldukları, mesleki ve kişisel anlamda gelişmelerini sağlayacak web sitelerini daha fazla takip ettikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-5.4.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında, kıdem değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

31: Kültürel içerikli kitap, dergi, gazete, vb. yayınları hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,30	2	0,65	1,82	0,16
G.İçi	143,68	404	0,36		
Toplam	144,97	406			
34: TV’de yayınlanan eğitim-kültür içerikli programları hangi zaman aralıklarıyla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,36	2	0,18	0,40	0,67
G.İçi	181,86	404	0,45		
Toplam	182,22	406			

Tablo 5.4.4'te yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo-6. Öğretmenlerin Çalıştıkları Okullarda Bulundukları Süre

Okulda Bulunduğu Süre	N	%
1-5 Yıl	239	58,7
6-10 Yıl	104	25,6
11 Yıl ve Üstü	64	15,7
TOPLAM	407	100

Tablo-6'dan da görülebileceği gibi anketi dolduran öğretmenlerin %58,7'si 1-5 yıl arası, %25,6'sı 6-10 yıl arası, %15,7'si 11yıl ve üstü süreyle okullarında bulunmaktadır.

6.1. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Genel Olarak Kültürel Yapımızın Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-6.1.1. Küreselleşme-kültür ilişkisinden genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

6: Kültürel değerlerimiz üzerinde küreselleşmenin -kültürel boyutunun- dönüştürücü etkisi vardır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,18	2	0,09	0,15	0,86
G.İçi	246,83	404	0,61		
Toplam	247,02	406			

7: Kùltürler arası etkileşimde kùltürel kodlarımız(giyim tarzı, dili konuşma, günlük davranışlar gibi) hızlı bir değışim yaşamaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,15	2	0,08	0,13	0,88
G.İçi	246,51	404	0,61		
Toplam	246,66	406			
8: Müzik, futbol gibi kanallarla farklı kùltürlerden aldığımız kùltürel kodlar(giyim tarzı,konuşma dili,günlük davranışlar gibi) kùltür endüstrisinde işlenmektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,15	2	0,08	0,13	0,88
G.İçi	246,51	404	0,61		
Toplam	246,66	406			
10: Kùltürümüz üzerinde belirleyici olan alanlar (sanat, edebiyat, din gibi.) etkisini kaybetmektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,05	2	0,03	0,02	0,98
G.İçi	577,65	404	1,43		
Toplam	577,70	406			
11: Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalar(sevgililer günü, yılbaşı kutl. gibi) kùltürel zenginliktir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,94	2	1,47	1,07	0,34
G.İçi	552,73	404	1,37		
Toplam	555,68	406			
12: Kùltürümüze yerleşen tüketim çılgınlığı markaların yarattığı bir olgudur					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,64	2	1,82	1,46	0,23
G.İçi	502,94	404	1,24		
Toplam	506,58	406			
13: Kùltürel değışimin ana belirleyicisi televizyondur.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,54	2	1,77	1,33	0,27
G.İçi	539,34	404	1,33		
Toplam	542,88	406			
14: TV'nin yarattığı en büyük sorunlardan biri bilgi-eylem kopukluğudur.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,25	2	1,12	1,33	0,27
G.İçi	341,60	404	0,85		
Toplam	343,84	406			
17: TV'nin olumsuz etkilerine karşı tedbir almada etkili eğitim politikası üretilememektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,20	2	0,10	0,14	0,87
G.İçi	302,02	404	0,75		
Toplam	302,22	406			

18: Medya dünyasında yer alan kültür programları, millî kültür kahramanlarımızı yeterince işleyememektedir.

ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,23	2	0,11	0,14	0,87
G.İçi	317,99	404	0,79		
Toplam	318,22	406			

19: Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimeler anlatım zenginliği sağlamamaktadır.

ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,81	2	1,41	1,20	0,30
G.İçi	475,39	404	1,18		
Toplam	478,21	406			

Tablo-6.1.1.'de yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

6.2. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Kültürün Fabrikası Olarak Kabul Edilen Okulların Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-6.2.1. Öğretmenlerin, eğitim ve kültür faaliyetlerinin ekonomiyle ilişkisine dair görüşleri:

29: Eğitim ve kültür faaliyetleri ekonomik değerleri ölçüsünde yaşama şansı bulmaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	6,57	2	3,29	3,74	0,02
G.İçi	354,43	404	0,88		
Toplam	361,00	406			
POSTHOC (LSD)					
Ok.bu.süre (i)	Ok.bu.süre (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p	
1 – 5 yıl	6-10 yıl	0,08	0,11	0,47	
	11 yıl ve üzeri	0,36*	0,13	0,01	
6-10 yıl	1 – 5 yıl	-0,08	0,11	0,47	
	11 yıl ve üzeri	0,28	0,15	0,06	
11 yıl ve üzeri	1 – 5 yıl	-0,36*	0,13	0,01	
	6-10 yıl	-0,28	0,15	0,06	
*p<.05					

Tablo-6.2.1.'de belirtilen 29.maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 3.74$, $p < .05$]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-5 yıl grubu ile 11 yıl ve üzeri grubu arasında 1-5 yıl grubu lehine $p < .05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulguya göre, 1-5 yıl arası öğretmenlerin okullarında daha fazla hizmeti bulunan öğretmenlerden daha yüksek puan almalarında; eğitime ilişkin ideal düşünceleri diğer grup öğretmenlere göre koruyabilmiş ve eğitim-kültür alanlarında gerçekleşen ticari faaliyetlere daha yakından gözlemde bulunmuş olmalarının, öğrencilerin eğitim ve kültür faaliyetlerinin üzerinde belirleyici olan ekonomik etkenleri daha iyi takip etmelerinin etkili olduğu sonucu çıkmaktadır. Ayrıca 1-5 yıl arası öğretmenlerin diğer sürelerde okullarında çalışan öğretmenlerden daha yüksek puan almalarında, bu maddeye ilişkin t Testi analizinde de görüldüğü gibi, meslekte yeni olmalarının etkisinden söz etmek mümkündür.

Tablo-6.2.2. Küreselleşme-kültür ilişkisinden, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

1: Okulunuzda yürütülen kültürel faaliyetler, eğitimin, kültürel amaçlarını hangi düzeyde karşılıyor?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,19	2	1,10	1,77	0,17
G.İçi	250,52	404	0,62		
Toplam	252,72	406			
2: Küresel ölçekte gerçekleşen ve kültürel sonuçlar doğuran olaylara karşı örgüt üyelerinizin ilgisini nasıl buluyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,62	2	1,31	1,94	0,14
G.İçi	272,54	404	0,67		
Toplam	275,15	406			

3: Okulunuzun(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeyi nedir?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,89	2	0,44	0,71	0,49
G.İçi	250,84	404	0,62		
Toplam	251,73	406			
4: Öğretmenlerin eğitime ilgili bilimsel gelişmeleri hangi düzeyde takip ettiklerini düşünüyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	3,23	2	1,62	2,37	0,09
G.İçi	274,99	404	0,68		
Toplam	278,22	406			
5: Bir öğretmen olarak kültürel temsil yeterliliğinizi nasıl derecelen-direbilirsiniz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,51	2	0,26	0,50	0,60
G.İçi	204,86	404	0,51		
Toplam	205,37	406			
21: Öğrencilerin kültürel kimliklerini şekillendiren aile-çevre-okul üçgeni eş güdüm sergileyememektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,15	2	0,57	0,55	0,58
G.İçi	421,15	404	1,04		
Toplam	422,29	406			
20: Kültürel değerlerimizi işleyen eğitim örgütleri, çevre kültürü üzerinde edilgen bir konumdadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,42	2	0,21	0,22	0,80
G.İçi	388,19	404	0,96		
Toplam	388,61	406			

Tablo-6.2.2.'de yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

6.3. Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Okulların Varlık Nedeni Olan Öğrencilerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-6.3.1. Öğretmenlerin, Batı dünyasının sanal(TV ve internet oyunlarındaki) kahramanlarının öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri:

15: Öğrencileri etkileme bakımından, ‘Batı’ dünyasının sanal (TV ve internet oyunlarındaki) kahramanları kültürel birikimimizi geride bırakmaktadır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	8,64	2	4,32	3,90	0,02
G.İçi	447,94	404	1,11		
Toplam	456,58	406			
POSTHOC (LSD)					
Ok.bu.süre (i)	Ok.bu.süre (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p	
1 – 5 yıl	6-10 yıl	-0,26*	0,12	0,03	
	11 yıl ve üzeri	0,18	0,15	0,23	
6-10 yıl	1 – 5 yıl	0,26*	0,12	0,03	
	11 yıl ve üzeri	0,44*	0,17	0,01	
11 yıl ve üzeri	1 – 5 yıl	-0,18	0,15	0,23	
	6-10 yıl	-0,44*	0,17	0,01	
*p<.05					

Tablo-6.3.1.’de görüldüğü gibi, belirtilen maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 3.90$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-5 yıl grubu ile 6-10 yıl grubu arasında 6-10 yıl grubu lehine $p<.05$ düzeyinde, 6-10 yıl grubu ile 11 yıl ve üzeri grubu arasında 6-10 yıl grubu lehine $p<.05$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Bu bulgu, küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin kültürel akış alanlarından en güçlüsü sayılabilecek iletişim teknolojileri yoluyla yaratılan sanal kahramanlardan kültürel birikimimizi geride bırakacak derecede etkilenmelerini 6-10 yıl grubunun diğer gruplardan daha fazla gözleyebilmişlerdir. Bunda da 6-10 yılın altındaki öğretmenlerin çevre- okul arasındaki kültürel etkileşimi tanıyabilecek yeterli sürede görev yapmadıkları, 11 yıl

ve üzeri sürede görev yapan öğretmenlerin ise bu yönde bir etkiye daha az ilgili oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-6.3.2. Öğretmenlerin, öğrencilerin kıyafet tercihlerine modanın etkisine ilişkin görüşleri:

23: Öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde şekillendirici etkiyi baskın olarak moda yerine getirmektedir.

ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	7,01	2	3,50	3,42	0,03
G.İçi	413,91	404	1,02		
Toplam	420,92	406			
POSTHOC (LSD)					
Ok.bu.süre (i)	Ok.bu.süre (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p	
1 – 5 yıl	6-10 yıl	0,01	0,12	0,95	
	11 yıl ve üzeri	0,36*	0,14	0,01	
6-10 yıl	1 – 5 yıl	-0,01	0,12	0,95	
	11 yıl ve üzeri	0,35*	0,16	0,03	
11 yıl ve üzeri	1 – 5 yıl	-0,36*	0,14	0,01	
	6-10 yıl	-0,35*	0,16	0,03	
*p<.05					

Tablo-6.3.2.'de görüldüğü gibi, belirtilen maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 3.42$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-5 yıl grubu ile 11 yıl ve üzeri grubu arasında 1-5 yıl grubu lehine p<.05 düzeyinde, 6-10 yıl grubu ile 11 yıl ve üzeri grubu arasında 6-10 yıl grubu lehine p<.05 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grubun aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05). Bu bulgu, görev yaptıkları okullarda çalışma süresi uzayan öğretmenlerin öğrenci ve çevre üzerindeki gözlemlerinde bir azalma olduğu, görev

süresi fazla olan öğretmenlerin kültürün üzerinde şekillendirici etkide bulunan unsurlara karşı daha az ilgili oldukları sonucuna götürebilir.

Tablo-6.3.3. Öğretmenlerin, özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesine ilişkin görüşleri:

30: Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğrencilerin birer müşteri haline getirilmesidir.

ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	6,76	2	3,38	3,00	0,04
G.İçi	454,99	404	1,13		
Toplam	461,75	406			
POSTHOC (LSD)					
Ok.bu.süre (i)	Ok.bu.süre (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p	
1 – 5 yıl	6-10 yıl	-0,30*	0,12	0,02	
	11 yıl ve üzeri	-0,14	0,15	0,36	
6-10 yıl	1 – 5 yıl	0,30*	0,12	0,02	
	11 yıl ve üzeri	0,17	0,17	0,32	
11 yıl ve üzeri	1 – 5 yıl	0,14	0,15	0,36	
	6-10 yıl	-0,17	0,17	0,32	
*p<.05					

Tablo-6.3.3.'te görüldüğü gibi, belirtilen maddeye verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$F_{(2-404)} = 3.00$, **p<.05**]. Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir.

Post-Hoc LSD testi sonucunda söz konusu farklılığın 1-5 yıl grubu ile 6-10 yıl grubu arasında 6-10 yıl grubu lehine p<.05 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05). Bu bulgu, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin girdikleri sınavlarda başarılı olabilmeleri için yetenek ve sanat yönünde birikim taşımlarının bir öneminin olmayışı sonucu, öğrencilerin girdikleri sınavlarda başarılı olabilmek için çeşitli olumsuzluklar nedeniyle eğitim örgütlerinden alamadıkları

bilgiye daha donanımlı ve daha sistemli çalışan dershaneler ve özel okullarda ulaşmalarının ticari bir piyasa oluşmasına yol açtığı düşüncesine 6-10 yıl grubu öğretmenlerin daha fazla ilgili oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-6.3.4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden, okulların varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

9: Müzik, futbol gibi alanlardan yayılan kültür; öğrenciler üzerinde, eğitim örgütlerinin kültürel aktivitelerinden daha etkilidir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,83	2	0,41	0,39	0,68
G.İçi	433,13	404	1,07		
Toplam	433,96	406			
16: Öğrencilerde küçük yaşlarda görülen zararlı alışkanlıklar ve suça eğilimde TV'nin etkisi vardır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,09	2	1,04	1,36	0,26
G.İçi	310,89	404	0,77		
Toplam	312,97	406			
22: Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihi zenginliğimizden beslenmemektedir					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,40	2	0,20	0,20	0,82
G.İçi	406,91	404	1,01		
Toplam	407,30	406			
24: Bireyde(öğrencilerde) yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güven doldurmaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,69	2	1,35	1,19	0,31
G.İçi	456,50	404	1,13		
Toplam	459,19	406			
25: Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamlar şekillendirmektedir					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,68	2	0,34	0,38	0,68
G.İçi	359,93	404	0,89		
Toplam	360,61	406			

26: Eğitim sistemimizin değişen politikaları öğrencilerin sanat ve yetenek anlamında sistematik olarak yeterince gelişmesini sağlayamamaktadır.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,72	2	0,36	0,36	0,70
G.İçi	406,55	404	1,01		
Toplam	407,26	406			
27: İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamamaktadır					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,27	2	0,13	0,19	0,83
G.İçi	284,91	404	0,71		
Toplam	285,18	406			
28: Öğrencilerin sanat, spor ve müzik alanlarında başarı gösterebil- meri için ülkemizdeki örgün eğitim yapısı yeterince imkan vermemektedir.					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,54	2	0,77	0,96	0,38
G.İçi	325,27	404	0,81		
Toplam	326,81	406			

Tablo-6.3.4.'te yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

6.4.Küreselleşme-Kültür İlişkisinden Eğitim Örgütlerinin İş Görenleri Olan Öğretmenlerin Etkilenme Biçimleri Hakkında, Okulda Bulunduğu Süre Değişkenine Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerini İçeren Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo-6.4.1. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimleri hakkında, okulda bulunduğu süre değişkenine göre, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda aritmetik ortalamaları anlamlı bulunmayan maddeler

31: Kültürel içerikli kitap, dergi, gazete, vb. yayınları hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,34	2	0,67	1,89	0,15
G.İçi	143,63	404	0,36		
Toplam	144,97	406			
32: Sinema, tiyatro, müzikal etkinlik gibi kültürel faaliyetlere ne sıklıkla katılırsınız?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	1,76	2	0,88	1,63	0,20
G.İçi	217,55	404	0,54		
Toplam	219,31	406			
33: Yabancı bir dil öğrenme düşüncesiyle katıldığınız faaliyetleri hangi sıklıkla yürütüyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,05	2	1,02	1,34	0,26
G.İçi	309,11	404	0,77		
Toplam	311,16	406			
34: TV’de yayınlanan eğitim-kültür içerikli programları hangi zaman aralıklarıyla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	0,31	2	0,15	0,34	0,71
G.İçi	181,92	404	0,45		
Toplam	182,22	406			
35: Meslekî ve kişisel anlamda gelişmenize katkı sağlayacak Web sitelerini ne sıklıkla takip ediyorsunuz?					
ANOVA SONUÇLARI					
Varyansın Kaynağı	K.T	Sd	KO	F	p
G. Arası	2,07	2	1,04	0,93	0,39
G.İçi	449,54	404	1,11		
Toplam	451,61	406			

Tablo-6.4.1’de yer alan maddelere verilen cevaplar sonucunda oluşan değerlerin okulda bulunduğu süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA)

sonucunda gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

1. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimleri ile ilgili olarak cinsiyet değişkenine göre yapılan t testi sonucunda;

a. Öğretmenlerin, genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Bu farklılığın oluşmasında öğretmenlerin küreselleşmenin kültürel etkilerine farklı düzeylerde katılım göstermeleri etkili olmuştur. Cinsiyet değişkenine göre erkeklerin kültürel dönüşüme kadınlardan daha fazla ilgi duydukları ve bu yargıya kadınlardan daha yüksek puan alarak yaklaşım gösterdikleri gözlenmiştir. Kadınların ise markaların yarattığı tüketimin kültürel etkilerine ve bunun televizyon üzerinden gerçekleşmesine karşı daha ilgili oldukları görülmüştür. Bu ilginin nedeni olarak kadınların erkelere nazaran alışverişi daha fazla yapmaları, tüketim ürünlerinin yer aldığı yayınların çoğunlukla kadınlara yönelik hazırlanması, tüketim içerikli yayınlarda daha çok kadınların ön plana çıkarılması, modayı erkeklere nazaran daha fazla takip etmeleri gibi etkenlerden söz edilebilir.

b. Öğretmenlerin, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

c. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Öğrencilerin kıyafet tercihlerine, beslenme alışkanlıklarına, sanat, spor ve müzik türlerine ilişkin

yeteneklerinin gösterdiği gelişime, öğrencilerde yüksek özgüvenin giderek artan bir yayılma göstermesine ilişkin maddelere kadın öğretmenlerin daha yüksek puanla katılımda bulundukları görülmüştür. Kültürümüze ait birikimlerde yer alan bireyin kendini kontrol etmesine yönelik anlayışın küresel kültürel etkilerle giderek bireyin özgürleşmesi anlayışına paralel olarak öğrencilerde her şeyin öznesi olma anlayışıyla yer değiştirmeye başlamasına kadınların daha yüksek puanla ilgi duymaları değişik ortamlarda çocuklarla daha yakından ilgilenmeleriyle açıklanabilir. Ayrıca kadın öğretmenlerin puanlarında görülen bu farklılığı, küresel-kültürel akış alanlarından medyaya daha çok ilgi duymalarının doğurduğundan da söz edilebilir. Öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve kıyafet tercihleri üzerindeki etkileri, görüntülü medyaya ilgililerinden ve annelik özelliklerinden dolayı kadın öğretmenlerin daha yakından gözledikleri sonucuna varılabilir.

d. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Bu alt probleme ilişkin olarak kadınların erkeklere nazaran puanlarının daha yüksek olmasında küresel-kültürel akış alanlarından medyaya daha çok ilgi duymaları ve medyanın güdümünde gelişen kültürel faaliyetleri daha yakından takip etmiş olmalarının etkisinden söz edilebilir.

2. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimleri ile ilgili olarak mezuniyet değişkenine göre yapılan t testi sonucunda;

a. Öğretmenlerin, genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde mezuniyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenler; televizyonun etkilerine ilişkin eğitim politikalarına, küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftaların kültürel yansımalarına ve yabancı dilin kültürel etkilerine karşı gösterdikleri yaklaşımda; önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerden daha yüksek puan almışlardır. Bu durum, televizyonun etkilerine, dil-kültür ilişkisine ve küresel ölçekte yaşanan ve kültür endüstrisi tarafından yaygınlaştırılan bazı gün ve haftalara karşı lisans ve üstü mezuniyet dercesine sahip

olanların daha duyarlı olduklarını göstermektedir. Ayrıca lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenlerin, uygulanan eğitim politikalarını beklentilerinin altında bulduklarından ve bir anlamda da eğitim politikalarından memnun olmadıklarından, akademik eğitimleri süresince daha fazla yabancı dil dersi görmeleri ve dil-kültür ilişkisi alanındaki literatüre daha yakın olmaları nedeniyle kültürel faaliyetlerde etkili olan ticari kaygılara daha yakından gözlemde bulunduklarından söz edilebilir. Ön lisans ve altı mezuniyet derecesine sahip olanların ise kültürler arası etkileşimin sonucu olarak dünya genelinde ortaklaşa kutlanan bazı gün ve haftalara ‘fıkrım yok’ yönünde görüş bildirmeleri küresel kültürel akışlara ilgisiz oldukları sonucunu vermektedir.

b. Öğretmenlerin, genel kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde mezuniyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Bu farklılığın oluşmasında lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların beklentilerinin, önlisans ve altında mezuniyet derecesine sahip olanlara kıyasla daha yüksek olması etkili olmuştur. Lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olanların öğrencilerin katıldıkları eğitim ve kültür faaliyetlerinin seçiminde gelecekteki ekonomik karşılıklarının etkili olduğunu düşünmelerinde yakın zamanda bu durumun içinden geçmiş olmalarının etkisi olabilir. Bu durumda, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip öğretmenler okullarda yürütülen kültürel faaliyetleri, okulların(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini kullanma düzeylerini, öğretmenlerin(okulların) eğitimdeki bilimsel gelişmeleri takip etme hızlarını, yeterli bulmadıkları sonucu çıkmaktadır.

c. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde mezuniyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır.

d. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde mezuniyet değişkenine göre uygulanan t testi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Lisans ve üstü mezuniyet

derecesine sahip olan öğretmenlerin; dil öğrenme konusunda düzenli çalışmaları, kültürel içerikli yayınları düzenli takip etmeleri, kültürel içerikli web sitelerini önlisans ve altı mezuniyet derecesine sahip öğretmenlere göre daha düzenli takip etmeleri küreselleşmenin kültürel etkilerine karşı daha duyarlı olduklarını gösterir. Bu durumda, lisans ve üstü mezuniyet derecesine sahip olan öğretmenlerin küresel kültürel akış alanlarına daha yakın oldukları, eğitimleri boyunca daha çok yabancı dil öğrenme çalışmalarına katıldıkları, televizyondaki kültürel içerikli programlara daha çok ilgi duydukları, iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişime uygun yaş ve eğitim durumuna sahip oldukları sonucu çıkmaktadır.

3. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimleri ile ilgili olarak kıdem değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda;

a. Öğretmenlerin, genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde kıdem değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgulara göre; 1–10 yıl grubu ve 11–20 yıl grubu öğretmenlerin 21 yıl ve üzeri gruba göre dilimize yerleşen yabancı kelimelerin dilimiz üzerindeki etkilerini olumsuz buldukları ve bunu kültürel açıdan zararlı gördükleri sonucu çıkmaktadır. Kıdem açısından görev süresi fazla olan öğretmenlerin ise dil-kültür ilişkisine diğer gruplara nazaran ilgisiz kaldıklarından söz etmek mümkündür.

b. Öğretmenlerin, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde kıdem değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgular; 21 yıl ve üzeri öğretmenlerin, diğer kıdem gruplarındaki öğretmenlere göre, okullarında yürütülen kültürel faaliyetleri eğitimin kültürel amaçları açısından yeterli bulan yaklaşımları okullarda gereken kültürel faaliyetlerin yapıldığını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Aynı şekilde okulların(öğretmenlerin) bilimsel gelişmeleri takip etme düzeylerini de diğer gruplara göre daha yeterli buldukları ortaya çıkmaktadır.

c. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde kıdem değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgulara göre, 1–10 yıl grubu ve 11–20 yıl grubu öğretmenlerin 21 yıl ve üzeri gruba göre; küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenmeleri bağlamında kültürel temsil alanlarından seçtikleri ve özdeşim kurdukları isimlerin tarihi zenginliğimize ait olmadıklarını düşünmelerinde hem tarihi birikimimize daha fazla ilgi duydukları ve bu yöndeki araştırmaları takip ettikleri sonucu çıkmaktadır. Ayrıca, 1–10 yıl grubu öğretmenlerin, moda'nın oluşturduğu etkilere diğer gruplardan daha fazla tepki göstermeleri ve bir tüketim endüstrisi tarafından yaratılan markalaşmanın öğrencileri de içine aldığı düşüncesine katıldıklarını göstermektedir.

d. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde kıdem değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgulara göre; 1–10 yıl grubu öğretmenlerin diğer gruptaki öğretmenlere nazaran kültürel etkinliklere daha fazla ilgi duydukları, yeteneklerin geliştirilerek sanata dönüştürülmesinin getireceği katkıyı mesleki başarılarına eklemeye çalıştıkları, ikinci bir dil öğrenmenin sağlayacağı kültürel zenginliğe önem verdikleri, dil öğrenmenin getireceği imkânların mesleki ve akademik kariyerlerini güçlendireceği yönünde düşündükleri sonucu çıkmaktadır. Yine, 1–10 yıl grubu öğretmenlerin, diğer gruptaki öğretmenlere nazaran enformasyon teknolojilerini daha fazla kullandıkları, internet kullanmanın gerektirdiği teknolojik bilgiye diğer gruplardan daha yakın oldukları, mesleki ve kişisel anlamda gelişmelerini sağlayacak web sitelerini daha fazla takip ettiklerinden söz etmek mümkündür.

4. Küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimleri ile ilgili olarak okulda bulunduğu süre değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda;

a. Öğretmenlerin, genel olarak kültürel yapımızın etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde okulda bulunduğu süre değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır.

b. Öğretmenlerin, kültürün fabrikası olarak kabul edilen okulların etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde okulda bulunduğu süre değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin girdikleri sınavlarda başarılı olmalarında yetenek ve sanat yönünde birikim taşımlarının bir etkisinin olmayışı düşüncesine 1-5 yıl grubu öğretmenlerin daha fazla ilgili olmalarında çalıştıkları kurumda henüz heyecanlarını kaybetmemiş olmalarının öğrencileri daha geniş bir açıdan gözleyebilme imkanı sağladığı, eğitim ve kültür faaliyetlerine daha geniş bir açıdan bakabildikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

c. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde okulda bulunduğu süre değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. Elde edilen bulgular doğrultusunda; küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin varlık nedeni olan öğrencilerin kültürel akış alanlarından en güçlüsü sayılabilecek iletişim teknolojileri yoluyla yaratılan sanal kahramanlardan kültürel birikimimizi geride bırakacak derecede etkilenmelerini 6-10 yıl grubunun diğer gruplardan daha fazla gözleyebildikleri, 6-10 yıl grubu altındaki öğretmenlerin çevre- okul arasındaki kültürel etkileşimi tanıyabilecek yeterli sürede görev yapmadıkları, 11 yıl ve üzeri sürede görev yapan öğretmenlerin ise bu yönde bir etkiye daha az ilgili olduklarından söz etmek mümkündür. Bu sebeple, görev yaptıkları okullarda çalışma süresi uzayan öğretmenlerin öğrenci ve çevre üzerindeki gözlemlerinde bir azalma olduğu, görev süresi fazla olan öğretmenlerin kültürün üzerinde şekillendirici etkide bulunan unsurlara karşı daha az ilgili oldukları sonucundan da söz etmek mümkündür.

d. Öğretmenlerin, eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin etkilenme biçimlerine ilişkin algıları üzerinde okulda bulunduğu süre değişkenine göre yapılan

tek yönlü varyans analizi sonuçlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Öneriler

1. Eğitim örgütlerinin çok fazla değişken tarafından etki altında olduğu dikkate alındığında, bu değişkenlerin yerel nitelik gösterenden küresel nitelik taşıyanlarına kadar hangi etkileri oluşturduğu bilgisi araştırmacılar kadar eğitim örgütlerinin iş görenleri olan öğretmenlerin de ilgi alanlarına girmeli ve bu konuda kişisel donanımlarını tamamlamalıdır. Bu anlamda öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitim örgütlerinin maruz kaldıkları küresel kültürel etkileri işleyen derslerin konması önemli bir ihtiyaçtır.

2. Küresel kültürel akış alanlarından en güçlüsü olan enformasyon teknolojileri yoluyla yayılan kültürün yarattığı etkileri bir disiplin olarak içinde toplayan çeşitli seminerler ve kurslar düzenlenerek öğretmenlerin bu etkileri okuma güçleri artırılmalıdır. Özellikle görev süresi ve kıdemi fazla olan öğretmenlerin çalıştıkları kurumlarda çevreye karşı duyarlılıklarının zayıfladığına ilişkin bulgular dikkate alındığında teknoloji ve medya okur-yazarlığının en çok hangi gruplara ihtiyaç olduğu ortaya çıkmaktadır.

3. Özellikle televizyonun yıkıcı etkilerine karşı güçlü bir donanım olan okuma kültürünün yaygınlaştırılması anlamında eğitim örgütlerinde sonuç getirecek ve eğitim örgütlerinin tamamını uygulamaya katacak önlemlerin alınması gerekmektedir.

4. Eğitim müfredatını planlayanların öğrencilerin düşünme güçlerini ve yaratıcılıklarını etkileyecek olan yeteneklerinin gelişmesi yönünde gerekli olan fiziki tedbirleri almaları ve sınav sistemlerini de bu düzenlemeye uygun hale getirmeleri gerekmektedir.

5. Popüler kültür aracılığıyla etkisini her geçen gün kaybeden kültürel temsil alanlarımızın(ata sporları, el sanatları, edebi sanatlar gibi) yeniden yaşatılmalı, eğitim örgütlerinde buna uygun düzenlemeler yapılmalıdır.

Araştırmacılara Öneriler

1. Bu araştırma, küreselleşme-kültür ilişkisinden eğitim örgütlerinin etkilenme biçimlerini ortaya koymak amacıyla Kayseri ili merkez ilçelerinde yapılmış bir çalışmadır. Diğer tüm okulları kapsayan örneklem gruplarında da araştırmalar yapılabilir.

2. Bu çalışmada eğitim örgütlerinin küresel kültürel etkilerden hangi biçimlerde etkilendiğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin algılarıyla sınırlıdır. Eğitim örgütlerinde çalışan diğer uygulayıcıların tamamının görüşlerine başvurulabilir.

3. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Küreselleşme-kültür ilişkisi konusunda eğitim örgütleriyle ilişkisi olan herkesle gözlem ya da görüşme yaparak da araştırma yapılması mümkündür.

KAYNAKÇA

ACER, Hasan. (2003). **Küreselleşme ve Kimlik**. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ADAM, Hüdaverdi, (2003). *Millî Kültür ver İnançlarımız Işığında Küreselleşme Olgusu*.(61), <http://www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=45> web adresinden 02.09.2004 tarihinde alınmıştır.

AKÇAY, R. Cengiz. (2003). *Küreselleşme, Eğitimsel Yoksunluk ve Yetişkin Eğitimi*. Milli Eğitim Dergisi. (159), <http://yayim.meb.gov.tr /yayimlar/159/ akcay.htm>. web adresinden 16.09.2004 tarihinde alınmıştır.

AKSOY, H. Hüseyin.(2003). *Uluslar arası Karşılaştırma Ölçütlerinin Kullanımı ve Türkiye*. <http://www.egitimsen.org.tr/makale /hasanhuseyin aksoy-mart 2003>. web adresinden 21.10.2005 tarihinde alınmıştır.

ALTIN, Hakan. (1998). **Küreselleşme ve Bölgeselleşme: Eğitim Açısından Türkiye'nin Olanakları**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ALTUN, Fahrettin. (2004). *Küreselleşme Değil, dünyanın Batılılaştırılması. Anlayış Dergisi*, (15): 44-45.

ALTHUSSER, Louis. (1990). **Felsefe ve Bilim Adamlarının Kendiliğinden Felsefesi**. (Çev. Ömür Sezgin), Ankara: Verso Yayınları.

ASLANOĞLU, Rana A. (1997). *Bir Kültürel Karışım Olarak Küreselleşme*. E. Fuat KEYMAN ve A. Yaşar SARIBAY(Der.). **Küreselleşme, Sivil Toplum ve İslam**. Ankara: Vadi Yayınları: 254-274.

ATİLA, Muammer. (2003). **Örgütsel Değişim ve Küreselleşme: Yönetim Süreçlerine Etkisi Üzerine Bir Uygulama**. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

AYDIN, Mehmet S. (2002). *Küreselleşmeye Genel Bir Bakış*. Cemal Uşak (Ed.), **Siyasi Ekonomik ve Kültürel Boyutlarıyla Küreselleşme**. İstanbul:Ufuk Kitapları:11-23.

BALCI, Ali. (2004). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

BAŞGÖZ, İlhan. (1999). **Türkiye'nin Eğitim Çıkmazı ve Atatürk**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

BAYRAMOĞLU, H. Bayram. (2000). *Doğu-Batı Çatışması Açısından Globalleşme*. **Eğitim Araştırmaları**, (6), 44-55.

BERGER, Peter L. ve Samuel P. HUNTINGTON. (2003). *Küreselleşmenin Kültürel Dinamikleri*. **Bir Küre Bin Bir Küreselleşme, Çağdaş Dünyada Kültürel Çeşitlilik**. (Çev. Ayla ORTAÇ), İstanbul: Kitap Yayınevi.

BOLAY, Süleyman Hayri. (2002). *Kültürel Bir Olgu Olarak Globalleşme*. Cemal Uşak (Ed.), **Siyasi Ekonomik ve Kültürel Boyutlarıyla Küreselleşme**, İstanbul: Ufuk Kitapları:57-69.

BOZKURT, Veysel. (2000). **Enformasyon Toplumu ve Türkiye**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

BOZKURT, Veysel.(2004). *Küreselleşme: Kavram, Gelişim ve Yaklaşımlar*, www.isguc.org/vbozkurt1.htm .web adresinden 03.02.2006 tarihinde alınmıştır.

ÇALIŞKAN, Ali Osman. (2004). *Küreselleşme ve Uluslar arası Sermaye Hareketleri: Kriz kaçınılmaz mı? Anlayış Dergisi*, (15): 66-67.

ÇELİK, Vehbi. (2002). **Okul Kültürü ve Yönetimi**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

ÇETİN, Kadir. (2002). *Toplam Kalite Yönetimi, felsefesi ve Temel Unsurları*. **Milli Eğitim Dergisi**, (155-156), <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/155-156/kcetin.htm>, web adresinden 16.09.2004 tarihinde alınmıştır.

ÇETİNKAYA, Murat. (2002). *Küreselleşme: Hayaller, Mitler, Kavgalar*. **Köprü Dergisi**, (77), [http://koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar &Goster= Sayi& SayiNo:77](http://koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Sayi&SayiNo:77), (E-Dergi).

ÇOTUKSÖKEN, Betül. (2002). *Felsefe Açısından Küreselleşme ve Kültür*. S.Kili(Haz.),**Cumhuriyet ve Küreselleşme**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 163-177.

DPT. (1995). *Dünyada Küreselleşme Ve Bölgesel Entegrasyonlar*. (At, Nafta, Pasifik) Ve Türkiye (At, Efta, Kei, Türk Cumhuriyetleri, Ekit (Eco), İslam Ülkeleri) İlişkileri Özel İhtisas Komisyonu Dünyada Küreselleşme Ve Bölgesel Bütünleşmeler Alt Komisyon Raporu, (Kitap 2), <http://ekutup.dpt.gov.tr/>. web adresinden 23.08.2004 tarihinde alınmıştır.

DURGUN, Özlem. (2002). **Küreselleşen Dünyada kalkınma Süreci Bağlamında Eğitim Harcamaları ve Türkiye**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

DURMUŞ, Alpaslan. (2002). **Küreselleşmenin Eğitime Yansımaları**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

EREN, Kandemir. (2004). *Toplam Kalite Yönetimi ve Kültür*, <http://www.sitetky.com/frameset/tky/tkymain14.html>. web adresinden 11.09.2004 tarihinde alınmıştır.

ERDOĞAN, İrfan. (2004). *Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine*. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, (57), 7-19.

ERKIZAN, Hatice Nur. (2004). *Küreselleşmenin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri Üzerine*. **Doğu Batı Düşünce Dergisi**, (18), 57-70.

FIRAT, Reha. (2002). *Küreselleşme: İmkan ya da Tehdit- Bir Psikososyal Perspektif Denemesi*. **Köprü Dergisi**, (77), 61-69.

GEORGE, Susan. (1997). *Küreselleşme, Güç ve Sendikaların Rolü. Küreselleşmeye Karşı Sosyal Devletin Yapılandırılmasında Sendikaların Toplumsal Görevi*. **Harb-İş Konferansları-2**, (2), 20-33.

GİDDENS, Anthony. (2000). **Elimizden Kaçıp Giden Dünya**. (Çev. Osman AKINHAY), İstanbul: Alfa Yayınları.

GÖKA, Erol. (2005). *Bir İnsanlık Hali Olarak Küreselleşme*. <http://www.yarindergisi.com/yarindergisi2/yazilar.php?id=540>. web adresinden 06.01. 2006 tarihinde alınmıştır.

GÜNDÜZ, Mustafa. 2002). *Küreselleşen “Sanki” Dünyanın Sosyal Devlete Saldırısı*. **Eğitim Araştırmaları**, (6), 34-43.

HALL, Stuart. (1998). *Yerel ve Küresel:Küreselleşme ve Etkinlik*. **Kültür, Küreselleşme ve Dünya-Sistemi**.(Çev. Gülcan SEÇKİN ve Ümit H. YOLSAL). 39-61

HUNTER, James Davison ve Joshua YATES. (2003). *Küreselleşmeye Öncülük, Küreselleştirici Amerikan Dünyası. Bir Küre Bin Bir Küreselleşme, Çağdaş Dünyada Kültürel Çeşitlilik*. (Çev. Ayla ORTAÇ), İstanbul: Kitap Yayınevi.

İŞÇİ, Metin. (1995). **Kültür Sömürgeciliği ve Eğitim**. İstanbul: Turan Yayıncılık.

KARASAR, Niyazi. (1998). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KAPTAN, Saim. (1973). **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

KIZILÇELİK, Sezgin. (2001). **Küreselleşme ve Sosyal Bilimler**. Ankara: Anı Yayıncılık.

KİNG, Anthony. (1998). *Kültür Mekanları, Bilgi Mekanları. Kültür, Küreselleşme ve Dünya Sistemi*. (Çev. Gülcan SEÇKİN ve Ümit H. YOLSAL). 17-37.

KOÇDEMİR, Kadir. (2004). **Milli Devlet ve Küreselleşme**. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

KOZLU, Cem. (2003). **Türkiye Mucizesi İçin Vizyon Arayışları ve Asya Modelleri**. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

KÖMEÇOĞLU, Uğur. (2004). *Küreselleşme, Modernleşme, Modernlik. Doğu Batı Düşünce Dergisi*, (18), 11-26.

LUBBER, Ruud. (1998). *The Dynamic Of Globalization*, <http://www.xs4all.nl/~koorevaa/html/dynamic.html> web adresinden 14.06.2006 tarihinde alınmıştır.

MCBURNİE, Grant. (2002). *Küreselleşme, GATS ve Ulus-aşırı Eğitim*. (Çev. Haşım KOÇ ve G.TUNALI-KOÇ). **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**. 2(1), 169-190.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 Sayılı). (1973). **Resmi Gazete** (T.24.06.1973, S. 14574). Ankara.

MOLES, Abraham A. (1983). **Kültürün Toplumsal Dinamiği**. (Çev. Nuri BİLGİN), İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

MORGEN, Gareth. (1998). **Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor.** (Çev. Gündüz BULUT), İstanbul: MESS Yayın No:280.

MORİN, Edgar. (2003). **Geleceğin Eğitimi İçin Gerekli Yedi Bilgi.** (Çev. Hüsnü DİLLİ), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

ORAN, Baskın. (2001). **Küreselleşme ve Azınlıklar.** Ankara: İmaj Yayınevi.

ÖZCAN, Sevinç Aklan. (2004). *Küreselleşme ve Milliyetçilik.* **Anlayış Dergisi,** (15), 59-60.

ÖZKÖK, Ertuğrul. (1985). **Kitlelerin Çözülüşü.** Ankara: Tan Yayınları.

POSTMAN, Neil. (2004). **Televizyon Öldüren Eğlence.** (Çev. Osman AKINHAY). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

ROBERTSON, Ronald. (1992). *Globalization Social Theory and Global Culture.* London: Sage Publications.

SARIBAY, Ali Yaşar. (2002). *Kültürel Bir Olgu Olarak Globalleşme.* Cemal Uşak (Ed.), **Siyasi Ekonomik ve Kültürel Boyutlarıyla Küreselleşme.** İstanbul: Ufuk Kitapları:47-54.

SEE, Henry. (2001). **Modern Kapitalizmin Doğuşu.** (Çev. Turgut ERİM), İstanbul: Yöneliş Yayınları.

SÖNMEZ, Veysel. (2002). *Küreselleşmenin Felsefi Temelleri.* **Eğitim Araştırmaları,** (6), 1-11.

TOMLINSON, John. (2004). **Küreselleşme ve Kültür.** (Çev. Arzu EKER), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

TOMUL, Ekber. (2002). *Küreselleşme ve Eğitim Eşitsizlikleri*. **Eğitim Araştırmaları**, (6), 78-86.

VATANDAŞ, Celalettin. (2002). **Küreselleşme Sürecinde Toplumsal Kimlikler ve Çokkültürlülük**. İstanbul: Değişim Yayınları.

YOZGAT, Osman. (1992). **İşletme Yönetimi**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayını.

WALLERSTEİN, Immanuel. (1998). *Ulusal ve Evrensel: Dünya Kültürü Diye Bir Şey Olabilir mi? Kültür Küreselleşme ve Dünya-Sistemi*. (Çev. Gülcan SEÇKİN ve Ümit H. YOLSAL). 121-137.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 Sayılı). (1973). **Resmi Gazete** (T.24.06.1973, S.14574). Ankara.

XI. Milli Eğitim Şurası (8-11 Haziran 1982) Öneriler, Konuşmalar, Kararlar. (1982). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

EKLER

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı: B.08.O.APK.0.03.05.01-01/2757

12/05/2005

Konu: Araştırma İzni

KAYSERİ VALİLİĞİNE
(İl Milli Eğitim Müdürlüğüne)

İlgi : Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 04.05.2005 tarih ve 3619 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Tamer SEYFİ'nin "Küreselleşme - Kültür İlişkisinin Eğitim Örgütlerini Etkileme Biçimleri" konulu araştırma çalışmasını İliniz merkez İlçelerinde bulunan İlköğretim okullarında uygulama izin talebi incelenmiştir.

Söz konusu anketin uygulanması Bakanlığımızca uygun görülmüş olup, eğitim-öğretim faaliyetlerinin aksatılmaması şartıyla ekte bir örneği gönderilen anketin araştırmacı tarafından uygulanabilmesi için gerekli kolaylığın gösterilmesini rica ederim.

Nurettin KONAKLI

Bakan a.
Kurul Başkanı V.

EKLER

1- (2 Sayfa)

KAYSERİ VALİLİĞİ EVRAK BÜROSU
TARİH 16 MAYIS 2005
GİDECEĞİ YER M. Eğitim Md. VALİ Y.

*Sn. M. Vali'ne
17.05.2005*

EĞİTİME
%100

DESTEK

ÜCRETSİZ
444 0 632
DANIŞMA HATTI

Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06650 ANKARA
Telefon: 425 00 86 - 425 33 67 Faks : 418 64 01
e - posta : apk @ meb.gov.tr Elektronik ag: www.meb.gov.tr

ANKET FORMU

Sayın öğretmenler;

Bu araştırma ile küreselleşmenin kültürel boyutundan eğitim örgütlerinin, bu bağlamda öğretmenler ve öğrencilerin, hangi biçimlerde etkilendiklerinin ve bu etkinin ne oranda hissedildiğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Yukarıdaki amaca ulaşabilmemiz için sizden gelecek verilerle tüm etkileriyle yüz yüze olduğumuz küreselleşme sürecinden eğitim örgütlerinin iki ana unsuru olan öğretmenler ve öğrencilerin hangi biçimlerde etkilendiğini betimlemek amacı güdüldüğünden anketin bilimsel amaçla kullanılacağından emin olmanızı ister, destekleriniz için şimdiden teşekkür ederim.

İLETİŞİM:

Telefon: 0 505 487 93 58

Elektronik Posta : tamerseyfi@yahoo.com

Tamer SEYFİ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı

ÖĞRETMENİN:

Cinsiyeti	K	E			
Kıdemi	1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	20 yıl ve üzeri
Mezun olduğu eğitim programı	İlköğretim	Lise ve Dengi	Önlisans	Lisans	Lisansüstü
					Y. Lisans Doktora
Şu an çalıştığı okulda kaç yıldır çalıştığı	1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	20 yıl ve üzeri

B Ö L Ü M 1

Açıklama : Bu bölümdeki soruları, size verilen cümlelerin karşısında durumunuza uyan seçeneğin altındaki kutuya (x) işareti koyarak cevaplandırınız.

		Çok İyi	İyi	Orta	Kötü	Çok Kötü
1	Okulunuzda yürütülen kültürel faaliyetler, eğitimin, kültürel amaçlarını hangi düzeyde karşılıyor?					
2	Küresel ölçekte gerçekleşen ve kültürel sonuçlar doğuran olaylara karşı örgüt üyelerinizin ilgisini nasıl buluyorsunuz?					
3	Okulunuzun(öğretmenlerin) enformasyon teknolojilerini takip etme/kullanma düzeyi nedir?					
4	Öğretmenlerin(okulunuzun) eğitimle ilgili bilimsel gelişmeleri hangi düzeyde takip ettiklerini düşünüyorsunuz?					
5	Bir öğretmen olarak(okulunuzun) kültürel temsil yeterliliğinizi nasıl derecelendirebilirsiniz?					

B Ö L Ü M 2

Açıklama : Bu bölümde belirtilen yargıların karşısında size uyan seçeneğin altındaki kutuya (x) işareti koyunuz.

		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
6	Kültürel değerlerimiz üzerinde küreselleşmenin -kültürel boyutunun- dönüştürücü etkisi vardır.					
7	Kültürler arası etkileşimde kültürel kodlarımız(giyim tarzı, dili konuşma, günlük davranışlar gibi) hızlı bir değişim yaşamaktadır.					

8	Müzik, futbol gibi kanallarla farklı kültürlerden aldığımız kültürel kodlar(giyim tarzı, konuşma dili, günlük davranışlar gibi) kültür endüstrisince işlenmektedir.					
9	Müzik, futbol gibi alanlardan yayılan kültür; öğrenciler üzerinde, eğitim örgütlerinin kültürel aktivitelerinden daha etkilidir.					
10	Kültürümüz üzerinde belirleyici olan alanlar (sanat, edebiyat, din gibi.) etkisini kaybetmektedir.					
11	Küresel ölçekte yaşanan bazı gün ve haftalar(sevgililer günü, yılbaşı kutl. gibi) kültürel zenginliktir.					
12	Kültürümüze yerleşen tüketim çılgınlığı markaların yarattığı bir olgudur.					
13	Kültürel değişimin ana belirleyicisi televizyondur.					
14	TV'nin yarattığı en büyük sorunlardan biri bilgi-eylem kopukluğudur.					
15	Öğrencileri etkileme bakımından, 'Batı' dünyasının sanal(TV ve internet oyunlarındaki) kahramanları kültürel birikimimizi geride bırakmaktadır					
16	Öğrencilerde küçük yaşlarda görülen zararlı alışkanlıklar ve suça eğilimde TV'nin etkisi vardır.					
17	TV'nin olumsuz etkilerine karşı tedbir almada etkili eğitim politikası üretilmemektedir.					
18	Medya dünyasında yer alan kültür programları, millî kültür kahramanlarımızı yeterince işleyememektedir.					
19	Konuşma dilimize yerleşen yabancı kelimeler anlatım zenginliği sağlamamaktadır.					
20	Kültürel değerlerimizi işleyen eğitim örgütleri, çevre kültürü üzerinde edilgen bir konumdadır.					
21	Öğrencilerin kültürel kimliklerini şekillendiren aile-çevre-okul üçgeni eş güdüm sergileyememektedir.					
22	Öğrencilerin kültürel temsil alanlarından (spor, müzik, sinema gibi) seçerek özdeşim kurdukları isimler tarihî zenginliğimizden beslenmemektedir.					
23	Öğrencilerin kıyafet tercihleri üzerinde şekillendirici etkiyi baskın olarak moda yerine getirmektedir.					
24	Bireyde(öğrencilerde) yüksek öz denetimi vurgulayan kültürel mirasımızın yerini giderek yüksek öz güven doldurmaktadır.					
25	Öğrencilerin beslenme alışkanlıklarında görülen fast-food tarzı beslenmeyi reklamlar şekillendirmektedir.					
26	Eğitim sistemimizin değişen politikaları öğrencilerin sanat ve yetenek anlamında sistematik olarak yeterince gelişmesini sağlayamamaktadır.					
27	İlköğretim birinci kademe öğrencileri kültürümüze ait sanat, spor ve müzik türlerini yeterince tanıyamamaktadır.					
28	Öğrencilerin sanat, spor ve müzik alanlarında başarı gösterebil- meri için ülkemizdeki örgün eğitim yapısı yeterince imkan vermemektedir.					
29	Eğitim ve kültür faaliyetleri ekonomik değerleri ölçüsünde yaşama şansı bulmaktadır.					
30	Özel okullar ve dershanelerin çoğalmasının başlıca nedeni öğren- cilerin birer müşteri haline getirilmesidir.					
B Ö L Ü M 3 Açıklama : Bu bölümdeki soruları, verilen soruların karşısında durumunuza uyan seçeneğin altındaki kutuya (x) işareti koyarak cevaplandırınız.		Düzenli	Bazen	Çok Nadir	Hiç	Gerekli Bulmuyorum
31	Kültürel içerikli kitap, dergi, gazete, vb. yayınları hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?					
32	Sinema, tiyatro, müzikal etkinlik gibi kültürel faaliyetlere ne sıklıkla katılırsınız?					
33	Yabancı bir dil öğrenme düşüncesiyle katıldığınız faaliyetleri hangi sıklıkla yürütüyorsunuz?					
34	TV'de yayınlanan eğitim-kültür içerikli programları hangi zaman aralıklarıyla takip ediyorsunuz?					
35	Meslekî ve kişisel anlamda gelişmenize katkı sağlayacak Web sitelerini ne sıklıkla takip ediyorsunuz?					